

3/12/25

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
నంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూన్ నెల 25-వ తేది గురువారము
శ్రీ శ్రోధననామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస శుద్ధ చవతి ౪.

No. 73
సంచిక ౭౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గానీ గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి మూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును దుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
జేఢములలో కూడ వాడుచున్నార.

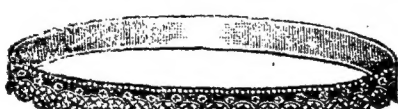

చక్క-నిడబ్బీతో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రెరిరోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

నవరము బంగారుతో చేయబడిన

రకంవారిగాజులు, చెయికులు, అడ్డి
గెలు, మల్లెమొగ్గలు ఉంగరాలు
వగైరా నగలు, వెండిసామానులు,
బహుమతి నొసంగుటకు యోగ్యమైన

పతకములు కవలు వగైరా నగలు
గ్యారంటీ గానున్నూ చెప్పిన టయ
ముకు సరిగా పంపుదును. మావద్ద
నుంచి వాసాని తెప్పించినచో మీరు

మరియొకసారి మావద్ద తప్ప వేరే స్థలములందు ఆర్డరు యివ్వరు. మజారిలు చాలా సహాయముగా యివ్వబడును.

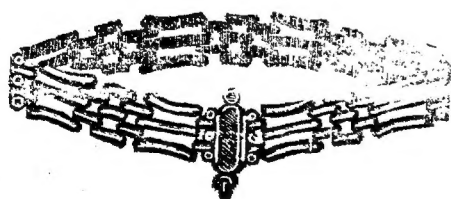
ఇండియన్ జ్యూవెలరీ షార్టు, నగర్తవేట, బెంగళూరుసిటీ.

నవ్వుకము

కత్తిలేదు

మోసములేదు

పై మూడు లంశములను చక్కగా గమనించ తగినవి.

స్త్రీలు

పురుషుల
చేతిగొ
లుసులు

నారీమణులు, పురుషులు చేతికి ధరించు పలురకముల బంగారు గొలుసు, ముంజేతి గడిమూరము గొలుసులు, సాదా
ఉంగరములు, రాళ్ల ఉంగరములు, వంకీలు, విద్యారణములు, మోపులు అన్నిరకముల వెండి నగలు మావద్ద సిద్ధముగా
నున్నవి. లేనివి ఆర్డర్ రిచ్చిన సకాలములో తయారుచేసి యిచ్చెదము. సవరం బంగారుకు సీనువెండికి పూచీనిచ్చెదము.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, 25 వైవా బజారు రోడ్డు, మదరాసు.

ఆంధ్రులకే

Last Few Copies of

"OTHELLO" Unveiled
"HAMLET" Unveiled

by the late Rentala Venkata Subba Row for Clearance price of Rupees three, Each Volume of
about 700 pages available till the 15th of July or till stock permits.

Victoria Depot, Mylapore, Madras.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

20.6-25 శనివారమునుండి 26.6-25 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6 గం-15 నిమి రాత్రి 9 గం-30 ని.

రెండు ప్రదర్శనములు

యూనివర్సల్ జ్యూయల్ నాటకము

హోమా! డాక్టరు!

ప్రతి ఒక్కరు చూడతగినది.

గాంధీదైవజుడు

ధర్మన్యాయమైన 5 ప్రశ్నలువ్రాసి పంపినయెడల సరియగు
భావిఫలితమునవ్రాసి పంపెదము. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును
విలాపమునకూడ తెలుపవలెను. 5 ప్రశ్నలకు ర్పు 1-0-0. పై
పత్రికప్రకృతి 0-4-0. (వి.పి. 1-4-0, ఒకసంవత్సరం ఫలమువ్రాయు.
5-0-0. ఆంజనేయజ్యోతిషాలయము, తిరు తణి, చిత్రాపురిజిల్లా

ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము

బుక్కు డిపో వ్రాంచి

331, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

కోరినవారికి క్యాలటలాగు పంపుదుము.

నస్తుగుణదిపిక

అయినకూర్పు - నూతనాంశములంజేర్చి ముద్రించితిమి.
ఈగ్రంథముయొక్క యుపయోగము ఎల్లఁకును తెలిసియే
యున్నది. ఇందు సమస్తసూక్తులు, మూలికలు, అహారపదార్థ
ములు, ఫలములు మొదలగు వానియొక్క సుగుణదుర్గుణములను
జక్కగ వివరింపబడినవి. 1100 పేజీలగ్రంథము వల 5.0-0.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

యర్రా జగ్గారావు బ్రదర్సు,

రాజమండ్రి.

గుత్తి అదనపు పోలిసు నియోజన విచారణ

అదనపు దళమునకు గుత్తి ప్రజల యసమ్మతి

ప్రజాపక్ష సాక్ష్యములు

(మా ప్రత్యేక ప్రతినిధివద్దనుండి)

గుత్తి, 24 మంగళవారము:—గుత్తి తాలూకాయందు అదనపు పోలిసుదళము కావలెనని గోరువారి సాక్ష్యమి మధ్యాహ్నము 1X 15నికల కాలమునకు ముగిసెను. అటుతరువాత అదనపుదళ ముక్కురలేదని చెప్పవారిలో గుత్తి ప్రజలు ఈ దినము వ విచారించుచుండిరి. గుత్తియందుగాని యట్టుపట్టుగాని గత 10వర్షములలో రెండుమూడు నేరములకంటె నెక్కువ తీవ్రముగ నేరములు జరుగలేదనియు, అందుచే గుత్తివాసులకే అదనపు దళ మనవలసరమనియు గుత్తి ప్రజల కిది అవమానకరమనియు వారందఱును నేక కంఠముతో చెప్పుకొనిరి.

మదరాసు మెయిలులో అనర్థపువార్తలు

కోర్టునకు ఈ దినమున విచారణప్రారంభింపబోవు సమయమున లక్ష్మణ పిళ్లెగారు మదరాసు మెయిలు పత్రికను జూపి, "గుత్తి తాలూకాయందు గొప్పకొట్టాట." అను క్షిప్ర క్రియ పెద్ద హెడ్డు తైలముతో ప్రకటించబడెననియు, అందువలన పంపబడిన కొడుండ్లపల్లె కదిరి తాలూకాలోనిదిగాని గుత్తి తాలూకాలోనిది గదనియు గుత్తికి 80 మైళ్లదూరమున ఉన్నదనియు చెప్పి పేశ.

స్వాయంధికారి:—కండ్లపల్లె గుత్తి తాలూకాలోని దని పారదాటుపడి అట్లు వ్రాసినట్లు గాన్పించుచున్నది. కలెక్టరు:—ఈ గ్రామమున నిదివరకు పైమలుపోలిసు దళము గలదు. కేళవపిళ్లెగారి కిఫాయ్యువైన నది తొలగింపబడె ననియు గూడ నీ వార్తయందే వివరింపబడెను.

తోడు ప్రి నారాయణరెడ్డిగారు

ఎన్నికలలో జైరము

జనక కాసనసభ ఎన్నికలందు నిలచి పోటీజేసిన టి. నారాయణరెడ్డిగా కిది నమున మొదలు విచారించబడిరి. పోలితాలూకాయందు 1890 ఫలింనుండి 1917 వరకు 87 వర్సరములు పని చేసి కిరస్తానునా టైరై. 1897 ఫలిం చిన్నారప్ప చాలదద చాచి, 1907 ఫలింనకు చాలభాగ్యవంతుడయ్యెననియు నుడిచెను. అన్యధాదగ్గరై కోర్టులో చాల కేసులుగలవు. తిమ్మారెడ్డి పైకొలు లూటీజేయబడెను. అతని ఇల్లు పడగొట్టబడెను.

1923 ఎన్నికలయందు నేను కాసనసభ కభ్యర్థిగనిలచితిని. అసమయముననే నీతాలూకాలో గ్రామములన్నిటికిని వెళ్ళితిని. చిన్నారప్ప చెప్పినదానికి విరోధముగ న్యోజికిని వోట్లనిచ్చిచాలవని అగ్రామములలోని ప్రజలుచెప్పిరి. చిన్నారప్ప రెడ్డి కేళవపిళ్లె బాలమిత్రుడు పిళ్లెగారాని ఈతహుడుగు భావించుకొనుచున్నాడు. ప్రజల నాతడు దెదరించి కేళవపిళ్లెగారి కే వోట్లవ్వవలెననిచెప్పెను. ఒకకర్లము, నాకు వోటునొసగెదనిని చెప్పెను. చిన్నారప్పగారి కావిషయముచెలిసి, నాకువోటునొసగినయెడల తొందరలుగలుగునని దెదరింపగా ఆసాయం త్రమ నా కాతడు గాన్పించి ఈవిషయమును తెలిపివోటు నొసగజాలనని నుడిచెను.

ఆఎన్నికల సంవత్సరము కదిరి తాలూకాయందు రైరెడ్డి అను నతిని నాయే జెంటుగా నేర్పించితిని. అప్పుడవల అదనపుపోలిసుదళముకలదు. నాకొక కాయకు పనిజేసినయెడల నాతని పన్ను పమాలు చేయించెదనని దెదరించుచు కలుగరంపెను. అంతట నా కాపిరెడ్డి, నా కేసుయొక్కెప్పకయే బర్లారి పారిపోయెను. అంతియగాక పెద్ద పడుగూచి, ఒక పోలింగు స్టేషనుగ నేర్పరుపబడెను. అచ్చట చిన్నారెడ్డి ప్రాంత్యమును ఆశీ డితరులభయ పెట్టుటను వివరించి పోలింగు స్టేషనును మార్చవలెనని దగభావము చెప్పితిని. కలెక్టరునుకు అంగీకరింపలేదు. ఎన్నికలందునే నోటిపోతి.

స్వాయంధికారి:—మీ యెన్నికల తగాదాల విచారించుటకు రాతెదు. ఇచ్చటి వినాదములగురించి మీకు తెలియుచో చెప్పెను.

సా:—పై విషయముల గమనించినయెడల ప్రజ లెట్లు భయపడుచున్నారో తెలియగలదు.

ప్రత్యేకదళ ప్రతికూలనభాధ్యతలు

కొన్ని దినములక్రిందట, ప్రత్యేకదళమునకు అసమ్మతి తెలుపుటకు గుత్తియందు చేయబడిన సభ కభ్యర్థులవహించిన మా. కేళవయ్యగారు ఈకాదళముతో నేమియు సంబంధము లేదనియు, తానచ్చటికివెళ్ళినప్పుడు, అచ్చట నదివరకే వ్రాసి పెట్టియున్న కాగితమును జడువమనగా జదివితీ సంతియేగాక తన కేమియు తెలియదనియు నుడిచెను.

కేసుల పెట్టెదరను భయము

తొండ్రిపాడు గ్రామకాపురముడగు రంగారెడ్డిగారు, చిన్నారప్పరెడ్డికి, తిమ్మారెడ్డికి ప్లాట్లున్నవి గాన తెలియిందు పోలిసుస్టేషను నుండుట తమకు లాభమని నుడిచిరి. ఈ కక్షల వలన మాగ్రామములలో నేరములు దొంగతనములు మొదలగు నవి జరుగుచుండును. చాల పర్యాయము లాకక్షలవారు మమ్ము కేసులలో పెట్టుచుండురు.

స్వా:—మీ ఊరు, క్రొత్త పోలిసుస్టేషనులోనికి రాజే?

సా:—కొన్నికరపత్రములు పంచిపెట్టబడెను. మాగ్రామముగూడ నందులో జేరునని అందు గలదు. అందుచే వెచ్చితిని.

స్వా:—మీమీద పెట్టబడిన కేసు లేవయ్యెను?

సా:—కోరికేడిరి.

గజరాంపల్లెలో కక్షలు

గజరాంపల్లె గ్రామముడగు అశ్వత్థ తిలవాత సాక్ష్య మొసగుచు తమ గ్రామమున రెండు కక్షలు గలవనియు తా నొక పక్షమునకు నాయకుడననియు, నారప్ప, వీరారెడ్డి ఎదు టి పార్టీనాయకు లనియు, తమకు వినాదములు గలుగునెడల తాను నీలూరు గ్రామములోని నాగిరెడ్డి పక్షమువారి సహాయ మునకు వెళ్ళెదననియు, ఎదుటిపక్షమువారు చిన్నారప్పరెడ్డి సహాయము దెచ్చుకొనెద రనియు నుడిచెను. మా రెండుపక్షములకు రాజీకేయిలపెడిదని గోరుటకు చిన్నారప్పరెడ్డి వద్దకు వెళ్ళితిని. నీవు నాగిరెడ్డివద్దకు వెళుచున్నావు గాన నిన్ను పట్టుక కట్టిపడకే నెదనని దెదరించెను. నేను భయపడి అతని కాళ్ళమీదబడి బ్రతిమాలుకొని ఈవలకు వెచ్చి పడితిని. ప్రస్తుత మీపక్షములవలన, భూములగడలు, దొంగతనాలు, చింది పోటులు మొదలైనవి చాల జరుగుచున్నవి. మాభూములు బంజరుగా నిలిచియున్నవి. సర్కారుగూడ మాకు సహాయము జేయుటలేదు.

విషము పెట్టి చంపుట

చిన్నపడుగుూరు గ్రామ కాపురముడగు నారాయణరెడ్డి తమగ్రామములలో రెండుపార్టీలు గలవనియు అందు తిమ్మారెడ్డి పక్షమునకు చిన్నారప్పరెడ్డి సహాయముజేయుచున్నాడనియు, రెండుపక్షములమీదపెట్టె కిరగ్రామములకక్షలసహాయము లేదనియు నుడిచెను. ఈకక్షలవలన చాలదొంగతనములు జరుగుచుం డెను. ఇటీవల నొకడు విషముపెట్టిచంపబడెను. ఇటీవల నొక కేసులో మేము వెంకటసుబ్బయ్యయ్యగారిని పీడరుగా పెట్టు కొంటిమి. అతనికి కొంతడబ్బుగూడ నిచ్చితిమి. కాని చిన్నారప్ప రెడ్డి ఆతడు కోర్టునకు వెచ్చి నాదొంపకుండునటుల జేసెను. మా పక్షములో 10 ఇండ్లనాళ్లము గలము. మాపూరిలోని తిమ్మారెడ్డిపక్షమువారు పోలిసుస్టేషనువద్దని చెప్పమనిరి. కాని అది లేనిదే మాకు జీవితము కష్టమగును.

వెడలగొట్టబడిన వడ్రంగి

దిమ్మగుడిలో వడ్రంగి యగు పెద్దప్పయ్య ఆనునతడు, తెలియిందు పోలిసు స్టేషనువరమని జెప్పుచు చింతలచెరువు, బుడిదొంగతనము కేసునందు తాను చిన్నారప్ప పక్షమునకు వ్యతిరేకముగ సాక్ష్యమొసగినందుచే "నీవు తిరిగి పూళ్ళోకి వస్తే మాస్తాను" అని దెదరించినదియు, అచ్చటికి వెళ్ళినచో పట్టి కొట్టెదనని భయముచే మాడు వర్సరములుగా వెంగన్నవల్లి

యందు నివసించుచుంటి మనియు నుడిచెను. పోలిసు స్టేషను పెట్టిన తరువాత నేను తిరిగి మాగ్రామమునకు వెళ్ళితిని. తెలికి యం దాస్టేషను లేనిచో నేను వెళ్లక పోయియుండెడినాడెను. అని అతడు నుడిచెను.

ఇతరగ్రామములు

క్రొత్తపేటలో వర్తకుడగు యెంగన్న అను నతడు తా నేపక్షమునకును చెందినవాడును గాననియు, రెండు పక్షములలో నెవరు సాక్ష్యము రావలసినదని అడిగినను చెప్పకపోయినయెడల పట్టుకొని కొట్టెదనను భయము చాల న్యపించె ననియు చెప్పెను.

నీలూరు గ్రామముడగు కేళవరెడ్డి పామలరామన్న (పుప్పాల) వీరప్ప (కోనాపురం) మొదలగువారుగూడ పోలిసు దళమును గోరుచు ప్రస్తుతము కక్షల నాయకులచే చాల భయపెట్టబడుచున్నామనియు నుడిచిరి.

10 వర్సరముల పర దేశ వాసము

మాదేకుల హుస్సేనప్ప అను నతడు తాను 10 వర్సరములకు పూర్వము తెలికి గ్రామముందు నివసించుచుంటినియు, కాని అప్పుడొక కేసునందు తిమ్మారెడ్డి పక్షమున సాక్ష్యమొ సగినందుకు "పూళ్ళోవుంటే కాళ్ళు చేరులు విరిపించెదమని దెదరించి"రనియు అప్పటినుండియు నిరతగ్రామములలో భిక్ష మె త్తుకొనుచుంటినియు నుడిచెను. "నా గ్రామమున నింకను ఒక ఇల్లు, భూమిగలదు. నాయెట్లా ఇంకెవరినో దెచ్చిపెట్టిరి. నా భూము లెవ రనభయించుచుండోకే తెలియదు. తెలికియందు పోలిసు స్టేషనునుంచిననేగాని రక్షణలేదు. స్టేషను నుంచుచో నేను తిరిగి మా గ్రామమునకు వెళ్ళెదను" అని అతడు నుడిచెను.

వీడలకు, మధ్యతరగతులకు భయము

గుత్తియందలి వర్తకులలో కొకరగు ఆకుల లక్ష్మీవారా యణగారు సాక్ష్యమొసగుచు చిన్నారప్పరెడ్డి, తిమ్మారెడ్డిగార్ల కక్షలవలన వీడలకును, మధ్యతరగతి పోయకును చాల తొందరలు గలుగుచున్నవని నుడిచెను. వాళ్లకక్షల సందర్భమున సాక్ష్య మునకుగాని, మరియెందులకుగాని పిలచినయెడల వెళ్ళినను వెళ్లక పోయిననుగూడ కష్టమేకలుగును.

స్వా:—ఆకక్షలవలన మీకేమైన తొందర కలిగెనా?

సా:—నేను ఆరేడ్లకు పూర్వము తాలూకా బోర్డు నకు నిలచితిని. అప్పుడు నన్ను అభ్యర్థిత్యమును వదలుకొనవలసిన దనియు, లేనియెడల తొందర గలుగజేసెద ననియు దెదరించెను. నేనట్లే, నాయభ్యర్థిత్యమును వదలుకొంటిని. తరువాత నెప్పుడు నిలువలేదు.

వోట్ల విషయంలో నిష్ఠూరములు

సోదాగర్ అబ్దుల్ రహీము అను గుత్తి వర్తకుడు అదనపు పోలిసు కావలెనను వారిలో చిట్టచివరి సాక్షి. ప్రత్యేక పోలిసు దళమునకు బ్రతివారును పన్నుగట్టవలసి యుండునని డి. బి. కేళవపిళ్లెగారును ప్రతివారును పన్ను గట్టనక్కరలేదని కలెక్టరుగారు ప్రకటనలపై ప్రకటనల నొనర్చి రనియు చిన్నారప్ప తిమ్మారెడ్డిగార్లనుండి మాత్రమే పన్నుప నూలుజేయవలెననియు జెప్పెను. ఎన్నికల వోట్ల విషయంలో ఏపక్షమువారికి వోటు నొసగినను మరియొక పక్షమువారికి ఆ గ్రహము గలిగి ప్రజలకు తొందరలు గలుగజేయుచున్నారని యు అందుచే ప్రజలకు రక్షణ నొసగుటకు అదనపు దళమువుసర మనియు నుడిచెను.

ఇంతటితో అదనపు దళము కావలెనను వారిసాక్ష్యము ముగిసెను. అదనపు దళ ముక్కురలేదని చెప్పకొనవారున్న యెడల రావలసినదని స్వాయంధికారి తెలిపెను.

డి. బి. కేళవపిళ్లెగారు: ఈగ్రామముగూ నిధముగ నున్నా రు. ఇతరగ్రామములనుండి రావలసిన మాసాక్షులను శేపుహాజరు పెట్టెదను.

స్వా:—మీరు మిమ్ముక పక్షపు స్వాయంధిగా భావించుకొని మాటలాడుచున్నారు. (నవ్వు) ప్రజలనేపైన జెప్పుకొనవలసి యున్నయెడల నారంతట వారె నావద్దకు వెచ్చి చెప్పకొనవలెనని ప్రకటించితిని.

డి. బి. కేళవపిళ్లెగారు:—పోలిసు దళముగావలెననిసాక్ష్య మొసగినవారిని కలెక్టరుగారు నాసాక్షు"లని చెప్పినట్లే పోలిసు దళ ముక్కురలేదను వారిని నా సాక్షు"లని జెప్పితిని.

స్వా:—జిల్లా యధికారులు డెంపు సాక్ష్యమునుప్రజలు జెప్పుకొను విషయముల విచారించవలెననిమాత్రమే ప్రభుత్వ ము వారు నాకు తెలిపిరి.

డి. బి. సా:—నేను నా సాక్ష్యమును లేపబడినందున గదను. ఈ విచారణ సందర్భమున నన్ను గురించిగావింపబడిన ఆరోపణలను గురించి నా సాక్ష్యమున సమాధానము చెప్పట కనుమతి వొసగ గోరెదను.

రెండు తప్ప వెక్కువ నేరములు లేవు

అదనపు పోలీసుదళము ఆక్రమణదళమువారి పక్షమునం దు జి. లక్ష్మణరెడ్డి గారు మొదట విచారింపబడినారు. వీరు గుర్తింపు దు భూస్వామి. చింతల చెరువు మేడిమాకులపల్లె పెద్ద నడుగుదారి గ్రామములందు చాల భూములు గలవు. గత 17 వత్సరముల తాను ఈ ప్రాంతమున చింతల చెరువునందొక్క బందిపోటును చిన్నారపరెడ్డినాథ్యశేయ యిచ్చించుటయందప్ప మరెట్టి నేరము జను జరుగలేదు. ఆ గ్రామములలోని రైతులందఱును శాంత వ్యభిచారుల న్యాయమునకు కట్టుబడి లేరు. చింతల చెరువునందు పోట్లాటలు జన్మను, ఇద్దరు ముగ్గురు పోలీసు కాన్స్టేబులును నచ్చటనుంచినట్లును, అదనపు పోలీసుదళమును నియమించుటకు పూర్వముగి కాదులు, ఈ ప్రాంతమునందుగల ప్రమాణులెవ్వరిని సంప్రదించలేదు. ఎవ్వరిని దెబ్బలేదు.

న్యాయ:—గత 18 సం॥నుండియు కొన్ని గ్రామములందు, తిమ్మారెడ్డిగారి భూములు సేవ్యముగానుండచేయుటకు చుండెనను విషయము మీకు తెలియునా?

సా:—తెలియును. చిన్నారపరెడ్డిని కాల్చుటకు 8, 4 నెలలకు పూర్వము తిమ్మారెడ్డిగారు తమభూమిని సేవ్యముజేసు కొననెత్తించెను. ఇంతలో చిన్నారపరెడ్డి కాల్చుటజరిగెను. తరువాత తిమ్మారెడ్డిసేవ్యముజేసుకొనుటకు యత్నింపలేదు. తిమ్మారెడ్డిగారు వుచితంగా పనిజేయునని బలవంతపెట్టుతోంటే, ప్రజలకు కోపమువచ్చి ఆతని పాలముసేవ్యముజేయలేదు.

న్యాయ:—అట్లుచూడఁగ నతడు సేవ్యముజేసు కొనవచ్చును. బంజుగూడనుటకంత కంటే ఎక్కువకారణ ముండవలెను.

సా:—ఆరెడ్డిగారి మాత్రమే సాగుజేయుటకు ప్రయత్నించెనని నేను వింటిని.

న్యాయ:—తిమ్మారెడ్డి ఇల్లుపడగొట్టబడుటను గురించియు ఆతని పైరులను లూటీజేయుటనుగురించియు మీకు తెలియునా?

సా:—నాకు తెలియదు.

కలెక్టరు:—ఇతడు, చిన్నారపరెడ్డి పై దేబడిన దెకాయితీ శేషులలో డిఫెన్సు సాక్షి అను విషయము గమనింప గోరెదను.

ఫలహారానంతరము

ఫలహారానంతరము జక్కలూరు మాలవీమియానా సాహెబు (గుర్తి) క్షీరపానము జక్కలచెరువు కొత్తపేట గుర్తియందు 120 ఎకరముల భూములుగల వనియు, చాల కిల్లు సారాయి దుకాణములను ఇవారాజేయుమందు ననియు చెప్పిరి. గుర్తి యందును చుట్టుపట్లను అదనపు దళము పెట్టవలసిన అవసరము గలగ లేదనియు చెప్పెను.

అదనపు దళమున కవసరము లేదు

న్యాయాధిపతికి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, చిన్నారపరెడ్డి తిమ్మారెడ్డిగార్లకు గల మనస్థిరలవలన చిన్న కొట్లాటలు మాత్రమే జరిగినవియు, వానిని పెద్దవిగ న్నగించు కొనిరియు జదివెరి.

న్యాయ:—చిన్నారపరెడ్డిగారిని కాల్చిన విషయంబిదియనా? అది గొప్పనేరమా తక్కువ నేరమా?

సా:—గొప్పనేరమే. అట్టి నేరమునకు పై ఇరుకక్ష లకును గల విరోధములే కారణమని అంగీకరించెదను. కాని ఇట్టి నేరములు చాలవరకు జరిగెననది అసత్యము. అది కల్పన. చింతలచెరువు బందిపోటును గురించి న్యాయాధికారి ప్రశ్నింపగా అచ్చట కొంచెము జరుగగా కొండంత జేసి చెప్పి రని నుడివెను.

గుర్తి యూనియను అధ్యక్షుడు

పాణ్య తిరుమలప్పగారు సాక్ష్య మొసగు పూర్వబీత్తు పోలీసుల నియమించుటకు అసమ్మతి చెబుటకు జరిగిన సభలో తా నొకడనియు అందుచే గుర్తిగ్రామానికి పూర్వబీత్తు పోలీసు ఆక్రమణదళము వచ్చినననియు నుడివెను. ఈ గ్రామము లో గాని, పరిసరముల గాని ఎట్టి గల్లంతులు లేవు. ఈ పట్టణము ముఖ్యమైనది. గవర్నరు, మెంబర్లు చాలామంది వచ్చి పోవుచు న్నాగు. అట్టి గ్రామమునకు, అమానకరమున నీ పోలీసుదళమును విధింపరాదని మనవిజేసికొనుచున్నాను. చిన్నారపరెడ్డి, తిమ్మారెడ్డిగార్ల కక్షలకు ఒకటి రెండు అల్లరులు జరిగెను గాని పూర్వ బీత్తుపోలీసుల పెట్టవలసినంత అల్లరులు జరుగలేదు. ఇంతకంటే వురపు కొండప్ప మొదలగు ప్రదేశములలో ఎక్కువ రకడలు

కునీలు జరిగెను గాని అచ్చట పెట్టలేదు. అందుచే నీపన్నుకు పూర్వబీత్తు పోలీసుదళం ఆక్రమణదళము.

న్యాయ:—పైరెండు కక్షలకు విరోధములు ముగిసెనా ఇప్పుడు.

సా:—మనస్సులలో నుండేనే గాని తొందరకంటె గ లేదు. అందుకు వారివద్దనుండి జామీను దీనినొసవచ్చును.

న్యాయ:—అట్లుచేస్తే అల్లరులుముగియునా? ఈ విరోధ ములకు కారణములు మీకు తెలియునా?

సా:—తెలియును. ప్రారంభములో చిన్నారపరెడ్డి సహాయముతో మేడిమాకులపల్లెలో తిమ్మారెడ్డి కొంత భూమి ని సంపాదించెను. అచ్చట చిన్నారపరెడ్డి కల్లు దుకాణముల వ్యాపారం చేస్తుండెను. తిమ్మారెడ్డి అందులో భాగముగలుచే నిర్ధరకు విరోధములు వచ్చెను. అదొకటే నాకు తెలిసిన కారణము.

న్యాయ:—తిమ్మారెడ్డి భూములు 18 సం॥నుండి సాగుజేసి జేయకుండ చేయబడెనని వినిరా?

సా:—వింటిని. అయితారెడ్డుగా వివరంబో. ఆ ప్రదేశ ములో తుమ్మచెట్లు పెరుగుటచే సాగు లాయునుగాక అట్లుం చిరని తెలిపెను. చాలకాలముగా సేవ్యము లేక పోవుటచే అట్లు జరిగియుండును. గత రెండుమూడు వత్సరములుగా తిమ్మారెడ్డి సాగుజేయుటకు ప్రయత్నింపలేదు. 18 ఏళ్ల నుండి ఏవో పోట్లా టలుల్ల సాగు అవుటలేదని విన్నాను.

న్యాయ:—నేను ఇంతకంటే వింటున్నాను (వచ్చు)చిన్నారెడ్డిగారి, తిమ్మారెడ్డిగారి గ్రామస్థుల చెవిరించుట వింటిరా?

సా:—ఇద్దరు పెద్దమనుష్యులే. అట్టివారు గాదు. నే నిద్దరికి స్నేహితుడనే.

న్యాయ:—తిమ్మారెడ్డి చిన్నారపరెడ్డిని పోత్యజేయ నెత్తించెనని ఆరోపింపబడిన విషయం తెలియునా?

సా:—తెలియును. ఆతడు పోత్య జేయ నెత్తించిరని నేను నమ్మును. వారిపక్షములవారుచేస్తే వింతే గులుగు.

న్యాయ:—వారి పక్షముల వారెట్టిస్వభావముగలవారేనా?

సా:—వారు పెద్దమనుష్యులే. ముందుదేశభూర్యము గానట్టి నేరములుజేయురు. అత్యములలో నొకరిద్దరు అట్టి నేర ములుజేయు చున్నప్పుడు లున్నారు.

గుర్తియందు 20 వత్సరములుగా పీడదగా నున్న ప్ర. శేవప్పగారు సాక్ష్యమొసగుచు తాను చిన్నారపరెడ్డి తరపుకేసుల లో జేబుగ నుంటిననియు తిమ్మారెడ్డి తెచ్చిన శేసులన్నియు త్రొవ్వజేయబడెననియు, కొన్ని సందర్భములలో పరిహారముగూడ నొసగబడెననియు జదివెను. నేనొక శేసు సందర్భమున తెలికి మేడిమాకులపల్లె మొదలగు గ్రామములజాచిరి. అచ్చట నె క్కువ అల్లరులులేవు. గుర్తియందు దేవిలేవు. 1910 నుండి 1919 సం॥ రకు ఎట్టి గల్లంతులు లేవు. 1920 ఎన్నికలలో తిమ్మారెడ్డి కాపససభకు నిలవినపుడు విరోధములు ప్రబలెను. అప్పుడు చిన్నారపరెడ్డి నాకును తిమ్మారెడ్డికిని గూడ వ్యతిరేకముగ శేవప్పగారి కనుమలముగ తీవ్రముగ ప్రచారమొనర్చెను. 1921 సం॥ తరువాత తిమ్మారెడ్డి తన భూములకు సేవ్య ము చేయ నెత్తించెను. 1921 లో చిన్నారపరెడ్డి బందిపోటు శేసులు లేవెడెను. ఒక శేసు కొట్టివేయబడెను. రెండవ శేసులో ఫిర్యాదులే పాడిపోయిరి. 1922 చిన్నారపరెడ్డి పోత్యజేయ వచ్చె ను. ఆ శేసు తరువాత చింతలచెరువులో హంపప్పు ఒకవైపు నను, వలసన్న మొదలగునా రొక వైపునను, విరోధములు వచ్చెను హంపప్పు విధవరా లగుటచేతను, తన స్నేహితుడగు పెదతిమ్మారెడ్డిగోడ లగుచేతను చిన్నారపరెడ్డి హంపప్పు కు తోడుచెల్లెను. వ్యతిరేకపక్షమున తిమ్మారెడ్డి చేరెను. ఈ వివాదములు చింతలచెరువులోనే గాని ఇతర గ్రామములలో లేవు. అంతకు గాక ఈవిరోధములకు సాధారణ న్యాయకాస్త్ర చర్య నిలిపివును. చిన్నారపరెడ్డిపై తిమ్మారెడ్డి ఎన్నియో శేసుల దెచ్చెను కాని ఆశేవియు రుజువుగారెను.

న్యాయ:—అట్లుచూడఁగ రెండవ పక్షమున కొంత లాగి పెట్టియుండుట సరకునని యెంచరా?

సా:—కాని అదనపు పోలీసు దళము నుంచుటయం తటి అసాధారణచర్య అనవసరము.

న్యాయ:—చాలామంది ప్రజలు, తాము భీతావహులమై యుంటిమని చెప్పిరి. వారి విషయమేమి?

సా:—ఈవిచారణ ప్రారంభమునకు పూర్వము నే నీ భీతావామును గురించి వివరము. ఇప్పుడు వా రెట్లు చెప్పుటకు కారణ మేమియు లేదు.

కక్షలు లేవు

తిమ్మారెడ్డి గ్రామమునకు వెంటరెడ్డి, తమ గ్రామ ములో గత 16 వత్సరములనుండి అట్టిరకడ లేదనియు ఇతరులు

వచ్చి ఆక్రమించెదరను భయము లేదనియు తను గ్రామములో కక్షలు లేవనియు నుడివెను. తమకు అదనపు పోలీసుదళ సురసరము లేదనియు నుడివెను. ఇప్పటికే క్షుణ్ణముల న్యాయము కక్ష తరమగ నున్నది. కొత్త పోలీసుదళము నియమించుటవలన కొత్తబాధలు రాగలవు.

యేమయు, కొత్తపన్ను భరింపజాలము

జి. పితారు సాహెబు (గుర్తి) తిమ్మారెడ్డిగారు చెప్పిన విషయములను బలపరచి, ఇప్పుడే శేకుమలచే బాగుపడుచుంటి మనియు కొత్తదళపు న్యాయమును భరింప జాలవనియు నుడివెను.

వెంటరెడ్డుగారు (గుర్తి) తాను కోడ్డు కంట్రా క్టుననియు గుర్తియందుగాని, ఇతర గ్రామములందుగాని అత రాధిపోలీసు అసవసరమని తెలిపెను.

అమీను సాహెబు (గుర్తి) అనునతడు, ప్రజల కెక్కువ పన్ను లేకుండ ప్రభుత్వమువారే పోలీసుదళము స్వీకరించెను ఇప్పుడి లేదని నుడివెను.

ప్రహ్లాద్య (గుర్తి) అను నొకగుడ్డిమనిషి సాక్ష్య మొసగుచు, అదనపు నేరములు జరుగుట ప్రతిదినము పర్యసాధారణ మైనపుడే అదనపు పోలీసుదళమును నియమింప వలెనని పోలీసు అట్ట 15 నక్షను చెప్పుచున్నవనియు గుర్తి యందుగాని చుట్టుపట్లగాని అట్టిస్థితి లేదుగాన అదనపు దళ మును విధించుట అన్యాయమనియు నుడివెను. పైనిక కాపసము అదనపు దళమునకు రెండవమెట్టు. అదనపుదళము పనిజేయునో పైనిక కాపసమును ప్రతింపవలసినదే. ఇది గుర్తికి చాల అవమానకరము.

రేపా ఎల్లుండ్లొ కొర్టిసీగారు వివాదములకు మూలస్థా నములగు చింతలచెరువు పెద్దపడుగురు, మేడిమాకుపల్లె మొద లగు నాల్గయిదుగ్రామముల కల్లి చూచుట కుద్దేగియుంటివని ఈ కివము సాయంత్రము నుడివెరి. రెండవపక్ష నాయకు డగు చిన్నారపరెడ్డిగారును, శేవప్పగారిగారును రేపు సాక్ష్య మొసగెదరు.

స్వరాజ్యపక్షమున విభేదములు లేవు

నాయకుడుగ తానుండుట సమంజసముగాదనియు, నేనుగు డగారు సమర్థులనియు మహాత్మునిప్రకటన కలకత్తా, జూన్ 24: ఇంగ్లీషును పత్రికాసంపాదకు నితో మహాత్ముడు ప్రస్తావించెను: “స్వరాజ్యపక్షమునెట్టి విభేదములు లేవు. ఇకముందుండువోవు. స్వరాజ్యపక్ష మును గూర్చి పలువురు పలువిధముల మాహించుచున్నారు. కాని యవియున్నయ నూహల మాత్రమే. వాటి కట్టియాధార మును లేదు.”

స్వరాజ్యపక్ష నాయకత్వము తమ కిచ్చునెడల సంగీకరిం తురాయని యడుగగా, తానందుల కంగీకరింపవని నిష్పత్తముగ తెలిపెను.

“పైగా వెంగరాష్ట్రమునది స్వరాజ్యపక్షమునకు నాయకుడు వెంగియుడే గావలయును. అట్టిపదవికి వెంగరాష్ట్ర మున స్వరాజ్యపక్షముండు గలను. కాని నాయక ద్వైతమున వట్టి గౌరవాన్నియు, స్వరాజ్యపక్ష కార్యకర్త జ్ఞానము, సమర్థుడనున దేశబంధువునకు నుడిభుజమున సేకునప్రకారే, జాతీయనాయకులును, స్వరాజ్యపక్షమువారును గౌరవముల మరలపై నొకటి కాగలచో మిగుల ప్రశంసనీయును దేశమునకు జేయకరను. నాకు చాల ఆశోగ్యముగ నున్నది. వెంగరాష్ట్రముండు మహి యుక మాసముండునని మహాత్ముడు నుడివెను.

(ఆ. ప్రె.)

బైబిలు తెలుగుపద్యకావ్యము

రాజా మంత్రివరకు భుజంగరావు బహదూర్ గారచే తెలుగున పద్యకావ్యముగ రచింపబడిన బైబిలునందలి కొత్త నిబంధనగ్రంథమున రాజాచక్రవర్తిగారికి సమర్పింపబడినట్లు ను రాజాచక్రవర్తిగారు భుజంగరావుగారికి గల కృతీప్రస మునందలి సమ్మితు, ఈ గ్రంథము తయారుచేయుటయందలి పరి శ్రమకు మెచ్చుకొనిననియు రాజా చక్రవర్తిగారి ప్రయత్నము తెగబడి గారు కేంబ్రిడ్జి అప్రెంటిస్ గారికి తెలియజేసిరి.

భాగ్యం బడి మించి తే పాప మనక
కాలసర్వము! నీ వెట్లు కరుణమాలి.
సీ. దేశబంధుని బోలు దేశబంధుడు గ్రుంక
తిమిరంబులో జనుతో దిగులుగొనిరి
దీనబాంధవుడైన దేశబంధుడు గ్రుంక
గుండెలు జల్లునై గూతె వరులు.
దేవనమానుడో దేశబంధుడు గ్రుంక
హృత్పలంబులు హీనమయ్యె
తీక్షణకుండైన దేశబంధుడు గ్రుంక
మానసకోకముతో మటుగుపడియె
తే.గీ. దీనజనములపాలిటి దివిజతరువు
యా ర్థమనుజులపాలిటి యమరకాళి
యిట్టి మహనీయు కాలమా? చెట్టుగొనక
పాడుపాట్లల్లానిడితే ఛీ! పాపజాతి!
సీ. నందనోద్యానసంతానభాయల నీవు
యత్తెమిల్లఁ దలంచి యరిగితయ్య
చదలేటికితలపైకత్తెలముల
నాటలాడంగ నీవరిగితయ్య
జనులకు జనసంచత్తంబు లేనట్టి
యమృత మాన్యానింప యరిగితయ్య
గీ. మృతకడ నీవు గీర్వాణభావలో
న్యాయవాదిగ నుండ నరిగితయ్య
తే.గీ. యాల్పబిడ్డల కెటుఁ జూపి యరిగితయ్య
యార్జనముల కెటుఁ జూపి యరిగితయ్య
బానిసాలిని మమ్ములఁ బాసిపాప
చిత్తరంజన! నీ కెట్లు చిత్త మలరే?
సీ. హా దేశబంధు! నీ వనవికదప్పిన
మానీమేలుపై మనుగడయ్య
హా దేశబంధు! నీ కమరత్న మెదవిన
కడుగడ్డముల మమ్ముఁ గావుమయ్య
హా బాబు! నీవు మ మృందర దిగనాడి
పోయిన మమ్మెత్తఁ బ్రోవుమయ్య
హా లండ్రికో! నీవు హరిపాదములఁ జేర
తోడునీడరు మాయేడుగడపు
తే.గీ. మయ్య నమ్ముల ముచి పోయ్య నీవు
యొక్క కంటను గనిపెట్టి యుండుమయ్య
యార్జలంత్యపాష్టాంగంబు లంది నీవు
దీనులకు మమ్ము నాశీర్వాదించుమయ్య.
తే.గీ. చిత్తరంజనదాసుండు క్రినివాసు
పదములను జేరఁ బోయెడు పట్టునందు
నవని కాటూరి నారాయణాహ్వయుండు
పరగ వారణమాలను వాహనంబుఁ
గాన్గ గా నిడె భక్తితో గరము లొగ్గి.
* * * * *

క్రీ. శే. దేశబంధు దాసుగారు
నాగపురపు పాలకసంఘము సానుభూతి

నాగపురము, జూన్ 24:— నాగపుర పట్టా పాలక
సంఘము నియోగిగారి యధ్యక్షత క్రిందఁ గూడి దేశబంధు
దాసుగారి యాకస్మిక మరణమున కవివేషింపఁదమును జూపు
తీర్మానము సభ్యులందఱు నిలువఁబడి యేకగ్రీవముగ నంగీకరిం
చిరి. దేశబంధువు కలకత్తా పట్టణమునకు, మార్తదేశమునకు,
జేసిన నేలలను, తదితర మహాకార్యములను బ్రకటింపఁచు మహ
పురుషునినించిరి. (అ. (పె))
డెల్లీ పురపాలకసంఘసంతాపము
డెల్లీ, జూన్ 24:— భారతదేశమున కంతకును మకుట
మయి తనరారు పురపాలక సంఘమున కధ్యక్షుడుగా నుండి
యస్తమించిన దేశబంధు దాసుగారి గౌరవార్థమయి, డెల్లీ
పురపాలకసంఘము పీఠజాదావునకుడై హాసేతుగాను ప్రతి
పాదించఁగా, ఈ వారపు సభ నావీర్యవంతి. అన్ని సంఘముల
ప్రతినిధులు కే|| శే|| బహుభంగుల బ్రకటింపిరి జిల్లా మేజ
స్ట్రీడు, సంఘాధ్యక్షుడు నగు లాండ్ల నగారుకూడ నీ ప్రకటన
యం దైక్యభావమును వెల్లడించిరి. దాసుగారి సతీమణికి సాను
భూతితంతి నంపుటకును, వచ్చే బుధవారము పురపాలక సంఘ
లన్నియు మాయటకును నిశ్చయించిరి. (అ. (పె))
* * * * *
దేశబంధుని మరణము
దేశబంధు దాసుగారి మరణము లాహోరసం దన్నిపక్ష
ములచానిగూడ చింత సమాద్రమున మంచి జేసినది.
(క్రీ. శ్రీ. శ్రీ. ఆఫ్ యిండియా)

దేశబంధు నిర్మాణము
కాకినాడ పురపాలక సంఘము
(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, జూన్ 24:— దేశబంధు చిత్తరంజనదాస్
గారు సర్వసైనికులకు విచారనూచకముగ కాకినాడ పురపా
లకసంఘ కార్యాలయము 17-వ తేదీ మాధ్యాహ్నము నూసేయ
బడినట్లు యిదివరలో తెలియజేయబడినది. తమవిచారమును
తెలుపుటకు ప్రత్యేకముగ నీయొక్కవిషయముతో పురపాలక
సంఘమువారు సభగావింప నిన్న సాయంకాలము 6 గంటలకు
సమావేశమేరి. 14 గురు వచ్చిరి. రెవరెండు ఆర్. సి. బెన్సెన్
గారుకూడ నుండిరి. సంఘాధ్యక్షుడైన దివాన్ బహద్దర్ కొమ్మి
రెడ్డి మార్గనారాయణమూర్తిగారు దేశబంధు చిత్తరంజనదా
సుగారు నిర్మాణము చెందినందులకు తమ విచారమును తెలియ
బరచుచు నిట్లు ఇంగ్లీషున మాట్లాడిరి.
“55-వయేట ఆకస్మికముగ అకాలమృత్యువువారబడి
దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారు మరణించినవార్త సభ్యులైన
“మీకందరకు తెలిసియేయున్నది. ఆయన ఎన్నుకొనబడిన కలక
త్తా ప్రథమమేయరు, ఆయన గొప్పరాజకీయవేత్త యగుటయు
ఆయనచర్యల ప్రపంచమునదెల్లదల ప్రసిద్ధిజేసియున్నది. ఆయన
కలకత్తా న్యాయవాదులలో ప్రధానుడై వన్నెకెక్కి న్యాయ
వాదివృత్తివలన విశేషధన మార్జించి తుదకు దేశసేవనిమిత్తమై
తన న్యాయవాదివృత్తిని విసర్జించి త్యాగపూరితము ఈనాల్గై
దుసంతత్యరములనుండి దీక్షతో పనిచేసెను. నునలో కొందరకును
ఆయనకును రాజకీయ విధానమునందు భేదాభిప్రాయముండ
వచ్చును, అయినప్పటికిని ఈదేశమునందుగాని విదేశములగాని
ఆయన గొప్పతనమునుగూర్చి ప్రశంసించలేనివా రెవరును నుండ
రు. కావున అట్టిమహాదేశభక్తుడు దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు
గారు అకాలమరణము చెందినందులకు మన విచారమును తెలు
పుచు తీర్మానింపవలసియున్నది.”
ఈ క్రిందితీర్మానము అధ్యక్షుడు చదివి సభ్యుల ఆమో
దమునకు పెట్టెను. విచారనూచకముగ సభ్యులందరును లేచి
ఆమోదించిరి.
“కలకత్తా ఎన్నికైన ప్రథమ లార్డుమేయరు అగు
దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారు అకాలమరణమును పొంది
నందులకు యీసంఘమువారు తమ అమితవిచారమును తెలియ
బరచుచు, వారికుటుంబమునకు తమ హృదయపూర్వక ఓదా
ర్పణలను పంపించుచున్నాము.”
అభిలఖారత దుఃఖిదినముగ నెంచబడిన జూలై 1 వ
తేదీ బుధవారము పురపాలకసంఘముయొక్క పాఠశాలలు
యితరసంస్థలు విచారనూచకముగ మూసివేయుటకు చైర్మన్ గా
రంగీకరించిరి.
* * * * *

కాకినాడ న్యాయవాదిసంఘము

జూన్ 22 న తేదీని కాకినాడ న్యాయవాదిసంఘము
మ-రా-శ్రీ చావలి రామసోమయాజులు బి. ఏ., బి. ఎల్.
గారి యధ్యక్షత క్రింద సమావేశమై యీక్రింది తీర్మానము
ఏకగ్రీవముగా నామోదించిరి.
“దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారు మరణించినందున
దేశమునకు గల్గిన నష్టమునకు యీసంఘమువారు తమ అమిత
దుఃఖమును తెల్పుచున్నాము. దీనిని శ్రీమతి వసంతిదేవిగారికి
పంపించుటకు తీర్మానించడమైనది.”

కలకత్తా పురపాలక సభ

సుబాసు చంద్రబోసుగారు ద్వ్యోగమునకు ముఱు
రాగలుగునటకు సెలవిచ్చుట కంగీకరించిరి
కలకత్తా, జూన్ 24:— నేటి కలకత్తా పురపాలక సంఘ
సభలో సుబాసుచంద్రబోసుగారికి ముఱు సుద్యోగమునకు వచ్చి
తన పని నిర్వహించుటకు వీలగుకాలము వచ్చునరకు సెల వొసం
గుటకు సభవారంగీకరించిరి. అంతవఱకు బోసుగారి స్థానమున
చీపు యొగ్గివ్యాటిపు డి. డి. గా జేసి ముజ్జి గారిని నియమిం
చుటకు నిశ్చయించిరి.
ఇదివరలో పురపాలక సంఘమునకు గావలసిన
రు 8,47,000 లును నూటికి రు 6 వడ్డీచొ|| దీసికొనుటకు ప్రభు
త్వమున మంజూరు చేయగోరిరి. ఇప్పు డొకభాంకిలో యిచ్చ
రన్న చేయించి యప్పున దీసికొను నట్లంగీకరించుటకు గోరిరి.

పశ్చిమోత్తరపు రైల్వేసమై

లాహోరు, జూన్ 28:— బి. యచ్. బహదూర్ గారిట్లు కంటి
జేయుచున్నాడు. లాహోరులో రైల్వే సమై యంతరించినది.
కాని రైల్వేసమై సమై సాగించుచున్నది. రైలుబండ్లాలస్య
ముగ తప్పుచున్నది. తనివాండ్రుచాలాభాధలనొందుచున్నాడు.

క్రీ. శే. దాసుగారు
నేటి (25 వ తేదీ) ఎంగుయిండియాలో
మహాత్ముని వ్యాసము

“మానవ సింహము సేల నొరిగినది. వంగరాష్ట్రమునకు
నేడు వైభవము ప్రాప్తించినది. దాసుగారు మరణించిన సంగ
తములలో జయించిన యోధాగణి. ఆయన దేశాధ్యక్షులు బాన్సు
విారిపోయిరి. లోకమాన్యుని పరమగుణములతో మహాత్ముని
లేనివారైపోయిరి. లోకమాన్యుని ప్రయోజనములకు ఆర్థిండు
పనిలో నే నేనింకను మునిగియుండుటచే లోకమాన్యుని పర
ణములను కలిగిన కష్టమునుండి నేనింకను లేకుంపనే లేదు.
ఇంతలో దాసుగారి మరణము అనేనివారైపోయెనే తల్పించినది.
లోకమాన్యుడు చనిపోయినపుడు పర్యేతులు చాల అనుభూల
ముగా కనబడినది. అపుడు హిందువులును మహమ్మదీయులును
స్నేహభావమును వెల్లడించుచుండిరి. ఇట్లు విశ్వమును ఆహ్లా
మయముగానున్నది.”

వంగరాష్ట్ర సంచారము
ప్రభుత్వోద్యోగుల ఆదరభావము

“మీరు వెనుక అసహాయోద్యమమును ప్రారంభించి
నప్పటినుండియు మిమ్ములను నిరసించుచు అపుడు మీరు వంగ
రాష్ట్రమున సంచారము చేసినపుడు మీపక్షమును విమర్శించి
నట్టి భారతీయులు పాశ్చాత్యులును ప్రభుత్వోద్యోగులను
గూడ నిపుడు మీపట్ల అర్హత కనుగొని ఆదరభావమును
చూపుచుండుటకు కారణమేమి? వారికిపురు అహింసావాద్యోగ
అసహాయోద్యమ సిద్ధాంతము చూడఁజాలె బాగుగా నున్నది
నందున వారిటుల చేయుచున్నారా? లే- రాజకీయ గాను
కత్తెమునందు మీ ప్రజ్ఞ పూర్తిగా అంతరింపఁపొయినదని
మందగించుటవలననే వారిటుల చేయుచున్నారా? అని యెవరు
నాకు వ్రాసిరి.

వెనుక నేను వంగరాష్ట్రమున సంచారము చేసినపుడు
ప్రభుత్వమువారు నిరోధమును కలిగించిన సంగతి నాకు తెలి
యదు. కాని విలేఖరులు ఎటులాపించినను యాహింస
నమ్మును. విలేఖరి వ్రాసిన కారణమునే నమ్మి మరలచదుకా
రిపుడు నావిషయమున అధికమగు సహానమును చూపుచున్న
మాట నిజమేయైనచో నాకు చాల రహస్యమిదేమి చేయు
చున్నాడు. ఏలయనెన ఒక జాతిపక్షిని కొంత కాలం లెట్లెట్ల
బూడిదచేసినప్పుడు నరల నెత్తులెత్తులు లేచి ఎటుగల
దివ్యతక్తిగూడ ఆవాదిన కి కలయు. అటులే పాశ్చాత్యులొకరి
గూడ అద్భుతమైన కత్తులు కలసి నొందెన నాకు గ్రహించ
కుండుట సారథాట. అని మహాత్ముడు వ్రాసినవాసము నేను
25 వ తేదీని వెలువడిన ఎంగుయిండియా పత్రికలో ప్రకటింప
బడినది. (అ. (పె))

కొడవండ్ల పల్లి కలహము

మదరాసు మేలుపత్రిక వ్రాతలు
ది|| బి|| పి. కేశవశ్రీగారి ప్రతినిధులను
గుత్తి, జూన్ 24:— దీనినాను బహుమాన ప. కేశవశ్రీ
గారు మదరాసు మేలుపత్రికయందు ప్రకటింపబడిన కొడవండ్ల
పల్లి అల్లరివార్త సర్వమైనదిగానని చెప్పుచు యానిని ప్రకటిం
చినతంతి నంపిరి:—

గుత్తి తాలూకా కొడవండ్లపల్లి గ్రామమునకు అల్లరి జరి
గెనని ‘ఒకపెద్ద అల్లరి’ అని మోడ్లొం క్రింద మదరాసు మేలు
పత్రికయందు ప్రకటింపబడినది. ప్రత్యేకపు పోలీసులకును
దియటకు నాకు సంబంధము గలవనట్లు ఆరోపణచేయుటా
నుట కేవలము శుద్ధయార్థమే లేకపోయినది. బహుశచు
తొగ్రమగులవా డెన్వోలో నుండియు నామరకు బాగుగా ను
నరించి యున్నప్రాయమును బట్టించుచు గుత్తి నెట్లు ఆ
లోమనున్నది. అట్లెట్లొకానొకానొకరు ముందు ముందు
యందు ప్రకటింపబడిన వార్తలను అల్లరి గా నున్నది. జూన్
లేదు. కొడవండ్లపల్లి కుత్తితాలూకాలో లేదు. అల్లరి పట్టి
భాగముందు కదిరి తాలూకాలో కొడవండ్లపల్లి, ఈ క్రిందగ్రా
మము గలవు. నానేని ఈసంఘర్షములను నడపఁచుచు యెవరి
రితనము. అని అపఖ్యాతియు నైనది. కామెయిని శిష్టాచార్యు
మువిషయమై గంధీరోత్తు బానిసించి, చిందు రిద్దరు నామరకు
పోలీసు నియమించుచుండ నూరగాలులను విశ్లేషణపూర్వకము
నందు యెందులకిని నేను ప్రశ్నించెడిని. ఈసంఘర్షమునకు
బనిచేయుచున్న విరావా, నామోడ్లొం గ్రామంలో నున్న ముం
టిని, శిష్టాచార్య పోలీసు నియమించుచున్నాడు. నామరకు
డెనుగాని నామరకుపోలీసును నియమించుచున్నాడు. నామరకు
గూర్చి గుత్తినున్న యెన్వో ఆరోపణప్రాయము నెల్లడించు
చున్నాడు. మదరాసు మేలు పత్రిక ‘నియమించుచున్నాడు’
ని మునుపటి విషయముతో ప్రకటించి దీసికొనుచున్నది. ఎన్నో
సర్వరసమును నురించి నేను కేరంబోయియున్నాను. ఇదివరకు
పృథి పంపివ్రాసులలోను మూడు సర్వరసములు అకస్మాత్తుగ
వెంకటరెడ్డిగారిని నేను గలవికొంటిని. కావున ఆయనసర్వరస
మును నురించి నేను పూర్తి యిచ్చి యుండవలయు. (తంతి)

శ్రీ శ్రీ దేశబంధుదాసుగారి జీవిత చరిత్ర

వివిధచంద్రపాలుగారి లేఖ

దాసుగారి జీవిత చరిత్ర యొక్క భూమికను సంగ్రహించుచున్నది. ఆయనతో పరిచయము లేనివారు దీనిని చదివి ఆయనను ముగిసినప్పుడు సున్నారు. దాసుగారి జీవితమునందు వివిధ చంద్రపాలుగారి కథలు ముగిసినప్పుడు సున్నారు. దాసుగారి జీవితమునందు వివిధ చంద్రపాలుగారి కథలు ముగిసినప్పుడు సున్నారు.

వ్యక్తి, రాజకీయవేత్త

రాజకీయములందు శ్రేణులను ప్రతిపాదించుచు నుండెడు వారుగూడ దాసుగారి సభి కముగనే ప్రకటించిరి. జీవితము నిర్వేది మొదలించెను రాజకీయములందు దాసుగారు ప్రారంభమున తనకున్న చాల విషయములను తెలుపుచు దాసుగారి నవ్వము కలుగనిపదవిని బయటపెట్టుచు దాసుగారి చాల పరిచయముగ నొప్పించుచున్నది. దాసుగారి జీవితమును దాసుగారు త్యక్తప్రాయముగ వెనుక నెట్టుల వదిలివేసిరి అట్లులే యీసారి జీవితమును దాసుగారి నాయకత్వముగూడ వదిలివేసి యుండును.

కడపటి సందర్శనము

దెల్లం కాంగ్రెసునుండి వచ్చినవెంటనే దాసుగారికి జబ్బు చేసినందున ఆయన కలకత్తాలో ముందు పుచ్చుకొనుచుండెను. నెలకొనాడు దాసుగారిని మాడబోయిరి. ఆయనకేరళాచాల ఆంధ్రవేదముగానుండుచేదాచుచున్నవారి నెవ్వరిని గదిలోనికి రానియలవది కావున కేరళముగా అజ్ఞాపించెను. అందువలన నేనాసంగతిని ముగిసినపుడు దాసుగారి నేనువచ్చిన సంగతి ఎటులనో దాసుగారికి తెలిసినది. దాసుగారిమారుడు పరి నెత్తి మిమ్ములను వాయనములనున్నాడు" అని నాతోచెప్పెను. నేను లోనికే దాసుగారి ప్రక్కచేరువనే కూర్చుంటిని. మారు మాటలేమియును జరుగలేదు. నేనూరక ఆయనచేతిపై తట్టితిని. అదివరకు రాజకీయములందు మేమిరువురమున తీవ్రముగ నొండొరులబాదుములు ఖండించుచుండినను అక్షణముననా మానమున ఆస్పర్యమునే నిశ్చలముగ గాఢమైతిని స్పష్టముగా ప్రకటించ గలిగెను.

అదియే కడపటి సందర్శనము. చిత్తరంజనుడు నిరంతరమును బహుజన పరిస్థితులయొందినను దేశీయనాయకులలో అధికముగ బంటరిపాటును కలిగియుండినవారు దాసుగారి కక్కరే.

స్వరాజ్యపక్షమునుగూడ వదలగోరుట

"కొన్ని నెలల క్రితమే నాకీసంగతి తెలిసినది. దాసుగారి సన్నిధానవర్యుల నా కెరిగించిరి. శ్రీనివాసరాస్త్రి సర్ తేజబహదూరు ప్రభాచింతామణి గార్ల వంటి వారు దేశీయులను నడిపించుటకు పూనుకొనినచో ఈస్వరాజ్య పక్ష ప్రతిరోధమును మానివేయువలెననియే దాసుగారు కోరుచున్నారు" అని దాసుగారి ముఖ్యశిష్యుడొకడు ఘనీమూరులో జరుగబోవునపుడు నా కెరిగించెను. స్వరాజ్యపక్షమునే తీసివేయువలెనని వారు కోరినచో తీసివేయుటకు నైతము దాసుగారు వెనుదిగొని గూడ నాతడు తెలిసెను. దాల్లిలింగులో కడపటిరోజులలో గూడ దాసుగారు ముఖ్యముగా కోరినది యేయని యిటీవల నేను మరల వింటిని. ఈరీతిగా దాసుగారు చివరలోజాలలో రాగద్వేషాద్యధ్యముల కతీతులై సకలభౌగవరాజ్యములై అత్యున్న మహాకాంతియందు లయ మొనరించుచునే యుండిరి.

సోదరి వసంతదేవిగారు

దేవిగారు పత్రికాకార్యమున. భారతమహిళలకు సహజముగ వైరాగ్య మామెకులగు. అశేషజనులను సంపూర్ణముగ నానుభూతిని చెల్లడించిరి. మహావైశ్యర్య మనభవింపుచున్నపు డుండెడి కాలియే యీమహా విపత్తుయందు నందుగూడ నామెకు స్థిరమైయున్నది. దాసుగారు లక్షల నార్జించుచున్న రోజులలో దేవిగారిన్నడును గడపదాటి ఏగ్గి యెరుగదు. ఇతరులెవరో నట్టి యైక్యమునందులకు బడలెరుగకుండ చరించుచుండును. భర్త యాజ్ఞచేసి ఆయన చెరసాలలో నున్నపుడును యిటీవలను దేవిగారుగూడ దేశసేవకు గిడంగుచుండిరి. కాని ఆమెకు పత్నీత్వకార్యముల ధర్మములు బాగుగా పట్టపడి యుండినను. కావున అస్థిరముగా దాండ్లము నామె పూర్తిగా త్యజించెను, అశిష్యామవలె నీ గొప్ప ఆపద ఆమె తలవేసెనుటచే ఆమె ఎంత ధైర్యశాలిని యైనను కృంగిపోయినది. కావుననే మహాత్ము దామెను బ్రతిమాలి యొప్పించి యితరులు సాయంకాలము 5.7 గంటల మధ్యను మాత్రమే ఆమెను చూడగల రని ప్రకటించెను.

మహాత్ములు మనోభావములు

మహాత్ముడు పంగియుడుకాదుగాన పంగియుల మనోభావములను పరిగ్రహించబడాలిపోయెను. ఇట్లు ప్రకటించుట వసంతదేవిగారికి సమ్యక్తముగా నుండియుండదు. అట్లు ప్రకటించుట కవసరముకనవచ్చదు. ఇట్టి దుఃఖముయమున ఆత్మ్యాశక్తులు తప్ప తదితరులు వారికి శ్రమనియ్యబూనరుగాని మహాత్ముని మాట తీసికొని తేక దేవిగారి రండులకంగీకరించిరి. ఈ ప్రకటనల న చాల మందికి అగ్రహము మును కొందరికి విచారమునుకూడ కలిగినది. గాంధీగారు మహాత్ముడుగాకుండ సామాన్య పంగియుడైయుండునచో యిట్టి ప్రకటనమును చేసియుండుట.

శ్రీలు, పురుషులు మతగురువులు

మామవులలో శ్రీలు పురుషులు మత గురువులు అనుమాదులెగలు ముఖ్యముగానున్న దని సిద్ధినిస్థులుగాను వెనుక నుడివిరి. మత గురువులకు మహాత్ములు, వారు మానవాతీతులు. వారికి రాగద్వేషాదులుండవు. గాంధీమహాత్ముడు లోకాతీతుడని గ్రహించెదవారీ ప్రకటనమునకు అలక జెందరు. దాసుగారికి ముఖ్యస్నేహితులను పసంతదేవిగారిని చిన్నతనమునుండియు ఎరిగినవారు నగు నొకమిత్రుడే ప్రకటనమును మాది విక్రీలి విచారించెనుగాని ఆయన గాంధీమహాత్ముని జొన్నత్యము నెరుగకపోవుటయే అందులకు కారణము. (ఇంగ్లీషుమును.)

* * *

స్మారకచిహ్నమునకు రెండవవాయిదాలో

29 వేలరూప్యములు ప్రోవుపడినవి

కలకత్తా, జూన్ 24:—ఇదివరలో ప్రచురించిన మొత్తముగాక, ముఖ్య దేశబంధుని స్మారకచిహ్నమునకు గాను 29 వేల రూప్యములు ప్రోవుపడినవి. ఇందు 20 వేల రూపాయలు మహాత్ముని ద్వారాను మిగతది గౌరవకోశాధికారికి సరాసరిని చేరియు ప్రోవుపడినది. ఈ రెండవ చందాపట్టిలో సర్ పి. సి. వి. త్రుగా రైదువేలను, సర్ ఆర్. యా. ముఖర్జీగారు రెండువేలు నిచ్చిరి. చాలమంది యంగ్లేయు, భారత వర్తకులు గూడ విరాళముల నొసంగిరి.

స్వరాజ్యపక్షము భావిస్థితి

వంగరాష్ట్ర స్వరాజ్యపక్ష కార్యదర్శి

జి. ఎం. సేనుగు ప్రకారు

"పద్ధతిలో మార్పుండదు. విభజనముకలుగదు. అవిభేదము తపాదమాపదు. కావున రీడింగుబక్లెను హెడ్డుగార్ల సంభాషణలపైతము మాత్రము నెంతమాత్రమును బాధించదు. స్వరాజ్యముల మాత్రమునకు సహాయము చేసెదనని గాంధీమహాత్ముడుగూడ బాసచేసియున్నాడు.

దాసుగారి మరణమువలన కలిగిన ప్రబలసంతాపముచాలవరకు కేమించినది. దాసుగారిర్మరచిన పద్ధతిని అధికదీక్షతో కొనసాగించుటకే అందరును కృతనిశ్చయములయి యున్నారు.

మంచికట్టుబాటుకలదు

రీడింగు బక్లెను హెడ్డుగార్ల సంభాషణల ఫలితమును గూర్చి స్టేషన్మునుపత్రికలో ప్రకటించబడిన వృత్తాంతమే నిజమనచో దొరతనమువారి విషయమున మాత్రమేగాక మాపక్షమునకు ప్రతిపాటురుగానుండిన యితరపక్షముల విషయమున గూడ బాగరుకతను పూను టవసరముగను. దాసుగారిపక్షము వారెంత అసమర్థులుగానుండినను యిదియేయదనని ప్రతిపక్షులెవరైన అపకృతినిగావింపబూనినచో తీవ్రముగా నెదిరింపకమానదు. మాపక్షమువారు విభేదాతన మంచికట్టుబాటును కార్యదీక్షను కలిగియున్నారు. సంస్కరణములు ప్రవాసన ప్రాయములు. మంత్రులు కీలుబొమ్ములు అని నమ్ముటలో మాపక్షము నేకీభవింపచూ రెవ్వరునుగూడ యీ వాదముతో సంతృప్తికొందరు. ఈ సంస్కరణముల కొనసాగించుటలో భారతీయులు తోడ్పడినచోగాని వారి అర్హత స్థిరపడు. అట్లు స్థిరపడినచో 1919 లో గూడ క్రొత్తసంస్కరణములను చేయు విలుండదను వాదము నిరాధారము.

ఇది వట్టితెదరింపు. మద్దెమును సంఘమువారి విచారణ ప్రారంభమైనది. మొదట మితవాదులు మున్నగు అన్నిపక్షముల వారునుగూడ ద్వంద్వపరిపాలనమును తీవ్రముగా నిరసించుచునే యుండిరి. అట్టిచోటిపుడు మరల వారెవరైన దొరతనముల కెటుల సహాయము చేయగలుగుదురు.

కాననభలలోను దేశమునందును కార్యోరేషనులోను గూడ స్వరాజ్యపక్షమువారిలో భిన్నాభిప్రాయము లుండవు. మేము నిత్యమును గాంధీమహాత్మునితో నాలోచించుచునే యున్నాము. స్వరాజ్యపక్షముల మాకు సహాయముచేసెదనని యే మహాత్ముడు వాగ్దానముచేసెను. (ప్రభువును)

జాతీయ మహమ్మదీయ

విశ్వవిద్యాలయము

ధిల్లీకి మార్పుట

ప్రిన్సిపాలుగారి ప్రకటనము

అలిఖుడు మహమ్మదీయ జాతీయ విశ్వవిద్యాలయపు ప్రిన్సిపాలు ఏ. యం. ఖాన్ గారు ఇటుల హిందూకు తంతి వాస్తవపిరి:—

"అలిఖుడు మహమ్మదీయ జాతీయ విశ్వవిద్యాలయము ముగిసిన విద్యార్థులను, రక్షకులను, దాని తేమమునగారు వారును దానినిగూర్చి విచారణలను జేయుచున్నారు. క్రిందటి మార్పులో యీ విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణ సంఘము దీనిని అలిఖుడు నుండి ధిల్లీకి మార్పుటకు నిర్ణయించినను, యంతవరకును యీ కేలపులైన వెంటనే ధిల్లీలో మేలేదీని ప్రారంభించు విషయము యేమియు నిర్ణయముగాలేదు. కారణము ఇండియాకు ముఖ్యపట్టణమైన ఖోటా పులము చిక్కుట ఒక్కటే కష్టముగ నున్నది.

"అయితే ధిల్లీలో మంచి ఆరోగ్యముగనుండు క్వరాలు బాగులొ తిబ్బియా కళాశాల దగ్గర మంచి వికాసభవములు దొరికెనని చెప్పుటకు సంతోషమునున్నది. విశ్వవిద్యాలయమును మార్పుటకు యేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. జూలై 6 వ తేదీని ధిల్లీలో ప్రారంభమును. ఉపాధ్యాయులందరును జూలై 6 వ తేదీని ధిల్లీలో సమావేశమై ముందు కాలసిన విషయములను నిర్ణయించగోరుచున్నాను. విద్యార్థులను క్రొత్తగ తేరగోరు వారు ధిల్లీకి జూలై 10 వ తేదీకి ముందుగా రా నక్కరలేదు. జమియాఅఫీసు ధిల్లీలో 2 వ జూలై తేదీనుండియు తెరచియుంచబడును. అతేదీ తరువాత ను తరగతులన్నియు అలిఖుడుకు ప్రాయుట మానవలెను. తెలిగ్రాముల అడ్డెను జమియా ధిల్లీయని యుండును. ధిల్లీకి క్రొత్తగవచ్చువారు ధిల్లీ రైలుస్టేషను వద్దనుండు బండివార్జను క్వరాలుబాగులొని టిబ్బియా కళాశాల వద్దకు దీసికొని పొమ్మని యడుగవలెను. అచట నొకబుల్మిద జమియామిలియాభవములని కనబడుచుండును.

మైసూరు సంస్థానపు శాసనసభ

చెరులుపుల మరమ్మతుచేసి రైతుల నభివృద్ధి చేయుటకు తీర్మానము

బెంగళూరు, జూన్ 24:—నేటి శాసనసభలో సిక్రింది తీర్మానములు ప్రభుత్వ మంగీకరించెను.

మైసూరు మహారాజానకు సంస్థానములోని పెద్ద చెలువులను, చిన్న చెరువులను వీలగునున్న ప్రతిసంవత్సరము బాగు చేసి రైతుల నభివృద్ధిగావించుట కీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు. రైతులవద్దనుండి పండినను, ఎండినను పల్లపు వ్యవసాయపు శిస్తు వసూలుకాబడుచున్నది. కాన నిది యత్యవసరమని సభవారు రూపొందుచున్నారు.

మైసూరు రైల్వేసంస్థాయందు గౌరవముగ పదవులకు, రైల్వేలు సమర్థముగా నడపించుటకును స్థానికులలో బుద్ధిమంతులకు కొన్ని యాయుబాదవలయునని సభవారు కోరుచున్నారు.

అంగ్ల భారతదేశ మందువలన పరిశ్రామికులకు ముజరా నిచ్చునట్టి చట్టమును మైసూరు సంస్థానములో గూడ స్థాపించుట కీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి మునిసిపాలిటీయందు హుటీపన్ను విధించుట

వాణిజ్యసంఘముయొక్క ప్రతిఘటన

బొంబాయి, జూన్ 24:—వాణిజ్యసంఘము తరపున తీవ్రముగ ప్రతిఘటనము జూపినను అదాయముల నశ్వేషించు కమిటీ సిఫార్సుప్రకారముగ పట్టణపు ముంకమునకు బదులుగ ముద్రా నీయనట్టి హుటీపన్ను బొంబాయిమునిసిపాలిటీ సమావేశమందు విధించుట తీర్మానింపబడినది. బొంబాయియందు వర్తక మెంతమాత్రమును సంతృప్తికరముగ లేదనియు, హుటీపన్నుగాని ముద్రా నీయునట్టి వేగర ముంకమునగాని నిచ్చు సీలియందు వాణిజ్యపు పరిస్థితులు లేవనియు, మునిసిపాలిటీ వ్యయమును దగ్గించుకొన వలయుననియు ప్రతిపక్షులువాదించిరి. సముద్రము, రైలు, రోడ్లమీదనుండి దిగుమతియగు సరకుపై హుటీపన్ను విధించదలములవలన ప్రయదారులు అధికముగ ధర పెట్టి వస్తువులను గొనవలసియున్నది. వస్తువులధర హెచ్చిన కొలది వాని ప్రయము తరగును. అందుచే వగరవర్తకమునకు తుదకు వద్దము కాటిల్లును. (అ. ప్రె.)

మదరాసు వార్తలు

మోటారుక్రింద మరణము:—నేడుదయము ఈనెల నింగు బజారునందలి 18 ఏండ్లయినవారు శోధుపై బోవుచుండగా నొక మోటారుబసు, మీదుగా బోయినది. వెంటనే ఆస్పత్రిలో చేసిరి. ఒక గంట గడచిన పిదప మరణించెను.

సరియంగాడు:—మదరాసు కాంగ్రెసు కల్యాణము స్వరాజ్యపక్షముల యాజమాన్యముక్రింద శుక్రవారము 26 తేదీ వ 6 గ. సరియంగాడు మైదానమునందు (పుదుచ్చేరు) డా॥ ఎ. లక్ష్మీపతిగారి ఆధ్వర్యమున బలపరచుటకు బహిరంగసభ జరుగును. కాంగ్రెసువాయకు లందరు హాజరైనారు.

ఎన్నిక సభలు:—మదరాసు కాంగ్రెసు సంఘము కల్యాణసంఘము మహాజనసభ యాజమాన్యముక్రింద శుక్రవారము 26 తేదీ సాయంత్రము 6 గ. తిప్పాయి మంటపిది రాయపురములో కార్యోదయము ఎన్నికలగుర్తింపు 115. త్రిని వాసయ్యంగారు, యాదావలెమన్నెగారు, హఫీ మహమ్మదు హమీదుఖాను. వి. చక్రయ్యగారుపాల్గొన్నారు.

శ్రీ శే॥ దాసుగారు - రాయవరం:—పితాపురం వద్దనున్న రాయవరం గ్రామస్థులు 21 వ తేదీ 4 గ. ఉదయము అతీతావిగారి ఆధ్వర్యముక్రింద సభజేసి యాదిగువ తీర్మానము ను ఏకగ్రీవముగా సామోదించి వసంతదేవీమతగారి కంపిరి.

“యాసభలో హాజరయిన రాయవరంగ్రామస్థులందరు (గోదావరిజిల్లా) అదర్శనీయులగు దేశభక్తులు దేశభంధు చిత్త రంజనదాసుగారి ఆకాలమరణమునకు దుఃఖించుచు వారికుటుంబమునకు తమ పరామర్శ చేలువుచున్నారు”

రాకపోకలు:—వేళోడ్డారక కా. నాకేశ్వరరావు పంతులుగారు నేడుదయము మెయిలులో వెజవాడ నుండి విచ్చేసిరి.

సర్ పి. శివస్వామి అయ్యగారు రా. బ. సి. రా మానుజాచారిగారు ఉదకమండము నుండి నేడు విచ్చిరి. తెలు పకాసు ఇనస్పెక్టరు కెప్టెన్ కాతుబర్నెగారు నిన్నరాత్రి బొం బాయి బోయిరి.

మెట్టుపాల్యం మెయిలు ఇంజను చెడిపోవుటచే నేడు 8 గ. ఆలస్యముగ విచ్చినది.

స్టేటుకౌన్సిలు ప్రాతినిధ్యము

వేమనరపు రామదాసుపంతులుగారు

నిలువచుచున్నారు

మదరాసు, జూన్ 25 —ప్రస్తుతము స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యుడుగానున్న గా॥ వేమనరపు రామదాసుపంతులుగారు స్టేటు కౌన్సిలు ప్రాతినిధ్యమునకైయన్న నాలుగు స్థానముల లోను నొకదానికి స్వరాజ్యపక్షము తరపున నిలువచుచు నున్నాడు. వీరి ప్రాతినిధ్యము ఆంధ్ర, తమిళ స్వరాజ్యపక్ష ములచే సంగీకరింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

జగన్నాథరథయ్య

అహమదాబాదు, జూన్ 24:—జగన్నాథరథయ్య ఆంధ్ర డెప్టి యల్లులు లేక కాంతముగ గడచెను. గతకృత్యము లెక్కువ మంది వచ్చి జాగ్రత్తగడపిరి. పోలీసు నూపరిండ్లము స్వయముగా ప్రయత్నియలను పరిశీలించెను. ఏల నీ శదుకు పూజారులను, కొందరు మహమ్మదీయులను తగాయిదాలు కలుగుటచే, కొంత యల జడకలుగునని భయపడిరి. (ఆ. ప్రె.)

మహిజదీత జయతోతు పోవుచున్నది

లాహోరు, జూన్ 24:—జయతోతుపోవుచున్న మహిజదీత యెచట రెండుదినములాగను. మహిజిగంజి గురుద్వారమున చందర్పించి జయతోతు జత పురజులగుండ బోయెను. జయతోతు బోవుటకు పూర్వము చెక్కుగ్రామములనుంచి జత ప్రయాణము గావించును. జయతోయందు 51 మంది సభ్యులు గలరు. (ఆ. ప్రె.)

కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాలందు తుపానువలన నష్టము

లాండు రివిన్యూకమిషను సంచారము

దొరతనముగావించు సహాయము

ఉదకమండలము, జూన్ 24—ఇటీవల సంభవించిన తుపానుచే నష్టమొందిన కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాలందు 2-వ తేదీ మొదలు 7-వ తేదీవరకు లాండు రివిన్యూకమిషను సంచారము గావించెను. రెండుజిల్లాల కలెక్టరులను గలసికొని, ఈజిల్లా లందలి ముఖ్యపట్టణములను, పల్లెటూరులనుజూచి, రివిన్యూబోర్డు నకు కమిషనరు లిహార్లు దాఖలుచేసెను. తీర్మాన రూపమున యీ రిహార్లు రివిన్యూబోర్డు దొరతనమునకు దాఖలుచేసెను. అందుపై దొరతనము ఉత్తరవులు గావించిరి. ఉచితముగ ఆరు మాసములవరకును లేవల్లెత్తాలకా రైతులు పంటకాల్వల గట్టు పై గడ్డిని గోసెకొననియ్యటకు దొరతన మంగీకరించెను. గుంటూరు జిల్లాయందు యిరువదివేలవరకును కృష్ణాజిల్లాయందు ముప్పది వేల వరకును తుపానుచే నష్టమైన పంటకాల్వలను మరమ్మత్తుచేయుటకు చెప్పించుటకు గవర్నరుగారు కాంక్ష నుచేసిరి. ఇండియాపరిపాలన కాసనములో 720. 2. బి. క్రింద వెజవాడనునిపిపాటిలో తుపానుచే పాడుపడిన బీదలిగ్నాపా ములను నిర్మించుకొనుటకు ఉచితముగ పరికరములను యాయుటకు గవర్నరుగారు యిదివఱకు రూపాయలనిచ్చిరి. రివిన్యూ బోర్డుతీర్మానముగూడ ప్రచురింపబడినది. తుపానువలన సంభవించిన నష్టము దుర్భరమైనది. స్థానిక రివిన్యూఅధికారులు, స్థానికసంఘములు ప్రజలతోద్వేషముతో యిక్కట్టుపనులుచుండు మంచి సహాయముచేసిరి. మొత్తముమీద ప్రజలీబాధనుండి విశేషపుత్రమునొందకయే తేరిరి. (ఆ. ప్రె.)

వర్షపాతము

సిద్ధా, జూన్ 24:—బొంబాయిజగ్గిర వాయుభారము చాలదగినది. బొంబాయికి దక్షిణముందు వర్షపవనములు తీవ్రముగ వీచుచున్నవి. దేశీయమధ్యభాగముందు వాయువవనములు బలహీనముగ వీచుచున్నవి. బర్మాదేశముందు యిది లలనుగు నున్నది. అస్సాము, తూర్పు రాజపుత్రస్థానము, తూర్పు మధ్య రాష్ట్రము, కొంకణము, మలయాళము, బొంబాయి, దక్కను లండెల్లడల సర్వసామాన్యముగ వర్షము గురిపెను. బర్మా ఉత్కళము, సంయుక్తపరగణాలు, తూర్పు ఉత్తర పంజాబు, మధ్యరాండీయా, దక్షిణరా పడమర హైదరాబాదు, కూర్గలం దచ్చటన్నిట వర్షముగలిపెను. బెంగాలు, కాన్పూరము, ఘోరరము, పడమటి మధ్యరాష్ట్రము, ఉత్తర మదరాసులందు స్వల్పముగ వానగురిపెను.

సిలిసాగమి 1½, ధూళి 2, సిల్చారు 1, బాల్వేసురి 6 మీరలు 1½, ధేరాధూన 1, సియలు కోట 2, ఉదయపు రం, అలూఖిరము, చందా 1½, రత్నగిరి, మార్కగోవా, కల్లి కోట 3, మంగళూరు 5, గుల్బర్గా 1½, మెర్కూరాలందు 8 అంగుళములవానగురిపెను.

మాచన:—కథియవార్లలోనికి వ్యాపింపవచ్చును. దక్షిణ బర్మాయంద అధికముగ వానగురియవచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

బీడలు

బొంబాయి, జూన్ 24:—మోరెయి యొడ బొంబాయి 11 వ తేదీ తపాలతో పోర్టు పెద్దురేవు 28 వ తేదీ 6 గంటలకు చేరి పదిగంటలకు వదలెను.

ఆంగ్లదేశమునక 2 వ తేదీ రాత్రి చేరి. (ఆ. ప్రె.)

డేరాయిస్థలభూములోని యల్లులు

డేరాయిస్థలభూములో కొందఱు మహమ్మదీయులు 18 దినములలో 35 హెండ్ల గృహములను పరశురాము ప్రతిసేయుటకు ప్రయత్నించిరి. హిందూసేవాసమితిగారు జాగ్రత్త కావునయేమందుటచే దుండగీసులను పట్టుకొనగలిగిరి. పరిశోధన రహస్యముగ జరుగుచున్నది. ఇప్పటివరకు కాంతము గ నున్నది. హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యత మామూలుగనన్నది.

బాదగాండ్లు పట్టుబడుట

మధుర, జూన్ 24:—పట్టణ న్యాయాధికారి దచ్చిన వారంటులపై పోలీసు సార్జెంటు, సబు యిన్స్పెక్టరును గలసి బాదగాండ్ల బస నొకదానిలో చొరబడి పోతు, కొంతసేపు, 22గురు మనష్యులను బంధించిరి. వారందఱును పోలీసు వారి యాధీనమందుండిరి. (ఆ. ప్రె.)

బర్మా జాతీయ సంఘసభ

మాగ్నీ, జూన్ 24—కాసనసభా బహిష్కారపక్షము నకు చెందిన జి. సి. యే. జాతీయసంఘము ఉ. చిత్తుపాయింగు గారు కారీప్తరు యగ్గతుక్రిందగూడిరి. అగ్గతుక్రింద ప్రస్తుతము జేయబడుచుండి సభకు రాజాలరి పూజనీయులగు యొత్త ముటను అన్నగ్యా మొదలగువారలకయి విచారించిరి. దేశభంధు దాసుగారి మరణముగూర్చి విషాదపూరితమును వాక్యములందు చెలిబుచ్చిరి. తమ పక్షమునకు మతాధికారులను కొందరయవకుల దుష్ప్రభోధమువలనను గలిగినదని, చూడలేయలరులందు నేరములగావిచారింపబడినదేశభక్తులకొరకు అభీలించెను. నురుగుము మొత్తముండి రు 80 వేలను ప్రజల వద్దనుండి వసూలుచేసి రు 5,000 లును ఖర్చుపెట్టిరి చెప్పిరి. పాండ్లీసభలో జేసిన తీర్మానమును సరిగ్గతముజేసికొన లేకపోవుటలన నీమకస్సు రులు కలిగినవి. మతాధికారులు తీర్మానమువలన తమకధికారము విచ్చిన దనుకొనిరి. కాని నిజముగా వాసంఘముసలహానియ్యటకే ని యధికారమును వహించుటగాదు! 1925 సం॥లోపున తలపన్ను నమూలుచేయుట ప్రభుత్వాన్యాయమని నడిపిరి.

సభలో నీసంఘమే పరియగజాతీయసంఘమనియు 12 వత్సరములనుండి పనిచేయుచున్నదనియు, ఈసమయములజేరి నవన్నియు, నీర్వాబుద్ధితో బయలుదేరినవనియు, ప్రధానసంఘమువచ్చుచున్నదెప్పు నుద్దేశ్యముతో లేచినవనియు వర్ణనాడెను ఉ. చిత్తుపాయింగుగారియందు విశ్వాసమున్నదనియు తీర్మానించిరి. సభ జరుగుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

రత్నకభటుల కవాతు ప్రదర్శనము

కంకత, జూన్ 24:—లాలుబజారు పోతనున్నవను వర్ష జూలై 7 వ తేదీని రత్నకభటులు కవాతు ప్రదర్శనము గవర్నరు యెదుట సలుపుదురు. దానికి పోలీసు యుద్వోగులం డఱును వత్తురు. 3 వ జూలై నాడు కవాతు ప్రదర్శన ముల వడకేసికొనుటకు ముందు కవాతచేయుదురు. (ఆ. ప్రె.)

బొగ్గువర్తకము

కలకత్తా జూన్ 24:—రాజప్రతినిధి కార్యవర్గముందు వర్తకాభి సభ్యుడగు సర్ చార్లెసు యిన్స్పెక్టరుగారు హిందూదేశపు గనుల సంఘమువారితో బొగ్గుపరిశ్రమకు సుతొచి సంగ్రహించిరి. కాని మాప్రసంగములు ప్రచురణమునకు గావు. (ఆ. ప్రె.)

మహమ్మదీయాఖిలపక్ష సమావేశము

అమృతసరము, జూన్ 24:—వచ్చే జూలై 16 వ తేదీని జరుగఁబోవు మహమ్మదీయాఖిలపక్ష సమావేశమునకు బలమగు యాహ్వానసంఘ మేర్పాటుపరుచుచున్నది. సంఘమునకు డా॥ కిరూగారధ్యక్షుడుగను, షేఖ సదీద్గారు కార్యదర్శిగ నెన్నుకొనఁబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

వైస్రాయి భవనముందు విందు

సిద్ధా, జూన్ 24:—ఏ. యమ్. రాజదంపతులు, రఘు (బ్రాహ్మ్య విలియమ్ దంపతులు, మేజరు యి. సి. వెల్పు గారు రాజప్రతినిధి మందిరముందు విందు గుడును గౌరవము నొందిరి. (ఆ. ప్రె.)

దొంగ యెరుగులవారు

కడపజిల్లాలో నుండు దొంగయెరుగుల జాతివారు 18-వ గాంగు ఆక్రమపు నేరములు జేయుచున్నట్లు తెలియ వచ్చుటచే క్రిమినలు ట్రైబు చట్టముక్రింద వారిని చొరబాదిగా నిర్ధారణ జేసిరి ఈస్టోసంఘమునకు చెందిన వారందరు యెప్పుడెప్పుల నున్నది ప్రభుత్వమువారికి తెలియబరచు మండకలెను. ప్రభుత్వమువారికి తెలియనిది స్థలము మాన్పురాదు (గజెటు ప్రకటన)

నిమ్మజాతులకు సగము పోములు

మదరాసు విద్యాచట్టబంధనల ప్రకారము నిమ్మజాతు లకు చెందిన పేదబాలరకు సెకండరీ స్కూళ్లలోను కాలేజీల లోను సగము తీరియలే వ నూలు చేయబడును. ఆ బాలర తల్లిదండ్రులు చేదవారయి సగము జీతము పోకర్కము తేనిది తమ బాలరకు విద్య నేర్పింప జాలని వారుగానున్నపుడే యాచింపిన అనువర్తింయను. నిమ్మజాతుల బాలరు ముందు యాసోకర్కమును సొందుకుండినపు ట్రైప్రవ రుతము నీగ్గరించగనే, వీరి కీసోకర్కము తొలగింపబడుచున్నది ప్రభుత్వమువారికి తెలియవచ్చెను. అందుచే ఆసల రిమ్మజాతులవారే ఆయియుండి మతాధికారులను బొదిగ వారికి యిబ్బందిగా నున్నట్లు. పగవంతో పోకర్కము సొండు యుండిన పేదబాలరకు వారుట్రైప్రవరతునుకే వానివఁగూడ యాసోకర్క ముంచవలసివడె యని ప్రభుత్వమువారు భాసించు చున్నాడు. నిమ్మజాతుల జాతితోను మాన్యుల రిని బాలరని నిమ్మజాతులుగా పేర్కొనుచు నొకపట్టికను గజెటులో ప్రకటించబడెను. (భభత్వ ప్రకటన)

దక్షిణాఫ్రికా పార్లమెంటుసభలో రంగుభేద చట్టమునకు తేబడిన సవరణలు చాలవరకు నిరాకరింపబడెను. ప్రతికూలపక్షమువా రింకను సవరణల దెచ్చుచో, ప్రభుత్వమువారు చర్చను నిలిపివైచి, పెంటనే చట్టమును శాసనము గావించెదరని తెలియచున్నది. ఈ చట్టముప్రకారము, నల్లవారికి కూలీ నాలీ జేసిజేమించు హక్కుగూడ తొలగిపోవుచున్నది. కెనియా దుస్థితి, ప్రభువులసభలో జరిగిన చర్చను బట్టి విదితమైయుండును. డాక్టరు నార్మను లీసు గారు ప్రతికలకు వ్రాయుచు, బాల్ఫూరు ప్రభువు గావించిన సమర్థనము నిరాధారమయినదని జూపగలిగిరి. కెనియాలోని నల్లవారు, సోమరు లను

కారణముచే వారి భూములను లాగుకొనుట, సేవము. నల్లవారు సోమరులగుచో, గృహములను నిర్మించుటకును, రోడ్లను పంపెనలను తయారు జేయుటకును, ఆహారపదార్థములను పండించుటకును, ఎటుల బనికొనవలయునో, డాక్టరు లీనుగా రక్షించుచున్నారు. ఆంగ్లేయులకన్ననుగూడ ఆఫ్రికాదేశీయులధికముగ పాటుపడగలరని వీరి తలంపు. యూరపియనులకు కూలీజేయుటకుబదులు, తమ స్వంత పనులను వీరు నిర్వహించుటచే, సోమరులని పిలువబడినటుల, డాక్టరు లీనుగా రూపించుచున్నారు. మరియొక నిదర్శనమును జూడవచ్చును. ఆఫ్రికావారు ఇచ్చెడి పన్నులను యూరపియనులు చెల్లించుటలేదు. హెచ్చు పన్నులను చెల్లించియు, నల్లవారు లాభములను పొందుచుండగ, వారిని సోమరులనుట అన్యాయము. యుద్ధసమయమునందు, వీరిని బలవంతముగ సైన్యమున జేర్చికొనిరట. శాంతిసమయమునందుగూడ, వీరిచే బలవంతముగ చాకిరిచేయించుకొనుట న్యాయమాయని, డాక్టరు లీనుగా రక్షించుచున్నారు. ప్రస్తుత సమయమున కెనియాలో నేమి, దక్షిణాఫ్రికాలో నేమి కలుగుచున్న అన్యాయములకు, రంగు భేదము తప్ప వేరు కారణము గనుపించదు.

కీ. శే. కృష్ణస్వామి శర్మగారు

కంచి కృష్ణస్వామిశర్మగారు చనిపోయిన వార్త మిగుల విచారము గలిగించుచున్నది. వీరికి చనిపోవు సరికి 38 సంవత్సరములు మాత్రమే. 1907 సంవత్సరమునుండియు, వీరి నామము ప్రజాహిత జీవితమునందు గనుపించుచునేయున్నది. కరూరు రాజద్రోహపు కేసులో, వీరికి దీర్ఘ శిక్ష విధింపబడెను. పిమ్మట వీరు సెక్యూరిటీ కేసులో తీసింపబడిరి. నిర్బంధములు వీరి యుత్సాహాత్మికతయమును దొలగింపజాలక బోయెను. అసహాయోద్యమారంభమయిన పిమ్మట, వీరు తమిళదేశమునందు ప్రచారము సలిపిరి. హిందూ స్వదేశమిత్రుల సత్రికా కార్యాలయములందు బనిచేసిరి. వీరు వక్తలు. తమిళభాషలో వీరు పలువిధ రాజకీయ గ్రంథముల రచించి, మహాశకారము గావించిరి. నలువది సంవత్సరములయినను నిండకముందే, వీరు మృతి నొందుట తమిళ దేశ దురదృష్టమని చెప్పవచ్చును. ఏకారణముచేత నయిననేమి, దేశభక్తుల నేకులు, నిండు జవ్వనములో చనిపోవుటయు, పలువురు రోగిగ్రాస్తీతులై బాధపడుచు ప్రజాహిత జీవితము నందు పాల్గొనజాలకుండుటయు తటస్థించుచున్నది. దేశనాయకులు తమ శరీరాగ్రమును కాపాడుకొనవలసినయవసర మెంతగలదో, ఇందునుబట్టి గ్రహింపవచ్చును.

మద్యపాన నిషేధము

హిందూదేశమున మద్యపాన నిషేధము సాధ్యమగునని, శ్వేత స్త్రీలు భావించుట శుభచిహ్నము. ఇక్కార్యమును పురుషులు నిర్వహింపజాలనిచో, స్త్రీలకు వదలివైచుట క్రేయస్కరము. లండనులో జరిగిన అఖిల క్రైస్తవ స్త్రీ సమావేశమువారు, మద్యపాన నిషేధము కొనసాగవలయునని గోరిరి. సెసిల్ రాబర్ట్సునతి, ఈ సమావేశమునందు ముచ్చటించుచు, మద్యపాన నిషేధము స్వపరిపాలనాధికారము వలన చేకూరు

నని సూచించిరి. సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము వచ్చువరకు, యీ సంస్కరణము కొనసాగునని దోచదు. ద్వంద్వప్రభుత్వమున భాగస్వాములగు మంత్రులవర్గము, అధికారవర్గ దృష్టి నామోదించుచు మద్యపాననిషేధమనిన వెరగొందుచున్నారు. రివిన్యూ తగ్గిపోవునని భయపడుచున్నారు. అపవిత్రపు ద్రవ్యము నాశింపవలదని, మహాత్ముడు దెలిపిన విశాలాశయము నామోదించుచున్నారు. రాబర్ట్సునతి యొకనిదర్శనము జూపినది. న్యూజిలెండు ప్రభుత్వమువారు, సామాయిలో తెల్లవారికిని దేశవాసులకునుగూడ వర్తించునటుల, మద్యపాన నిషేధము నేర్పరచిరట. అనాగరికులు సయితము, మద్యపాన విముఖులగుచుండగ, మతబద్ధులగు భారతీయులలో నిట్టి సంస్కరణమును వ్యాపింపజేయ వీలులేదనుట, మిగుల అసభ్యము.

పనిలేనివారి సమస్య : విశ్వాసరాహిత్యము

పనిలేనివారి సమస్యను పరిష్కరింపనందులకు, 29 వ తేదిన గూడెడి పార్లమెంటుసభలో, లేబరు పక్షము వారు బ్రిటీషుప్రభుత్వము పట్ల విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమును ప్రతిపాదించదలచిరి. ఇట్టి తీర్మాన మోడిపోవుననుటకు నిస్సంశయము. ఇంతమాత్రముచే కన్నశ్వేటీవుల స్థానము కదలజాలదు. కాని, కన్నశ్వేటీవు ప్రభుత్వమయినను యీ సమస్యను పరిష్కరింపకుండ చిరకాలము ఉపేక్షపహింపజాలదు. కేవల ధనికులనుండియే తమకు ప్రోద్బలముగలుగునని, వీరూహింపజనదు. బీదలసమస్యను సాధించుట ముఖ్యము. వారికి జీవనోపాధి గల్పింపవలయును. యంత్రపరిశ్రమ లిందు కక్కరకురానిచో, వేరొకమార్గము నవలంబింపవలయును. అంతియగాని, తాము మాటాడనిచో వ్యవహారము సమసిబోవునని తలంచుట పొరబాటు. బాల్డువినుగారు వెనుక నిట్టిపొరబాటుగా వింటి, లేబరుపక్షమునకు చోటిచ్చిరి. ఈ మారును అట్టి దృష్టినే జూపుచో, లేబరు ప్రభుత్వ మనసరమని ప్రజలు మరల భావింపక మానరు.

“మీపని మీరు చూచుకొనుడు”

బల్గేరియాలో నిటీవల జరిగిన తిరుగుబాటునకు ఫలితముగ, ప్రభుత్వమువారు దాని నణచుటకు దారుణకృత్యముల గావించినటుల, బ్రిటీషు లేబరు పక్షమువారు ప్రకటించిరి. ఈవృత్తాంతము జూచిన, మానవస్వభావ మింతటి కఠినము జూపగలదాయని యాశ్చర్యమగును. మిలిటరీ పరిపాలనమును తొలగించి మరల సివిలు పరిపాలనమును బల్గేరియాలో నెలకొల్పవలయునని బ్రిటీషు లేబరుపక్షమువారు గోరిరి. ఇందుకు బదులు జెప్పచు, మీ పనిమీరు జూచుకొండని, బల్గేరియా మందలించెనట. నాగరికప్రభుత్వము లన్నియు ఎట్టి పద్ధతుల నవలంబించుచున్ననో తామును అట్టి పద్ధతులనే అవలంబించుచున్నామని, బల్గేరియా ప్రభుత్వప్రతికలు చెలుపుచున్నవి. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యములో జరిగెడి అన్యాయములను మున్ముందుగ సనరించుటకు, లేబరుపక్షము వారు బూనుకొనినగాని, ఇతర జాతులవారి ప్రవర్తనమును పరిశీలించుటకు, వీరికి హక్కు గలుగదు.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల ఆశాభంగము

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల కన్ని విధములను ఆశాభంగ మెదుర్కొనుచున్నది. వారి హక్కులను తొలగించుట యటుండ, వేల్పు యువరాజు గారికి విజ్ఞానన ప్రతమును తాజ్ మహల్ రూపమున సమర్పించుటకు, జోహాన్సుబర్గు మ్యునిసిపలు కౌన్సిలువారు అవకాశ మొసగక బోయిరి. ఇంతకన్నను అన్యాయముపేరుండునా? వేల్పుయువరాజుగారిపై భక్తి జూపుట కయినను, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులకు హక్కులేదా? తాము సమర్పింపదలచిన విజ్ఞాననాదులను భారతీయులు లండనుకు బంప నిశ్చయించిరని తెలియుచున్నది. సామ్రాజ్యమునందు భారతీయుల కే విధముగ స్థానము లేదని, తెల్లవారు దలచుచున్నందుల కిది ప్రబల నిదర్శనము.

శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల

మచిలీపట్టణము

విజ్ఞప్తి

శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల వేసవి సెలవుల అనంతరము 26-6-25 తేదీ ఉదయము ప్రారంభమగును. యథాప్రకారము ఇదివరకున్న అన్ని శాఖలను సక్రమముగా పనిచేయును.

ఇంతకు పూర్వమునలేనే 5 వ తరగతి మొదలు 10 వ తరగతి వఱకును సామాన్య విద్యావిభానము సక్రమముగ జరుగును. 11, 12, 13 తరగతులలో ఉత్తమవిద్య 1 మెకానికలు ఇంజనీయరింగు నందును, 2 భారతీయ కల్పననందును, 3 ఇతిహాసము రాజనీతియందును, 4 గానమునందును ఒసంగడమగును. నూలుపడకుట, నేతనేయుట, వడ్రంగము, తివాసీలు, అద్దకము మొదలైన చేతిపనులు నేర్పబడును. ఈసంవత్సరము ప్రత్యేకముగా ఆంధ్రభాష-సారస్వతశాఖ నెలకొల్ప నుద్దేశించడమైనది.

గాలివానవలన కళాశాల భవనములు చాలాపాడైనప్పటికిని పాకలు నాశనమై పోయినప్పటికిని త్వరలో బాగుపడుట కేర్పాటులు చేయబడినవి. క్రొత్తపాకలు వేయబడుచున్నది. దినకార్యక్రమమునకును వసతులకును ఇబ్బందిలేకుండ జరుగగలదు.

వసతిభవనపుస్థలము పంపకముమీద కూడ జరుగును. విద్యార్థి ఒకరింటికి నెలకు సుమారు 18 రూ॥ కాగలదు. స్వయం పాకము చేసికొను విద్యార్థులకు ప్రత్యేకపనతి యియ్యబడును. వీరిఖర్చు సుమారు 8 రూ॥ కాగలదు.

జాతీయవిద్యాభిమానులు తమపిల్లలను తప్పక కళాశాలకు పంపించవలెనని బ్రార్థితులు.

పెక్కువిషయముల నింకను తెలియగోరువారు ఈక్రింది సంకేతమువారికి వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల } చిల్లరిగె శ్రీనివాసరావు,
22-6-25 } ప్రధానాచార్యుడు

హైందవ మంత్రి భారత

రాజ ప్రతినిధుల రాయబారములు

వార్తాపత్రికలందు ప్రకటింపబడు సమాచారములు నిరాధారములు ననత్యములు

సిద్ధా, జూన్ 24:—హైందవ మంత్రిచే నాంగ్లదేశమున నీక్రిందిప్రకటన గావించబడెనని ప్రచురింపబడినది. “భారత దేశపు మంత్రికిని, రాజ ప్రతినిధికిని జరిగిన సంభాషణల గూర్చి వార్తా పత్రికలందు విశేషముగ ప్రచురింపబడుచున్నవి. అదియెల్ల నిరాధారమును, చాలామతే సత్యము నయియున్నది. ముందు భారతదేశము పట్ల నెట్లు ప్రవర్తింపవలసినది సార్వభౌముని ప్రభుత్వముగీకరింపనిది యెట్టినిశ్చయములు కానేరవు.”

బొగ్గు పరిశ్రమలు

వి. స. మా. వ. స్థ.

గనులపనివాండ్రు దురవస్థ

లండన్, జూన్ 28:—బొగ్గుగని పరిశ్రమనుగూర్చి కామన్వెల్త్ లో ప్రస్తావించునపుడు 861 గనులు మూయబడెనని యు, 72000 మంది పనిలేకయున్నారనియు ననంబరు 1 తేదీ నుండి మరల గనులను తెరవలేదనియు, 122 గనులను మూయనూ లేదనియు తెరవనూ లేదనియు తెల్పబడుచున్నది. పరిశ్రమలు ఇంత భయంకరముగ నుండుటచే ప్రభుత్వమువారు ఏమైన చర్యను పీసికొనవలసిరా యనియు వాగ్దానాలుగా రడిగిరి. ప్రభుత్వము వారు అంతయు అయిన తరువాత ఇందులో జోక్యము గలుగ జేసికొనవలసియు, అందుచే ఇప్పుడే ఏమియు ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యమును జెలుపరాదనియు, పపంచములో ఇతరులతో బాటు పోటీపల్చులేనన్న బొగ్గు ర్తము పొడగనని తెలియు వనియు బాల్మిక్వినుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

ఉత్తరతూణిగుండున్న ఆంధ్రగిరి తప్పించుటకు ప్రధానా మాత్యుడు గనులసంఘమువారు చెప్పకొనుపంగతులను వినున, పరిశ్రమలు విమోచముగ నున్నట్లు ఒప్పుకొనెను.

జూలై 31 తేదీతో ప్రభుత్వమున్న జేతనముల ఒడంబడికను పరిధిమాత్రము నొందించుటకు సుక్రవారము గనుల యజమానులు నోటికిను ఇచ్చెదరు.

రైల్వేకంపెనీ ఆదాయము తగ్గిపోవును. అందుచే ఏమి చేయుటకును నేడును రైల్వే యూనియను కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు రేపు సమాజేకమై చర్చించెదరు.

జూన్ 1 కి 8 గంటలు పనిజేయునటుల ఏర్పాటు జేయ వలెనని ప్రభుత్వమువారిని గోరెదగట. బొగ్గుగనుల సమస్యను ఎక్కడ గంటలు పనిజేయుట పూరించలేదు. అందుచే ఎక్కడ 10ల విషయమై ఆలోచింపబాల మని గనుల పనివాండ్రు ప్రతినిధులు చెప్పిరి.

ట్రాన్సువాన్డూకు గూడ చిక్కులువచ్చెను. దీనికికారణము ఖచ్చిను అన్నివిషయములందును తగ్గించుటకు ఆలోచించుటయే.

జూన్ 29-వ తేదీకి పార్లమెంటు కార్యకపక్షమువారు ఆభివృద్ధిని తీర్చుకొనును ప్రవేశపెట్టిరి. దానిని చర్చించుటకు ట్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్ వారు రేపు ఆలోచించెదరు.

ఇంగ్లండులో పనిలేనివారు

లండన్, జూన్ 24:—క్రిందటివారము పనిలేనివారి సంఖ్య 10000 క్కెను.

బల్గేరియా బ్రిటిషు కార్మికపక్షమువారిని ముందరించుట

లండన్, జూన్ 21:—ఇటీవల బల్గేరియాలో జరుగు కనకపక్షములను దండెలనుగూర్చి బ్రిటిషు కార్మికపక్షమువారు ఖండించుచున్నారు. కాని బల్గేరియా విషయములలో కార్మిక పక్షమువారు రేచేకొనునాడెను సరే జోక్యము గలుగజేసికొన రాదనియు, త్వరలోనే సమస్యను పరిష్కరింపజేసికొన ఏర్పాటుజేయుటకు బల్గేరియా ప్రభుత్వము నిచ్చెను. బల్గేరియా స్వతంత్రత్రేతము. విదేశీయులెందుకు జోక్యము గలుగజేసికొనరాదనుచున్నారు. బల్గేరియా పరిశ్రమలను గూర్చి బ్రిటిషు కార్మిక పక్షమువారి కెవరో తప్పుగ తెలియజేసిరి. ఇట్టి అసత్యమున కొట్టుకొను ఇతరరాజ్యములు నాగరకము గాంచినవి. సక్రమ పరిశ్రమలను ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రయత్నించుచున్నదని ప్రభుత్వ పత్రిక లనుచున్నది.

ప్ర్యాంకో జర్మను అపోహములు

చాలవరకు తగ్గించెను. రైలుబండిని గూర్చి క్రియా నూడకమును ఏర్పాటులను జేయుటకు ఆలోచించుచున్నారని యు జర్మన్ ప్రెంచికే సంగీతించెననియు చెబుచున్నారు. కొందఱురకు ప్రాంసుకు తృప్తికరముగనున్నది.

చీనా కల్లోలము

బ్రిటిషు ప్రదేశములో కాల్యుట

క్యాంటన్, జూన్ 24:—యూరపియన్లుండు ప్రదేశమునట్లు నుండు కరకట్టగుండా విద్యార్థులు, కార్మికులు, పాఠకులు, సైనికులు ఇటునటు తిరిగిరి. బ్రిటిషుకార్యాలయమున నున్న విక్టోరియా హోటలు కడుగుగ గాల్పిరి. ఫ్రెంచి బ్రిటిషు నాకాదళములు మరఫలగుండు మరల వారిపై ప్రయోగించెను. ఇట్లు 20 నిమిషములు పట్టెను. ఒక ఫ్రెంచి వర్తకుడు చని పోయెను. కష్టము కమిషనరుగూడ చాల గాయములపాలయి నాడు. ఇద్దరు ప్రజలును, ఒక బ్రిటిషు నాకాదళమునకు తుత గాత్రు లైరి. మొదట చీనావారే కాల్పి రని తెలియుచున్నది. 500 బ్రిటిషు మిలిటరీ విదేశస్థులు పిల్లలతో హాంకాంగుకు బయలుదేరి పోవుచున్నారు. ఆపరమున్నచో ఈస్తుపకే పటాలము సిద్ధముగ నుండవలెనని అజ్ఞాపించిరి.

తెగినసంకల్పం లేదని గోలబెట్టుచున్నారు. బ్రిటిషు నాకలు తెగినన్ని చీనాతీరమున లేవనచున్నారు. చీనాప్రభుత్వము వారిని ఉత్తరవాదులుగ జేసెదమనియు, ఆ స్థితిని ప్రాణము నకును ఆ పాయము రాకుండ జేసెద మని చాంబర్లెనుగారు అభయమునట్లు మంచిదే యనుచున్నారు.

ఉపద్రవము వచ్చుచో జపాను నాకాదళము బ్రిటిషు వారికి సహాయ మొనర్చుట తథ్యము. తానే నాకాదళసహాయమును చేయగల్గినపుడు బ్రిటను ఇతరులపై ఆధారపడరాదనుచున్నామి. ప్రస్తుతపరిస్థితులు ప్రతికూలముగా పరిణమించినచో జపానునే సహాయము చేయవలెనని కొందఱుతప్పు ఇంకొక గత్యంతరము గన్పించెను. ఒక్క నిమిషములో చీనాలో చిక్కులు గల్గును. అందుచేతనే ప్రభుత్వములను సిద్ధముగ నుంచవలెను.

1928 లో కబ్బురకు కట్టపట్టుననియు అందుచే ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటుజేయవలెనని వాటికేళ్ళకు లేర్పాటుజేయుచున్నారు.

(ఆంగ్లపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 25:—రషియా సైన్యాధికారి కాల్యుమని ఆజ్ఞాపించినటుల జూచితమని కరకాగటులు తెల్పుచున్నాయి. స్వాయమునై దిరిగించిరి తుపాకులను. ప్యాన్సీయరు చని పోయెను. ఇతరులకు గాయములు తగిలినవి.

ఫ్రెంచి రాజకీయములు

సాంఘికవాదుల సహాయము

ప్ర్యాంకో, జూన్ 28:—ప్రభుత్వమునకు సహాయము చేయరాదని పార్లమెంటు సాంఘికపక్షమువారు 60 మంది దెలియజేసిరి. ప్రభుత్వమువారు సాంఘికవాదులలోకెల్లల నంగీకరించిన సహాయమునకును 47 అనుకూలముగను, 12 ప్రతికూలుదగుట ఓటుల నిచ్చిరి.

తక్షణము ప్రభుత్వముతో జగడము బెట్టుకొనకున్నను న్యేచ్ఛగ సాంఘికవాదులు ప్రకటించుచున్నారు.

దాన్ గారి విధానము

మితవాదదృష్టి సాగుగాక

అబ్జర్వరు పత్రికాభిప్రాయము

లండన్, జూన్ 23:—దానుగారి మరణమునకు మనలో ఇండియా భావిప్రభుత్వమును గూర్చి ఎట్టి భిన్నాభిప్రాయమున్నను, సానుభూతిని గౌరవభావముతో అనుభవించెనని యు దానుగారి ఉత్తరప్రదేశసంకర్షమున గాల్గినగారు అబ్జర్వరు పత్రికలో వ్రాసిరి. దానుగారి ఓటిమల హానిక మితవాద దృష్టియే సాగుగాకయనిరి. సాంఘికాభివృద్ధిని బట్టి రాజ్యాంగ పురోభుద్ధిని సరిపుచ్చుటకు ఒకమార్గమును గనిబెట్టుటకు అన్ని వర్గముల భారతీయులను జేర్చి కమిషను నేర్పాటుజేయవలెననుచున్నారు.

ఎన్నవ్యభవమున దానుగారి మరణమునకు వగచుచు జేసిన సభలో 1919 లో తాను జూచినప్పటికిని ఇప్పటికిని ఇంగ్లాండులో గొప్పమార్పు గల్గెననియు అప్పుడా 1919 సంవత్సరములో ఇంగ్లాండు అంతయు స్వయం నిర్ణయ నూత్రత్వముతో ప్రతిభవించుచుండెనని రాజున్నామి మొదలియగుగా రనిరి. ఇందులకు ఇప్పుడు మోచిపోయినయొ యిండియాలో సక్రమ ఆచోళసమయకు గూడ నిశాళిబుట్టుచున్నదనియు నుడిగిరి.

ఫ్రెంచిపార్లమెంటులో కొట్లాట

మరాఠో పరిస్థితులు

శ్రీ వ్రమగుచర్చ

ప్ర్యాంకో, జూన్ 28:—ఫ్రెంచిపార్లమెంటు సేషన్ కిక్కిరిసియుండెను. మర కోనుగూర్చి పెయిన్టీవుగారు ప్రకటించిరి. ప్రభుత్వమువారు కాంతి నపేక్షించి రని వ్యక్తీకరించిరి. ప్రాంసు దనరాష్ట్రమును సంరక్షించుకొనుటకుంట్ల ఎక్కువ ఏమియు జేయలేదనెను. త్వరలోనే ప్ర్యాంకో-స్పెయిను ఒడంబడికనంది మరతులను ప్రకటించదలచిరి. కాని జర్మను రషియా ఈజిప్టు వారల సలహాను అబ్జర్వేకరింగారు గ్రహింపగూడదని ఫ్రెంచి వారుగోరిచేసి సంధిచేసికొనుటకు అడిగినవాటి కన్నిటికిని ఫ్రెంచివారు ఒప్పుకొనెదరను చూచవలను జాపరాదనిరి.

బోలిషివికుల ప్రోద్బలము

ఇస్లాముమతకేత్రపులపై అబ్జర్వేకరింగారు ప్రకటించిన యుద్ధమునుగూర్చి చదివినిపించిరి. బోలిషివికులు, ఫ్రెంచి కమ్యూనిస్టు పార్లమెంటుసభ్యులును ప్రోత్సహించుచున్నటుల కాగితములకు దాఖలుజేసిరి. రైటు, సెంటరు, లెఫ్టువత్తుమువారు ఆక్షేపించిరి. కమ్యూనిస్టులు సంతోషమును బలపరిచిరి. ప్రాంసుకు రాజయమును చూచించుచు కమ్యూనిస్టు డిప్యూటీ బోళెయటుగారి ప్రకటనమును పెయిన్టీవుగారు చదువ, మరింతకోపము హెచ్చెను.

ప్ర్యాంకోలోనున్న విప్లవసంఘములు ఆశీర్వాదములో మూరులను ప్రాంసుపై తిరుగబడవలెనని వ్రాసినలేఖలను ఫ్రెంచిభాషలోదెలిపిరి. సాంఘికవాదులు ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడక తప్పదని ఎంతయు పెయిన్టీవుగారు గంభీరముగ దెలియ జేసిరి.

సోవియటు పాలననును కొనియాడుచు పెట్టుబడిదారులపక్షతినీ ఖండించుచు దోరియటుగారు ప్రస్తావించిరి, పార్లమెంటువారు వినిరి. ఇతనికి కర్కలుపైలటుగా రడ్డువచ్చిరి. పైలటుగారు చివ్వులేచి దోరియటుగారి మొగముపై గొట్టిరి. దానిమీద ఇద్దరును కలియబడిరి. పోరియటుగారు సభ నాపు జేసిరి.

ప్ర్యాంకో-స్పెయిను రాయబారములనిర్వచనము
ప్ర్యాంకో, జూన్ 24:—పెయిన్టీవుగారు ప్ర్యాంకో-స్పెయిను సంబంధములను తెలియజేసిరి. ఆతనియందు విశ్వాస మేర్పడెను.

ఆముందనేకాగారు

బోనలో చిక్కుకొన్న ఎలకవలె తగలగొంటిమనియు తాము పడినకష్టములు ఎవరును బడజాలరనియు, అంతయు ప్రాణపోకటగ నుండెననియు, పరిస్థితు ఓటులే యున్నచో రేపు కొలంబియాకు పోవుట యనగా చావు గాని జేరొకటి గాదనిరి.

యువరాజు సంచారము

బోహాన్సుబర్గు

భారతీయులను స్వాగతపత్రము నీయకూడదనుట

బోహాన్సుబర్గులువును కివున్సిలువారు ఆచటున్న భారతీయులను తాజ్మహలు బంగారు-విగ్రహముతో స్వాగతపత్రము నీయకుండా జేయుటచే భారతీయులు అసంతృప్తు లైరి. ఇతరులు వివరి పత్రములను సమర్పించుట కంగీకరించిరి. యువరాజు తిరిగి లండనుకు బోవునపుడు లండనుకు తమవినతిపత్రమును, తాజమహలు విగ్రహమును బంపెదరట.

సెక్యూరిటీ ప్యాక్టు

కార్మికపక్ష నిరాకరణము

యూరపులో శాంతిని నెలకొల్పుట కష్టము

లండన్, జూన్ 28:—సెక్యూరిటీ ప్యాక్టు ప్ర్యాంకో జర్మనుసభ్యులను గలుగజేయజాలదనియు, యూరపులో శాంతిని నిలకడగ జేయలేదనియు జాతీయమితి ఒడంబడికను విరుద్ధముగ నున్నదనియు, జర్మనీ, రషియాను జాతీయమితిని జేర్చుకొనవలెననియు జేసీవా ప్రోటోకోలు ననుసరించి సెక్యూరిటీ ప్యాక్టును ఏర్పాటుజేయవలెనని పార్లమెంటు కార్మికపక్షమువారు తీర్మానించిరి.

వర్ణ వివక్షత చట్టము

ప్రతి ముసలవరము నిరాకరింపబడుట

కేపుటపుక్, జూన్ 21:—మృత్యువారము (ప్రభుత్వమువారు కమిటీలో చట్టమును సాధించిరి. ప్రతిపక్షము దిట్టముగ అనేక సవరణలను సూచించిరి. వర్ణవివక్షతచట్టము నుండి రిజర్వేషన్ ఓటర్లను రప్పించవలెనని సవరణను సూచించిరి. దీనివలన కేపురాష్ట్రములోనున్న దేశీయులకును అసియా వాసులకును లాభముగ నుండును. ఈ చట్టము కేపురాష్ట్రమునకు వర్తింప నట్లు జేయరాదనిరి.

ఈ సవరణలన్నిటిని ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిరి. ప్రత్యేకముగ దేశీయులకును అసియావాసులకును వర్తింపనని స్పష్టముగ నిబంధనలను జేయునట్టి సందర్భములను బట్టి వీరిని గూడ జేర్చుటకు అవకాశముండునట్లు సెలక్షన్ కమిటీవారి సిఫార్సులను ఆమోదించిరి.

ప్రతిపక్ష లింగను ఆక్షేపణలనుజూపిన ప్రభుత్వమువారు తప్పక ఈ సభ ముగియులోపుగ కాసనముగ చేసి తీరవరకు.

స్త్రీ క్రైస్తవ మిత్రపాన సంఘము

ఇండియాలో మద్యపాననిషేధము

లండన్, జూన్ 28:—ఎడింబర్గ్ ప్రాపంచిక మిత్రపాన సభలో ఇండియా సిల్వీనులందు మద్యపాననిషేధమును సాధించుటకు ఎక్కువ స్వపరిపాలనము గావలెనని సిసిలియా రాబర్ట్స్ డెలియేషన్ ను, న్యూజిలండు ననుకరించవలెననిరి.

యోధపురము రాణికి పుత్రుడు జనించుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 25:—యోధపురమురాణికి పుత్రుడు జనించెను.

హిందూ మతకర్తలు

రీడింగు ప్రభుని యభిప్రాయము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

ఇండియా సాసయిటీలో సర్ జాన్ ఫుడాపుగారు భారతమత కర్మతత్వమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. సర్ ప్రాన్స్ యంగునూ డ్రెండు అగ్యత్యత వహించెను. రీడింగు ప్రభువు అంపిన సందేశమును ఇట్లు జదివి వినిపించిరి. ప్రతిదేశమున భారతకళలలో జెప్పబడిన భారతవికాసమును, విజ్ఞానమును చక్కగ తెలిసికొనుటకు ఏర్పాటుజేసిన ఈ సంఘము సంతోషకొని యాదుమన్నాడను. యూరపులో కర్మిష్టికిని కర్మిష్టిగాని వానికిని సంఘరము లేదని ఫుడాపు గారనిరి.

హిందూవిభానములో కర్మయొక్క ఉపయోగమును భారతీయులు అందరును అంగీకరించి ఆధ్యాత్మికచింత ఎక్కువైనకొలది కర్మలంతక అవసరమైనను. కాని అయ్యది జనసామాన్యమునకు అవసరము.

విజ్ఞానచంద్రికా మండలి, బెజవాడ

రు 500 బహుమతి నవల

ఈబహుమతికి నవలలను పంపవలసిన వ్యవధి అగష్టు 15 వ తేదీకి పెంచబడెనది గ్రంథకర్తలు త్వరపడి తమ నవలలను సకాలములో పంప ప్రార్థింతులు.

రాబోవు గ్రంథము

బౌద్ధమహాయుగము

(పాపియాను భారతవర్ష యాత్రతో) ఈగ్రంథము జూలై 15వ తేదీలోపల వెలువడును. ఇయ్యది 24 వ కుసుము గ్రంథకర్త శ్రీ వేలూరి సత్యనారాయణగారు బి. ఎ.

వాతావరణస్థితి

1925 సం॥ జూన్ 25-వ తేదీ గురువారము

Table with 6 columns: ముఖ్యజిల్లాలు, గరి 24 గంటలలో ఉత్పన్నమైన వర్షము, గరి 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము, గరి 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము, జూన్ 1-వ తేదీనుండి వర్షము, మొత్తము. Rows include గోపాలపురం, విశాఖపట్టణము, కాకినాడ, మచిలీపట్టణము, కర్నూలు, బళ్లారి, కడప, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడపూరు, నేలము, కోయంబత్తూరు, తిరుచూపావల్లి, నాగపట్టణము, మధుర, పాంబర్, తిరునల్వేలి, తిరువేండ్రము, కొచ్చిన్, కాలికట్టు, మంగళూరు, బెంగళూరు, మేర్కార, కొడెకనూర్.

సర్పాదులు:—పర్వ పాతము సాధారణముగ నున్నది. కాకినాడలో 0.19 గోపాలపురంలో 0.12 విశాఖపట్టణములో 0.11 వర్షించెను. మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. విశాఖ పట్టణములో అర్ధింత ఎక్కువ. పగటివేడిమి 4 1/2 నుండి 6 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి కాకినాడలో 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కన్:—మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. కడపలో అర్ధింత తక్కువ, రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ బళ్లారిలో పగటివేడిమి 6 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. మద్రాసులో పగటి రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

24 గంటలలోను అంత మార్పుండదు.

ఎస్. ఆర్. యు. సావూరు, వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

సర్వమహమ్మదీయ పక్షముల సమావేశము

నవాబు యిస్మీలుఖానుగా రధ్యక్షత వహించెదరు

సభయందు చర్చింపబడుట, ముఖ్యవిషయములు

లాహారు, జూన్ 24-జూలై మాసవారముందు అమృతి సరమందు జరుగనున్న సర్వ మహమ్మదీయ పక్షముల సమావేశమునకు అసెంబ్లీ సభ్యులగు నవాబు యిస్మీలుఖానుగా రధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. సర్వప్రాంతములందుగల మూడువందల ముస్లిములు ప్రముఖులు సభకు ఆహ్వానింపబడిరి. అఖిలభారత దేశీయులందును బనిచేయుటకు తట్టిగా ఉద్యమమును స్థాపించుటయు మహమ్మదీయ మతవ్యాపనముకొరకు ప్రయత్నములు సల్పుచున్న వివిధ సంఘముల కర్తవ్యములను విభజించి వానికి తగిన ప్రోత్సాహ మందుటయు తాంజీమునకు కార్యక్రమము నేర్పరచి మస్జిదు బ్యాంక్ స్థాపించుటయు, తగవులను బరిహారము గావించుటయు, మసీదులను మతైక ధర్మాదాయముల సంరక్షించుటకు నోక పంచాయతీని స్థాపించుటయు, మతతాబులను స్థాపించుటయు మొదలగు విషయములు సభయందు చర్చింపబడును. భారతరాజకీయమునందు హిందూ మహమ్మదీయ స్థితినిగురించి గూడ చర్చింపబడును. (ఆ. ప్రెస్.)

వైకంఠత్యాగహము

గాంధీ-పిట్ బడంబడిక జనదాటిరా?

టి. కే. మాధవకాగిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— నిన్న హిందూపత్రికలో తిరువనంతపురం విలేజురి అసోసియేటెడు ప్రెసుకు ఇట్లు తిరిగింపవలయు గలదు: “వైకంఠో సత్యాగ్రహ కాంతిపైనియు గాంధీ-పిట్ బడంబడికను భగ్గుము జేసి దేవాలయముదగ్గరకు బోయిరి. అందుచేత అడ్డంకులన్న చోట్ల పోలీసు కాపలాముంచబడెను. అప్పుడే గాంధీగారు తనతో సంప్రదింపకుండ సత్యాగ్రహమును ముందుకు బోనిచ్చుటలేదని పోలీసు కమిషనరుకు తిరిపి వ్రాసెనని, సత్యాగ్రహులను దృఢముగ నుండుదని యచటి నాయకులు కోరిరిగాని వారు ఏమియును ఆరుజులు లేదు.”

ఈవిలేజురి ప్రాసిడి క్లిప్టుముగ నున్నది. అపార్థములకు తావోనగుచున్నది. కాబట్టి ప్రజలు దీనిని నమ్మవలదని నేను హెచ్చరించుచున్నాను. వైకంఠ సత్యాగ్రహశ్రమము కార్యదర్శి కేలపురు నాయుడుగారిని వివరములన్నిటిని పంపవలసినదిగ తిరిపి వ్రాసెనని. ఆయనవద్ద నుండి ప్రత్యుత్తరము రాగానే పత్రికలకు ప్రకటనార్థ మంపబడును.

వైకంఠుండి అసోసియేటెడు ప్రెసు విలేజురి పంపినవిషయములే సత్యములుగ దోషియవుచి. వైకంఠ తిరిపి వ్రాసె 22 వ తేదీ నిన్నటిపత్రికలో నిట్లు గలదు. తగాదాయున్న కోడలో దక్షిణం, పడమర ఈ తరము రోడు విడిచివేయబడినది తూర్పు రోడ్డునను, తూర్పురోడ్డును దక్షిణపు రోడ్డుతో కలుపు రోడ్డునను, చెరువుకు తూర్పువైపునను సందులోను నడువగూడదని యింకను నిషేధింపబడినది.

ఇంకను ఇట్లు గలదు. నిన్న ఆదివారముకులచేత సత్యాగ్రహము లేకపోయెను. పైన నిషేధింపబడిన మూడుచోట్లను నేను పికెటింగు ప్రారంభమైనది. తిరువనంతపురం తంతి చెల్పి నట్లు పికెటింగు అడ్డంకు లున్న చోట్ల ప్రారంభము గాలెను.

వైకంఠో అసలు జరిగిన సంగతి యిది: 17వ తేదీన వైకంఠ అసిస్టెంటు డేవస్వామికమిషనరును తహశీల్దారును సత్యాగ్రహశ్రమమునద్దకపోయి సత్యాగ్రహము నాపునెడల తూర్పు రోడ్డు తప్ప మిగిలిన రోడ్లు ముగిసిపెడమనిరి. కాని యింకను నిషేధముండుటచేత సత్యాగ్రహము నాపుటలేదనికార్యదర్శి చెప్పెను. అసిస్టెంటు డేవస్వామికమిషనరు వెంటనే తిరువనంతపురము ప్రభుత్వమువారికి చెల్పి తీరువుగైకొనుటకుపోయెను. ఈలోపల నాకార్యదర్శి యాపరిశీతుల వివరములను మహాత్మాజీకి తిరిగి పంపి వారేమి చెప్పెదరోయని వేదియించెను. మహాత్మునివద్ద నుండి తిరిపి వ్రాసె అసిస్టెంటు డేవస్వామి కమిషనరు తిరువనంతపురం పోయిన తరువాత వచ్చెను. మహాత్ముని తిరిపి వ్రాసె దిట్లు గలదు. “నీతంతి బాగుగా తెలియలేదు. ఏమైనను రోడ్లు పూర్తిగ వదలివేయవలెను” అసిస్టెంటు డేవస్వామి కమిషనరు దివానుగారికి జెప్పవలసికి యాసంగతి గూడ చెలియవలెనని మహాత్ముని తిరిపి వ్రాసె మరల తిరిచేయబడెను. తరువాత నేమి జరిగినదియు నాకు స్పష్టముగ చెలియదు. పడమరవైపు రోడ్డు కొత్త దివాను మారిన వాట్సుగారు కేపు చాట్టి పుచ్చు కొందురనగా విడుదలజేయుట ముఖ్యమైన విషయము. అక్కింగు దివానుగనున్న శృష్టిశైలిగాను నిమ్మబాతుల కవ్వములను గుర్తించి వారియెడ సానుభూతిగల్గి తన పరిపాలనసమయమున నిషేధింపబడిన రోడ్ల విడిచివేయుటకు చాల ప్రయత్నముల జేసిరిని చెప్పవలయును. గాంధీగారు పంపినతంతి ప్రకారము ఆయన యేమాత్రమును రాజీకి వచ్చుటలు లేనపుడు కేలపురునాయురుగారు 22 వ తేదీన పత్రికలకు పంపిన తిరిపి వ్రాసెలో చెల్పి నట్లు ప్రభుత్వము వారు ఆ స వి శ య ల ను నిషేధించిన రోడ్లలో సగము వాడుకొన నిచ్చియుండవలసినది. ఈసందర్భములలో సత్యాగ్రహములు గాంధీ-పిట్ బడంబడిక భగ్గుము చేయబడెనని చెప్పుటెట్లో నాకు చెలియుటలేదు. సత్యాగ్రహము మహాత్మునియెడ భక్తితో నుండకనే పోయిన యెడల నెందుకును గాకుండ పోయెదరు. నేను వారిని బాగా యెరుగుదును. నేనును వైకంఠత్యాగహిణీ కాబట్టి మహాత్ముని యుత్తరపుల నట్లభిమంతులు వారి మనస్సులలో నేమాత్రమును ఎక్కువని నేను గట్టిగ జెప్పగలను. (హిందూ)

నిముచానా కాల్పుట

పం॥ మదనమోహనమాలవ్యాగారికి

నాల్వారు మహారాజునకును సంధి కుదురలేదు ఉదయపురము, జూన్ 24:—నిముచానా కాల్పుల విచారణసందర్భమున తనకు నాల్వారు మహారాజునకు సంధి కుదురలేదని ప్రకటించుటకు పండితి మదనమోహన మాలవ్యా గారధికార మిచ్చిరి. పండితుడత్యైవనకు బయలుదేలెను. (ఆ. ప్రెస్.)

రాక్షసిబొగ్గు వర్తకపరిస్థితులు

హైదరాబాదు నమాఖ్య కార్యనిర్వాహక
సర్దుముయొక్క కోరికలు

సర్ చార్లెసు యిన్స్పెక్టరు సమాధానము
కలకత్తా, జూన్ 24:— భారతదేశము సమాఖ్య కార్య
నిర్వాహక పరిషత్తు యొక్క కోరికను యిన్స్పెక్టరు సమాధానము
వల్ల పరిష్కరించినది. హైదరాబాదు నమాఖ్య కార్య
నిర్వాహక పరిషత్తు నుండి రాక్షసిబొగ్గు వర్తకమును
పరిష్కరించునట్లు కోరికను యిన్స్పెక్టరు సమాధానము
వల్ల పరిష్కరించినది. హైదరాబాదు నమాఖ్య కార్య
నిర్వాహక పరిషత్తు నుండి రాక్షసిబొగ్గు వర్తకమును
పరిష్కరించునట్లు కోరికను యిన్స్పెక్టరు సమాధానము
వల్ల పరిష్కరించినది.

1. హైదరాబాదు నమాఖ్య కార్యనిర్వాహక పరిషత్తు
నామినేషన్లు, సులభము విధానములను అనుసరించునట్లు
కోరికను యిన్స్పెక్టరు సమాధానము వల్ల పరిష్కరించినది.
2. హైదరాబాదు నమాఖ్య కార్యనిర్వాహక పరిషత్తు
నామినేషన్లు, సులభము విధానములను అనుసరించునట్లు
కోరికను యిన్స్పెక్టరు సమాధానము వల్ల పరిష్కరించినది.

సర్ చార్లెసు యిన్స్పెక్టరు సమాధానము
హైదరాబాదు నమాఖ్య కార్యనిర్వాహక పరిషత్తు
నామినేషన్లు, సులభము విధానములను అనుసరించునట్లు
కోరికను యిన్స్పెక్టరు సమాధానము వల్ల పరిష్కరించినది.

హైదరాబాదు నమాఖ్య కార్యనిర్వాహక పరిషత్తు
నామినేషన్లు, సులభము విధానములను అనుసరించునట్లు
కోరికను యిన్స్పెక్టరు సమాధానము వల్ల పరిష్కరించినది.

హైదరాబాదు నమాఖ్య కార్యనిర్వాహక పరిషత్తు
నామినేషన్లు, సులభము విధానములను అనుసరించునట్లు
కోరికను యిన్స్పెక్టరు సమాధానము వల్ల పరిష్కరించినది.

హైదరాబాదు నమాఖ్య కార్యనిర్వాహక పరిషత్తు
నామినేషన్లు, సులభము విధానములను అనుసరించునట్లు
కోరికను యిన్స్పెక్టరు సమాధానము వల్ల పరిష్కరించినది.

మహాభారత యుద్ధగాటకము

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము
సంపూర్ణ మహాభారత కథనమును సైనికము
గాటకముగా రూపొందించినది. ఈ గాటకమును
ప్రచురించునట్లు చాలా అనుమతిని పొందినది.
ఈ గాటకమును ప్రచురించునట్లు చాలా అనుమతిని
పొందినది.

ఈ గాటకమును ప్రచురించునట్లు చాలా అనుమతిని
పొందినది.

దేశబంధు

మధురన్యాయవాదుల సంతాపము

మధుర, జూన్ 24:— మధుర న్యాయవాదులు
సంతాపమును వ్యక్తము చేసినది.

“న్యాయవాదులకు మేటియే, ప్రజాసేవకుడే, మాత్రమే
వాడు రంధ్రము. భారతరాజకీయములకు ముఖ్యమంత్రి
యొక్క పాత్రను గుర్తించి, పరిశోధనకు దేశబంధుని మరణ
మువలన దేశమునకు తీరరాని అంతరం వచ్చినది.

ఈ సంఘటన వారు దానుగారి భార్యకు, వారి యా
త్మీయులకు సాహచర్యము, పరమేశ్వరుని కృపను
యందు చాటించుటకు ప్రార్థించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

* * * *

మాదేశబంధు

సం॥ నెహ్రూగారికి వ్రాసిన యాఖ్యుడత్తరము

దేశబంధుని దేశసేవాధురంధరత

కలకత్తా, జూన్ 25:— డెల్టా సీల్స్ నుండి మోతీ
లాలు నెహ్రూగారికి దేశబంధు దానుగారు వ్రాసిన యాఖ్యు
డత్తరము మిట్టమిచ్చినది. “నేను నెహ్రూగారి నభివృద్ధి నొందుచు
న్నాను. నా కార్యకర్తలకు కౌశలసాధనము వ్యయము వచ్చు
చున్నది. పూర్తిగా స్వచ్ఛత, శ్రమశక్తి నిచ్చుటనే యుం
డుటకు నిశ్చయించినది. మన దేశములో వివక్షత మనము
జేరేదాము. ఈ సంవత్సరాంతములో పునరుద్ధరణ పని జరగ
వలసియున్నది. మనయొక్క వనరులన్నియు పూర్తిగా ప్రతిఘ
టించబడును. మన మిర్దరములను శాసనములను యున్నాము.
మన దేశము జరుగునో భగవంతుని కెఱుక.”

గొప్పనాటక ప్రదర్శనము

రాజమండ్రి చింతామణి హాలులో

శనివారం 27-6-25

శ్రీరామ చరిత్రాసన - తెనాలి

ప్రతాపరుద్రయము

ప్రతాపరుద్రయము } బ్రహ్మశ్రీ పెద్దబొట్ల వెంకటాచలపతి రావు
కేరిగారు } గారు బి. ఏ. ఐ. ఎల్. హైకోర్టులో
యంగంధరుడు } బ్రహ్మశ్రీ పిల్లలమరి నుండర రామయ్యగారు,
పిచ్చివాడు }

మేనేజింగు కమిటీ

కావలెను

దేశవాద, మునిసిపల్ హైస్కూలుకు ఒక ఫీజున్న
ఎల్. టి. రూ. 80.5.120 జీతముపై కావలెను. వరుసగా,
యోగ్యత, మొదలగునవి తెలుపుచు దరఖాస్తు ఈ దినప
పత్రికమునకు 1-7-25 తేదీలోగా చేరవలెను. యోగ్యతాపత్ర
లుండిన వాటిలో సహా పంపుకొనవలెను.

ఈపని ఖాయమైనదియే తీసికొనబడిన దరఖాస్తు
దారుడు ఒక సం॥మువరకు ప్రాజెక్టుగా పనిచేయవలెను.

మునిసిపల్ ఆఫీసు, } అ. కాశ్యపరావు,
దేశవాద, 20-6-25 } చేర్చుక

ఇప్పుడే అచ్చయినది! నచ్చునో సామ్యు వాపసుచేయుదుము!

జాతకరత్నము II భాగము

ఇది మూడు 280 పుటలుగల యద్భుతగ్రంథము. లగ్న
స్థానము, భావస్థానము, గ్రహస్థానము, అక్షరస్థానము
వర్ణము, ద్వారకభావస్థానములు, దశాంతరభావస్థానములు, మున్న
గు పెక్కుపాఠములలో శ్లోకతాత్పర్యరూపమున ఈగ్రంథము
వ్రాయబడియున్నది. పెక్కుజాతకము లుదాహరణగా కలిగి
ద్వారకభావము చర్చింపబడినవి. బోధితిపాఠములన్నియు
చక్కగా ఇవ్వబడినవి. ఇది యింటికొక్కటియైనది.
వల 2.0-0. మొదటిభాగము రు 1.0-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

గ్రేట్ యిండియన్ బోక్స్ పబ్లిషర్సు,
కళింగోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

సముద్రము నీటినుండి బంగారము

రసాయన శాస్త్రజ్ఞుల పరిశోధన

ఆధునిక రసాయన శాస్త్రజ్ఞులు సముద్రము నీటినుండి
బంగారము తీయగలుగుదురని కీ॥ శ్రీ॥ సర్ విశ్వము రామ్మే
గారు నమ్ముచుండిరి. ఆమెరికానుండి యామధ్య తెలియవచ్చిన
దేవున సముద్రములో నిమిడి యుండు భవరాసులను త్రవ్వ
తీయవచ్చునని.

ఆమెరికా రసాయనజ్ఞులు ‘ఎఫ్’ యను శాకను సముద్ర
మధ్యమునందుంచి కొన్ని మిలియనుల నీరుపట్టి అందుండి తిరి
టన్నుల ‘బోమెన్’ తయారు చేసిరి. ఈ బోమెన్ మందులలోను
ఫాటోగ్రాఫులలోను, సినిమా వర్తకమునందు, మోటారులకు
యొక్క ఒక ఖగ్యగుడుడుటచే ప్రస్తుతము తయారగు మొత్తము
చాలవచ్చును. కీ॥ శ్రీ॥ రామ్మేగారి నీటినుండి బంగారము తీయు
యభిప్రాయమును ప్రపంచము ప్రేక్షకుల హాసముగా విడువకున్నా
రు. వీరు గాలిలోనుండి వైట్ మెన్ తీసిరి. ఈపద్ధతివల్లనే జర్మనీ
లో యుద్ధ సమయమున మందు గుండు (ఎక్స్ ప్లోజివు) కొరత
లేకుండెను.

వైకం సత్యాగ్రహము

స్వచ్ఛంద సేవకులు నియమాలంఘనముసేయలేదు

వైకం, జూన్ 25:— గాంధీ పిట్టయొడంబడికను స్వచ్ఛంద
సేవకు లంఘించి రహస్యము చేయవలెను. స్థానికాధికారుల
యజ్ఞానుసారముగా వారు ముందుకుసాగి, యస్పృహలు పాప
గూడని చోటునకు బోయిరి. స్వచ్ఛందసేవకు లితర చోట్లను
వీడి యొక్క తూర్పువైపు వార్డునుసే యుండిరి.

కమిషనరు దౌర్జన్యము పట్టిగారు తాను వైకంవచ్చి
వ్యవహారములను జూచి చాల సంతోషించినని తెలిపెను. సత్యా
గ్రహ స్వచ్ఛందసేవకు లొడంబడిక నెంతమాత్రము నిరసించ
లేదు. కాన రక్షకభటుల యావశ్యకత లేదని తెలిపెను. స్వచ్ఛంద
సేవకులు పార్టు మిత్రునియు, వారు స్వాధీనము తప్పిరను
వార్తల సత్యములు వారికిచ్చిన యజ్ఞ ననుసరించియే మను
పటి పార్టును చాటిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఆయుర్వేద వైద్యసభ

షిమోగా (మైసూరు)

ఆయుర్వేద విద్యాసలు యునాని వైద్యులసభ కుక్రవా
రము 1 వ తేదీన విద్యాస కేవళాశ్రమి అధ్యక్షతక్రింద
జరిగినది. అధ్యక్షుడు మైసూరులో ఆయుర్వేద విధానమునెట్లు
అభివృద్ధిచేయవలసినదియు తెలిపినతేరి. పండిత రామచార్య
పండిత లక్ష్మీనరసింహయ్యగారు శ్రీధోషములగుర్చి మధ్యము
లగుర్చి ఉపన్యసించిరి. ఈదిగువ తీర్మానములు గావించ
బడెను.

(1) ఆయుర్వేదాభి మామలందరివద్ద సాలనకు రూ 1
చందా వసూలు చేయవలెను. (2) ఈ రాష్ట్ర
ములో వైద్యులయందులకు శోగులు నివాసముండి చికిత్స
జూచు సౌకర్యమును ప్రభుత్వమువారు జేయవలసినదిగా కోర
వలెను. (3) నగరసభకు 1000 ట్యాక్సెలిగారిని అధ్యక్షునిగా
కోరవలెను. (4) శ్రీధోషముల, పశుప్రదర్శనములు, సభలు
బరగునపుడు ఆయుర్వేదము గుర్చి ఉపన్యాసములు జరుప
వలెను.

అధ్యక్షులకు శేషశాస్త్రిగారు ఆయుర్వేదము విషయ
మున చాల ప్రచారము చేయుచున్నందులకు శుభవా రభినందిం
చిరి.

జూను మాసమునందు ప్రచారము

సాగరు:— సాగరునందు 9 వ తేదీన బహిరంగసభ
జరిగినది. పురపెద్దలు యావన్మండ
వచ్చిరి. విద్యాస కేవళాశ్రమి గారు
మాడుగంటలకాలము ఉపన్యసించిరి. సభ్యులెల్లరకు ఆయుర్వే
దము యొక్క ఘనమైనదని నమ్మకము కలిగెను.

సారథి:— 18 వ తేదీన యిల్లట శేషశాస్త్రిగా
రుపన్యసించిరి. శ్రీరామనాథస్వామి దేవాలయములో జరిగిన
సభయందు కే. వి. శ్రీనివాసాచారిగారు అధ్యక్షత వహించిరి.
పలువురు వచ్చిరి.

షిశువులకు:— 17 వ తేదీన యిల్లట యెనుటలో
బహిరంగసభ జరిగెను. డి. లక్ష్మణరావుగారు అధ్యక్షతవహించి
రి. కే. శేషశాస్త్రిగారు ఉపన్యాసమునందు, ఆయుర్వేద,
యనాని వైద్యులకు పాశ్చాత్య వైద్యకాలయందు అన్నిధుల
ములందు నిర్మించవలసిన ఆవశ్యకతను తెలిపిరి. తాతాశా
స్థులకు ఆవైద్యశాలకు వెలకు రూ 80 లక్షలవరకు ప్రాం
టుల సేయవలెనని తెలిపిరి. ఆయుర్వేదము సేర్చుకొను విద్యార్థు
లకు గూడ ప్రాత్యహము సంకలన ననిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

చెన్నపురి కార్పొరేషను

ఫోజ్ జీ ఉత్తరము - స్థాయిసంఘ (వర్క్సు) సభ్యత్వము

పురపీఠుల వైశాల్యపరచుట

నిన్నటిసాయంకాలము చెన్నపురి కార్పొరేషనుసభ్యులు రిప్పన్ భవనముందు రా. బి. ఓ. తణికాచలం శెట్టిగారి ఆధ్వర్యమున సమావేశమైరి. 24 సభ్యులును, కమిషనరు బనరు గారును సభకు హాజరైరి. కార్పొరేషనుమండలి విషయములను చర్చించుటకు ముందు కె. వ్యాసారావుగారు అత్యవసరమును ముఖ్యము మరొకవిషయమునుగూర్చి చర్చ సారంభించిరి.

కె. వ్యాసారావుగారు:—వరదరాజులు నాయుడుగారి సంతకముతో తమ కొక ఉత్తరము జేరినదనియు అట్టి యుత్తరమే మరికొందరు సభ్యులకును అంపబడెననియు, కార్పొరేషనుమండలి ఉద్యోగులపై నాయుత్తరము వ్రాయబడెననియు నింకేమేమియోజెప్పి బోవుచుండ అధ్యక్షు లిట్లుపల్కిరి.

అధ్యక్షులు:—నాకును అట్టి యుత్తర మొకటి యంపబడినది. అది ఫోర్జరీయుత్తరమనియు, కేవలము దుండగి దెబ్బతో దానిని వ్రాసివరదరాజులనాయుడు సంతకము జేసి యుండెననియు విశ్వసించుటకు చాల కారణములు గలవు. అట్లు రుజువుపరుపబడి నేను సంతృప్తుడ నైతిని. అది టైపుజేయబడిన యుత్తరము. మన కార్పొరేషనుమండలి కొందరు ఉద్యోగులపైనను, గౌరవనీయులగు కొందరు కేటాపేయర్లపైనను విపరీతములును, అసంభావ్యములగు సేరాలోపాలు గావింపబడియున్నవి. లేఖయొక్క కొనయందు కలవరాసెనరు వరదరాజులునాయుడుగారియొక్క సంతకముగలదు. వరదరాజులు నాయుడు స్వదస్తూరిచే వ్రాయబడిన మరీయు కయుత్తరమును గొనివచ్చి రెంటిని పోల్చి చూడగ రెండు వ్రాతల కెట్టిసంబంధము లేనట్లు స్పష్టమైనది. రెండవయుత్తరమందలి ఆ తని దస్తూరి ఫోర్జరీ యుత్తరమందలి దస్తూరితో భేదించినది. కావున ఈయుత్తరము వరదరాజులు నాయుడుచే వ్రాయబడినది గాదని నేను నమ్మితిని. పోకిరులెవరో దీనిని వ్రాసియుండురు. మరియొక విషయము. వరదరాజులునాయుడు నాకొక యుత్తరమును వ్రాసి యంపెను. తన సంతకముతో నేదోయొక లేఖ కార్పొరేషను సభ్యులకు కొందరి కందజేయబడినట్లు తెలియుచున్నదనియు, అట్టియుత్తరమును దేనినిగాని తాను సంతకము జేసియుండలేదని వ్రాసిరి. కావున యిట్టి ఆకాశరామన్న యుత్తరముగటయేగాక ఫోర్జరీయుత్తరములను మనము చర్చించి పరిహాసాస్పదులము గారాదు.

కె. వ్యాసారావుగారు:—నే నాయుత్తరమును బహిరంగముగ జరుపవలెనని ఎన్నడు కోరలేదు. దానినెవరువ్రాసిరో విచారణ గావించి కనుగొనుట ముఖ్యము.

అధ్యక్షులు:—అది ఊరుపేరు లేని యుత్తరమేకాక ఫోర్జరీకూడ యగుటవలన ఇట్టియుత్తరములయొక్క నిజానిజము తెలిగి ప్రజల సంతృప్తి పరుపజాలము. అనసరములేదు. అది కేవలము దురుద్దేశ్యముతో వ్రాయబడినట్లు స్పష్టమగుచున్నది. కమిటీని నియమించి ఆకమిటీవిచారణ గావించుటకు డా॥ సి. నటేశ్వరమలియారగారిని ఉపపాదింప గోరుచున్నాను.

డా॥ సి. నటేశ్వరమలియారగారు:—కమిటీ విచారణకంపబడుటకును నాకిష్టములేదు. అట్టిలేఖల మనమే నాడు చర్చింపనేరదు.

డా॥ విజయరాఘవులుగారు:—నాకుగూడ నిట్టిలేఖయొకటందినపుడు నాకాశ్చర్యము గలిగినది.కొందరు ఉద్యోగులపై చాల నేరములాకోపింపబడి యున్నవి. ఇట్టిదానిని సృష్టించినదెవరో కనుగొనుట మంచిదని యెంచెదను.

కె. వ్యాసారావుగారు:—లేఖను పోలీసువారి కందజేసినయెడల ఫోర్జరీగావించిన వారెవరో కనుగొని వారికి తగిన శిక్షవిధింతురు గాన పోలీసువారికి యుత్తరము నంపగోరెదను.

ఆర్యగనాదంపిళ్లగారు:—ఉత్తరము ఫోర్జరీయుత్తరమనియు, అందలి విషయము లస్యములనియు విశేషమైనవివర కార్పొరేషనువారి కాలమును దానిని చర్చించుటయందు దుర్వినియోగముజేయరాదు. మనకది చర్చించుటకు అర్హమైన విషయముగాదు. సభ్యులందరికైనను విచారణ గావింపవలెనని యిష్టమండిన కార్పొరేషనుతో సంబంధము లేకుండ స్వయముగ విచారించవలెను.

గోనుగుట్ట సుబ్రహ్మణ్యశ్రేష్ఠిగారు:—పలువురు సభ్యులు ఆలేఖయందలి విషయముల నెరుంగరు. కాన ఆయుత్తరము నందలి విషయములు మాకెల్లరకు తెలుపగోరెదను.

సామి వెంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారు:—ఊరుపేరు లేనట్టియు, ఫోర్జరీజేయబడినట్టియు నుత్తరములను మనము చర్చించుటకు వీలులేదు. నేను కార్పొరేషను అధికారులపై నిట్టి యుత్తరములు వ్రాయబడినవి. రేపు సభ్యులపై వ్రాయబడవచ్చును. కావున ఈవిషయమును పోలీసువారికి తెలియజేయవలెను. కార్పొరేషనుమండలి రెండవ విషయమును తీసికొనవలెనని ఉపపాదించుచున్నను, ఉపపాదన బలపరుపబడి యంగీకరింపబడెను.

దుకాణదారుల ప్రాసిక్యూషనులు

డాక్టరు మల్లయ్యగారు:—తమ డివిజనులో చాలమంది దుకాణదారులను పోలీసువారు అంగడులు పెట్టికొనినందున ప్రాసిక్యూటు జేసిరనియు, అందు గౌరవనీయులగు కొందరు జ్యూరీలు విధింపబడినవనియు, కార్పొరేషనువారు, పోలీసు కమిషనరుగా రిట్లుజేయకుండుటకు గోరవలెనని పల్కిరి.

అధ్యక్షులు పోలీసు కమిషనరుగారికి వార్తనంపి ప్రాసిక్యూషనుల నిలుపుట జేయుట కంగీకరించిరి.

అత్యవసరమున కొక విషయమును చర్చించుటకై కె. వ్యాసారావుగారు లేచిరి. “జోసుగారి ట్రాన్స్ఫర్ విషయములో ప్రభుత్వమువారు మనపట్ల చాల అగౌరవముగ ప్రవర్తించిరి” అని నూటాడబోవుచుండ అధ్యక్షు లావిషయము తామెరుంగదనుననియు, అయ్యది అత్యవసరము గాదనియు నన్ను పెట్టిరి.

కె. వ్యాసారావుగారు:—(అధ్యక్షు నుద్దేశించి) మీరు గాని మరియే సభ్యుడుగాని కమిషనరుగ నుండుటకు ఎవరిపేర నను సూచించియుండ లేదా?

అధ్యక్షులు:—మునిసిపల్ చట్టముయొక్క ఏ సెక్షను ననుసరించి మీరాప్రశ్న నడిగితిరి? అనుబంధప్రశ్నలు లేవ్ ఇట్టి ప్రశ్నలకు జవాబొసంగుటకు నే నిరాకరించెదను.

పాకీవారల యసంతృప్తి

చక్రయ్య చెట్టిగారు:—కొంతకాలము క్రితము పట్టణమందలి పాకీపనివారల కష్టముఖముల విచారించుట కొక కమిటీనియమించి యుంటిమి. ఆకమిటీవలన నెట్టియవయోగము లేక పోవుటయు, పాకీపనివారలపట్టి యట్ల అసంతృప్తులై యుండినట్లు తెలిసినది. ఇట్టివల వారాప్రతికరయందలి వార్తలవలన ఆరోగ్యశాఖాధికారిచే పాకీపనివారల సంఘమునకు వ్రాయబడిన యుత్తరము వారిని సంతృప్తుల జేయజాలకపోయెను. కాలు పని పూర్తియగుటవలన సుమారు 150 మంది పనిలేక పంపి వేయబడిరి. ఈపరిస్థితులలో మరికొంత కాలముండినచో సమ్మెకట్టు ప్రారంభింపబడు సూచనలు గలవు. పాకీపనివారల వద్ద నుండి సమ్మె గలుగవచ్చుననియు కావున త్వరలో సమస్యను పరిష్కరింపవలెననియు సమాచారమందినది. కావున ఆరోగ్యశాఖాధికారి యీ విషయమందు శ్రద్ధ వహించి సమ్మెరాకుండునట్లు యొనర్చగోరెదము.

డా॥ నటేశ్వరమలియారగారు:—కొన్నిలువారు గావించిన తీర్మానములు కార్పొరేషను అధికారులచే అచరణయందు బెట్టబడలేదు.

అధ్యక్షులు:—వైవిషయమునంతను తిరిగి పరిశీలించి యనుకూలముగ పరిష్కారము జరుగబడగలదని నుడివిరి.

స్థాయిసంఘ సభ్యత్వము

స్థాయిసంఘ (వర్క్సు) సభ్యుడు యస్. జె. గ్రీనుగారి స్థానమందు తిరిగి యొక సభ్యుని నెన్నుకొనుటకు వోటులు దీసికొనగ భక్తవత్సలునాయుడుగారికి అధికముగ వోటులచ్చినందున సభ్యులుగ ఎన్నుకొన బడిరి.

సుంగంబాకం కార్పొరేషను సభ్యులకు యస్. యస్. యల్. సి. కిక్కుబొందిన ఉపాధ్యాయుడు మాసమునకు రు 45 లు వేతనముపై నియమింపబడిరి.

పీఠుల వైశాల్యపరచుట

పట్టణమందలి పీఠులను వైశాల్యపరచుటగాను స్థలముల గొని విధులయందు గలపుటకు పలుతావుల గ్రాంటులు కాంక్ష నుజేయబడెను.

జార్జిటౌనులో బ్రాడ్వే, సాలెవి నాయకర్ కోవిలపిథి కూడికను, వైశాల్యముజేయుటకు, ట్రిప్పి కేనులో ఘోగునాపేట 1 వ నందును, 16 వ డివిజను, యాకువహాస్సేనుపిథి, పరశువాకమునందు ఎడ్వర్డు పార్కుపిథి, 16 వ డివిజనులో పురుపిథి, పెరంబూరులో మునియప్ప నాయకుపిథిని మార్గవరం హైకోర్టులో గలుపుటను, పెన్మెట్టులో కోవిలంగు ముత్తుగ్రనరీపిథిని రామశెట్టిపిథిలోగలుపుటను, మైలాపూరు ఎలారిపిథియందు లెట్రీను కట్టించుటకును, కార్పొరేషనునందు అనేక సంవత్సరములు పనిజేసినవారి కుటుంబములకు కొంత ధనమును కాంక్ష నుజేసిరి.

పిదప 7-15 నిలకు సభ ముగింపబడెను.

శ్రీ తిరుపతి విశ్వవిద్యాలయము

ఒక సూచన

శ్రీ తిరుపతి విశ్వవిద్యాలయము, శ్రీ వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయము, అనుమాట లాంఛనల కళచయమును కాలము ననే కొందరు దేవాలయస్థాపకులు, ధర్మకర్తలు, ప్రాచ్యవిద్యా పోషకులు నగు నుదారహృదయులు హిందూదేశమునకును, హిందూమతమునకును నెట్టి విద్యావిధాన మావశ్యకము? దేవాదాయము నెట్లు వినియోగించిన సద్వినియోగమును? అను విషయములనుగూర్చి విపులముగా చర్చించియే యుండిరి. పాఠశాలలు మున్నగువియు స్థాపించియుండిరి.

ప్రస్తుతము తిరుపతి దేవస్థానములో నిలువయుండిన నలుబది లక్షల రూపాయలను వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనమున కుపయోగింతురనియు, నేతద్విశ్వవిద్యాలయ విద్యావిధాన ప్రణాళికను చూచుజేయుటకు ప్రధానమంత్రిలగు శ్రీ పానుగల్లు రాజాగారిక కమిటీ నేర్పాటుజేయుచున్నారనియు బుత్తి కలవలన తెలియుచున్నది.

రాజాగారి విశ్వవిద్యాలయ విధానమందు రాజనీతకులను దూరంచేయు ఆంగ్ల విద్యావిధానమును, అర్ధకులను దూరంచేయు ఆలయవిద్యయును, వేదవేదాంగములను, మతవిద్యయును గాన శిల్ప, జ్యోతిష, వైద్యాదికాస్త్రములును నుండునని నూచించబడినది.

ఇందులకేర్పడబోవు కమిటీసభ్యులు యాద్యార్థత దేశమునందుగల పెద్దపెద్ద దేవస్థానములనుండి యెన్నుకొనబడిన వారలై యుండుట న్యాయము. వీలనన ఒక గొప్పదేవస్థానపు టాదాయములో నుండి నిలువయుంచబడిన నలుబది లక్షల రూపాయలను వినియోగపర్చునపుడు స్థాపనబోవు విశ్వవిద్యాలయము చాలవరకు ప్రాచ్యవిద్యాభివృద్ధికిని, హిందూమతోద్ధరణకును ఉపయోగించునదియును, యావద్భారతదేశమునకు సంబంధించిన దగుటచేతను ఈవిధమున నెన్నిక యత్ననలభును. కేవలము పాశ్చాత్యవిద్యయందు డిగ్రీలబోండి, స్వముతము, స్వదేశ విద్యలు మున్నగువానియందు దభినివేశము లేనివా రీ కమిటీయందు చేరవలెనని యీవిశ్వవిద్యాలయమువలన దేశమునకుగాని, మతమునకుగాని యెట్టిలాభమును గలుగజోదు. వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయమును మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమునకు బ్రతియేయగును. అట్టిదేయగునేని యీవిశ్వప్రయత్న ముక్తరలేదు. కాశీ, రామేశ్వరము, గయా, ప్రయాగ, క్రిరంగము, తిరుపతి, కంచి, కాళహస్తి, సింహాచలము, అన్నవరము మున్నగువిద్యకేంద్రముల నుండి యుద్ధరిద్దరిగాని, అంతకంటె నెక్కువమందిని గాని కమిటీసభ్యులుగా నెన్నుకొను అధికార మియవలెను. అక్లేర్పడిన కమిటీవారేర్పరచు విశ్వవిద్యాలయవిధానము భారతదేశమునకును హిందూమతమునకును, విశ్వకల్యాణమునకును మిక్కిలి దోడ్పడును. ప్రారంభముననే యిట్టిజాగ్రత్తలేకున్న ప్రజలయందు దసంతృప్తి ప్రబలును. భక్తులు శ్రీవేంకటేశ్వరులవారికి సమర్పించిన నలువదిలక్షల రూపాయలను నిరర్థకమనియెంతురు. దేవాదాయముల సామ్యుల వినియోగించు ప్రతికమిటీయందును దేవస్థానములకు సరియగు యెన్నికహక్కు (Representation) ఉండితీరవలెను. స్వయంనిర్ణయమాత్రము నీపాటియైన పాటించనియెడల విశ్వవిద్యాలయము లోకోపకారి కాజాలదు.

ప్రస్తుతస్థితియందు దేవస్థానస్థాపకులును ధర్మకర్తలును, దేశమతమిత్రులును తమతమ యభిప్రాయములను ప్రతికలములమునను, సభలమాలమునను, వ్యక్తీకరించి న్యాయసామ్యును సద్వినియోగమునకు దెత్తురని నమ్ముచున్నాను.

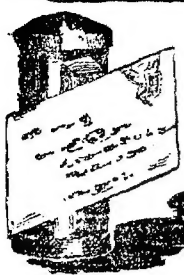
వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయము ప్రజాహృదయము నాకర్షించినపుడు ఇతరదేవస్థానములపాఠశాలలను దానిక్రిందికి జేరుట కభిలషించును.

పొక్కులూరి లక్ష్మీనారాయణ

ఆటకత్తెను ఎత్తుకపోవ యత్నములు

న్యూయార్క్ లో (ఫిల్మిట్రై)ను బయస్కోపు ఫిల్ముల కొరకు నాటకము లాడ పేర్కొందిన మిను మేరీ ఫిక్సన్ ను దొంగతనముగా ఎత్తుకపోవ యత్నించినందులకు మువ్వగను పోలీసుగారు ఆరెస్టుజేసిరి. కులదారులు ఆమెకు, మరి యిరువురు నలుకులను గూడ యిట్లే దొంగిలించుకపోయి దూరముగా దాని తిరిగి విడుదలకు ప్రతి ఒకరికి 20,000 పానులు చొప్పున పుచ్చుకొన దలచిరి. వీరికుట్ర పన్నుచున్నట్లు వారముకోజాలు మందుగనే తెలిసి, పోలీసువారి గూఢచారులు వారి రహస్యపు టాలోచన లన్నియు విని తటుకొనిరి.

మంత్రి చామర్లకోట ఫ్యాక్టలో వ్యవసాయశాస్త్రమును
సేర్పూకొన దరఖాస్తుదార్లను నిర్ణయించి పిదప రాజమహేం
ద్రవరము మోటారుమీదదోనె వెల్లి కర్నూటిక్ కాగితపు యంత్ర
ములను పరీశోధించి సాయంత్రము మెయిలులో చెన్నపురికి వెళ్లు
దురు. మొత్తముమీద యామంత్రియొక్క చర్య చూచినయెడల
యీయన తమ యభిప్రాయమును చొరవచేసి వెలువరింపనట్లును
విషయమును విశేషముగ చర్చింపనియ్యకొననట్లును, ప్రభుత్వో
యజ్ఞానుసారమే నడుచుకొనవలసినట్లును స్పష్టపడుచున్నది.

జాబులు

వశ్యమగోదావరిజిల్లా

యూనియనుబోర్డు ఎలక్షనులు

సాధారణముగా యీ ఎన్నికలు జూన్, జూలై నెల లలో జరుగును. ఈజిల్లాలోనున్న యూనియనుబోర్డులలో నింతవరకు కాంగ్రెసువారు మెంబర్లుగానున్నది అంతగ లేవనియే చెప్పవచ్చును. యూనియను బోర్డు గ్రామ పురపాలకామ నకు పునాదిపడింది. కాంగ్రెసువారు తప్పక యూనియను బోర్డులను స్వాధీనపరచుకొని కాంగ్రెసు నిర్వాహకార్యక్రమ మందు జరిపించుట ముఖ్యకర్తవ్యము. యూనియనుబోర్డు ఎన్ని కలలో గూడ అవసర జాతిభేదములను నిడుకొనక వోటరు తప్పక దేశసేవయే ప్రధానముగ నిడుకొని పనిజేయుచున్న జాతీయవాదులకే తమవోట్ల నిచ్చి వోటర్ల విధిక్యతను సెర చేర్చుకొందురుగాక!

ఈ జిల్లాలోనున్న యూనియనులు

యర్నగూడెం తాలూకా:—కొవ్వూరు, వొమ్మేరు, తణుకుతాలూకా—తణుకు, వేల్పూరు, కొండ్రాజవరం, అత్తిలి, పెంటపాడు, పెనుగొండ, నిడదవోలు.

నరసాపురం తాలూకా:—నరసాపురం, ఆదంట.

భీమవరం తాలూకా:—భీమవరం, వీరవాడవరం, ఉండి ఆకిపేడు.

ఏలూరుతాలూకా:—పూర్ణ, కైకరం, గుండుగొలన, భీమడోలు, పెదపాడు, కొవ్వలి.

ఈ యూనియను బోర్డులలో నామినేషనుచేయుమొం బరను తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటులే నామినేషను చేయ వలెను. వీరు చేయు నామినేషనులు అగ్రజాతులలోనుంచియు పార్టీకక్షలను అనుసరించియు చేయుచున్నట్లు విదితమే. నామినేషనులు తక్కువజాతిలోనుంచిచేయుటకు ఏర్పడినవన్న మాట ఎల్లరకు తెలిసినదే. కాని జరిగించేది వేరు అగుటవల్లనే మన దేశీయులు నితన స్వరాజ్యమున కనర్హులమని చెప్పవలసివచ్చు చున్నది. పంచముల నామినేషను చేసి అస్పృశ్యులకు తొలగించుటకున్న వారిని మనతోపాటు సోదరులుగాచూడుట తప్ప క యీ సం॥ రము నుంచి అయినా ప్రతియూనియనునందు పంచములనే నామినేషనుచేయుట ముఖ్యకర్తవ్యమని భావించురు గాక.

శనివారపు సుబ్బారావు.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘపు

సర్దుకలరు నెం 8 రు

88 వ దేశీయసహసభా ప్రతినిధులకు

కాకినాడలో జరిగిన 88 వ దేశీయ మహాజనసభయొ క్క రిపోర్టులు ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రతినిధులకు అందజేయుటకు ఈ కార్యాలయమునకు వచ్చియున్నవి. యుక్తు 1 కి పోస్టేజి ఖర్చులక్రింద రూ. 10 లు. పోస్టేజి లేచిల్చుపంపునాటి వెంటనే పోస్టుద్వారా పంపవలెను, కావున ప్రతినిధులెల్లరు తమప్రా ర్థియైన చిరునామాలకు వ్రాయుచు పోస్టులేచిల్చు పంప వ్రాధికింతులు.

మండపాక రంగయ్య కార్యదర్శి.

నిడదవోలు యూనియను

నిడదవోలు వశ్యమగోదావరిజిల్లాకు ముఖ్యస్థానమున నని ఎల్లరకు తెలిసినదే. ఇంతవరకు డివిజన్ ఆఫీసు, జిల్లాజిప్ట్రీయ ఆఫీసు, సబ్విజిప్ట్రీయ ఆఫీసులు వచ్చినవి. ఆసలేకొంప లులేవు. ఈ ఆఫీసుఉద్యోగిగతుల కాపురముందుటకు యిట్లు తేక పడే చిత్తు యంతఅంతయనికాదు. వెంటనే గవర్నమెం టువారు స్థలమును తీసికొని పట్టణముగట్టుటకు తగువిచ్ఛిలులు గావించి యాకొరత దీర్చుదురు గాత! ఈ నెల 29 వ తేదీని యూనియను నూతన ఎన్నికలు జరుగనున్నవి. అధ్యక్షులుగా నున్న మున్సిఅల్టోవాసులు సాహెబుగారు యం. యల్ సి. గానున్నవాడనకు డా॥ బొమ్మకంటి రామమూర్తి శర్మగారు పోటీచేసిరి. బహుశా శర్మగారే నెగ్గవచ్చును.

(ఒక విలేఖరి)

వృత్తాంతలేఖలు

రాజమండ్రి తాలూకా కాంగ్రెసు కమిటీ

నూతన అధ్యక్షుని ఎన్నిక

వలివెలయందు ఆమోదింపబడిన స్వాతంత్ర్య తీర్మానము సవరణగావించబడుట

(ఒకవిలేఖరి)

రాజమండ్రి, జూను 28:—రాజమండ్రి తాలూకా కాంగ్రెసు కమిటీ నిన్న సమావేశమయ్యెను. వెన్నేటి సత్య నారాయణగారు రాజీనీయులచే కాంగ్రెసు కమిటీ అధ్యక్షత పదవికి వద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు అధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొన బడెను. దేశీయ భావ యం దు పడు ప బడుచున్న “కాంగ్రెసు” వారపత్రికను అన్న పూర్ణయ్యగారు సంపాదకులు. శతావధిపు సత్యాగ్రహశ్రమ మందు అన్నపూర్ణయ్యగారు తొక ఆశ్రమవాసి. బ్రహ్మజ్యోతుల సుబ్రహ్మణ్యంగారి అనుచరులగుటచే యీమధ్య జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శిగా అన్నపూర్ణయ్యగారు ఎన్నుకొనబడెను. జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ సభ్యులుగ సరిగా నెన్నుకొనబడకపో యినను, బహిష్కారవాదయైనను అన్నపూర్ణయ్యగారు గత మార్చి నెలొఖరువరకును నూలు చందాయే నుండవలయునని ప్రావీణుడలేదు. నూలు చందా అమలునందు తెట్టుట సాధ్యము గాదనియు దానిని రద్దుచేయవలయు ననియు తన పత్రికయందు అన్నపూర్ణయ్యగారు వ్రాసిరి. తెల్లము కాంగ్రెసు జరిగిన నాల్గు మా సముల నంతరమందు నూలుగొని చందాగా నిచ్చి కాంగ్రెసు సభ్యుడుగ అన్నపూర్ణయ్యగారు జేసిరి. అన్నపూర్ణయ్యగారు ఎన్నుకొనబడిన బిడప గూలుచందా విషయమై తమకుగల అభిప్రాయమును పునః పృక్షముచేయ వలసిన దని గోరవడిరి. ఆసహాయోద్యమతత్వమువారు గాన నూలు చందాయెడ అభిమానము జూపి పలువురు దానిని అంగీకరించు నట్లు జేయుటకు అన్నపూర్ణయ్యగారు పాటుపడెదరు. అధ్యక్షునిగ అన్నపూర్ణయ్యగారిని జేసిన బిడప పలివెల సమావేశ మందు ఆమోదింపబడిన స్వాతంత్ర్య తీర్మానమును బ్రహ్మ జ్యోతుల సుబ్రహ్మణ్యంగారు ప్రతిపాదించిరి. కమిటీ అభిప్రాయ మందు దేశమందలి పరిస్థితులు దుస్థితియందున్నందునను అట్టి తీర్మానమును గావించుటకు ప్రస్తుతము సమయముగాదని ఒక సవరణను భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారు ప్రతిపాదించిరి. సవరణ ఆమోదింపబడెను. పలివెల కాన్ఫరెసునందు వీరపూజ యను వ్యాసాహమందు బకి గావించబడిన పాఠశాటు కొంత వరకును సవరణ చేయబడెను. జిల్లాయందలి మిగిలిన తాలూకా కాంగ్రెసు కమిటీలు రాజమండ్రి తాలూకా కాంగ్రెసు కమిటీ త్రోవ ననుసరించునని విశ్వసంపవకుచున్నవి. నూలుచందా తీయనివారలనుగరించి పిచ్చుట మోచింపబడెను. సుబ్రహ్మణ్యంగారి మానవై నిచారణ జరిగెను. (తంతిద్వారా)

22-6-25 తేదీని రాజమండ్రిపరం తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘ కాంగ్రెసుయములో రాజమండ్రిపరం తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘ సాధారణసభ సమావేశమైనది. ఈవిధన తీర్మానములు గావించబడెను. ఈసభకు డాక్టరు బ్రహ్మజ్యోతుల సుబ్రహ్మణ్యంగారిని అధ్యక్షులుగా యెన్నుకొనడమైనది.

తీర్మానములు

1. మహానాయకులకు దేశీయంబు చిత్రంజన దాసుగారి యొక్క ఆకాల మరణమునకు యీసంఘమువారు వారి వివేక మును వెలిబుచ్చుచు వారియాత్మకు భగవంతుడు సంపూర్ణ విక్రాంతిని కలుగజేయుగాక యని ప్రార్థించుచున్నారు.

దేశీయంబు దాసుగారియొక్క శ్రాధ్ధదినమైన జూలై 1 వ తేదీని సాయంకాలము 5 గంటలకు యావత్తు భారతదేశమున ప్రతిగ్రామమునందు ఆయన ఆత్మకాంతితై అన్నిపక్షములవారు కలిసి ప్రార్థనలు జరుపవలయునని మహాత్మా గాంధీగారు చేసిన మానవన అనుసరించి తాలూకాలోని ప్రతిగ్రామము నందున ప్రార్థనలు జరుపవలయునని యీసంఘమువారు తాలూకా ప్రజలను హెచ్చరించుచున్నారు.

2. శ్రీయుత బ్రాహ్మణ్ లింగరాజుగారి 22-6-25 తేదీని రాజమండ్రిపరం తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘమునకు యిచ్చిన రాజీనామా అంగీకరించడమైనది. వారిస్థానే శ్రీయు

క్తుగారి అన్నపూర్ణయ్యగారిని తా॥ కా॥ సంఘమునకును జిల్లా సంఘమునకును సభ్యులుగా యెన్నుకొనడమైనది.

3. వెన్నేటి సత్యనారాయణగారు వారి అధ్యక్షపదవికి 1-6-25 తేదీని యిచ్చిన రాజీనామాను అంగీకరించడమైనది. వారిస్థానే మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారిని అధ్యక్షులుగా యెన్ను కొనడమైనది.

బ్రహ్మజ్యోతుల సుబ్రహ్మణ్యంగారు అధ్యక్షపదవి వదలిరి. సంఘాధ్యక్షులు మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

4. రఘుదేవపురం పంచము గూడెమునకు వారు కోరిన రు 300 ల లోను తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారు రు 50 లు యిచ్చుటకు తీర్మానించుచు మిగతా రు 150 లు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారిని ఆస్పృశ్యత నివారణ నిధినుండి యివ్వవలసిందని కోరడమైనది.

5. ఈదిగువ తీర్మానమును బ్రహ్మజ్యోతుల సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఉపపాదించిరి.

ఆమోదకులు:—వాజిపేయాజుల చింక శేషేంద్రగారు. పలివెలలో జరిగిన గోదావరియందుల మహాసభలో కాంగ్రెసు నిధానముయొక్క ప్రభుమూత్రములోని పర్యరాజ్యపదమును సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యముని నిర్వచింపవలెనని కాన్పురుకాంగ్రెస్ వారిని కోరుచు చేసిన తీర్మానమును యీసంఘమువారు అంగీకరించుచున్నారు.

దీనికి సవరణగా యాదిగువప్రకారము భమిడిపాటి సత్య నారాయణగారు ఉపపాదించిరి.

వేతిన వీరన్నగారు ఆమోదించిరి.

పలివెలలో జరిగిన మండల మహాజనసభయొక్క స్వాతంత్ర్య తీర్మానమును గమనించి అట్టి తీర్మానమును దేశము యొక్క నేటి సందిగ్ధపరిస్థితులలో చేయుట దేశక్షేమమునకు భంగకరమని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఇందుకు ఓట్లు చేయగా అనుకూలము ముగ్గురు, ప్రతి కూరురు యిద్దరు.

సవరణ ప్యాసు చేయడమైనది.

మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య, అధ్యక్షులు. 22-6-25

గుంటూరు (న్వేషించిలేఖరి)

కాలమానము

జూన్, 28:—ఈప్రాంతములందు వేగవంతమంతయు నుడిగిపోయినట్లే కనబడుచున్నది. 4, 5 కోలాసుండి వర్షము కురియుచు ముసురుపట్టియున్నది. ఈసంవత్సరము పంట లింత వరకు చెడిపోకపోయినను ఆతివ్నమువల్ల నష్టముగనని భయ పడుచున్నారు.

శ్రీ నారాయణ దాసుగారు

(సభ్యాతిగాంచిన హరిదాసులకు శ్రీమదబ్బాడ ఆదిభాట్ల నారాయణదాసుగా రిటీవల బెజవాడలో నివాసాసందర్శమున వచ్చి అచ్చట శీతాశ్రాద్ధము పాఠకథాకాలక్షేపము జరిగించి పోయి సత్యానందివరచిరి. గూపట్టణపునములు కొందరు ప్రత్యేకముగా వారివాహ్యనింపగా 28-6-25 తేదీ ఆదివారము నాడు మాపట్టణమునకు వచ్చెనని వాదనముచేసిరి. టౌన్ హాలులో టిక్కెట్లపై వారి భాకాలక్షేపము జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. వారిచాకై సుహృదులెదురుమానుచున్నారు.

శ్రీకృష్ణానంద సినిమా

ఈ బయోస్కోపు కంపెనీవారు నానాటికి భక్తిరస ప్రధానములగు భారత భాగవత రామాయణ చరిత్రలను మహా రాష్ట్రభక్తుల చరిత్రలను కడు రమ్యముగ ప్రదర్శించుచున్నారు. పోయి లక్ష్యంతోత్సాహముతో ప్రతివారమును హుక్కిరియూట్లు పెచ్చుచున్నారు. మేనేజరుగారును ప్రాప్రయిటరును ప్రేక్షకుల యభిప్రాయముల ననుసరించి తగినపదుపాయములను చేయుచున్నారు.

కళావంతుల విద్యాసంఘము - గుంటూరు

ఈ సంఘము తరఫున కళావంతులలో బీద విద్యార్థులకు ఉపకార వేతనములు యివ్వబడును గాన సహాయము కావలసిన బీద విద్యార్థులు తాము యువు పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయునివలనను, కళావంతులలో తగు పెద్దవారివలనను తమ యాగ్యతలనుగూర్చి తెలుపు సర్టిఫికెట్లతో దరఖాస్తులను 10-7-25 తేదీలోగా పంపవ్రాధికింతులు.

మద్దెల ముక్కంటి, కార్యదర్శి.

ఉద్యోగస్థి కారము

ప్రకటనార్థమై నవయుగపత్రికనుండి యిట్లు వచ్చినది:-
డా॥ మాంజిగారి హిందూపత్రిక విలేజ్ పంపర్తింప
గా నిట్లు జరిపిరి: "సంస్కరణముల నెత్తివేసి పంగరాష్ట్రమును
నిరంకుశ ప్రభుత్వముగా రిట్లు శిక్షించినందువలన మధ్యరాష్ట్రము
వా రిప్పు డేమి కేసునుతో మిది తెలిసిన గోరయివ్వాడు.
నిరంకుశాధికారులు పనాలువేసినపుడు అనుకూలక మరేమి
చేయగలరు. గాఢ్తీయ స్వాతంత్ర్యముకొనకు స్వరాజ్యము
కొరకు మేమిరువురము (పంగ, మధ్యరాష్ట్రములు) కలిపి పని
ప్రారంభించితిమి. చివరవరకు కలిసియే యుండుము.
సుఖదుఃఖములందు తోడు పడెదము. మధ్యరాష్ట్రము
పంగరాష్ట్రమును ఒంటిరిగా విడచిపెట్టరు. మహారాష్ట్రము
స్వాంత్ర్యమును సహకారమునకు అనుకూలము. ఫరిదుఖాలోని
సమస్యని బట్టి ప్రభుత్వమువారు మాతో ఈ రీతిగ సహ
కారము చేయవలసిరి. వారికి తగినట్లుగా నెట్లు బతులు చెప్పి
ప్రవర్తించవలెనో మాకు తెలియదు. మీరు నాటివత్తు
బట్టి ఫల మనుభవించురు. మధ్యరాష్ట్రముల స్వరాజ్యములు
ఉద్యోగముల స్వీకరించుట విచారము స్వీకరించునట్టి పద్ధతులనై
గాదని గుర్తించెదరు గాక."

డా॥ మాంజిగారి ప్రకటనానిష్ఠితిని నూ చించు
చున్నది. మహారాష్ట్రపక్షమువారు రిస్పాన్సివ్ సహకారమున
కనుకూలరక్షణ నిజము కాని అసంగతి నిప్పుడు ప్రకటించుట
పాడిన పాతే పాడురాయననట్లుండును. ప్రభుత్వము
వారు తమ విధిని నెరవేర్చుకొనుచుండునపుడే దానికి ప్రతిస్ప
త్తరముగ మనము సహకారముచేయుట లాభకరముగనుండును.
కాని వారట్లుగాక తమపూర్వాధిక్యమును తిరిగి స్థిరపరచుకొన
నెట్లు ప్రయత్నియులు చేయుచున్నారు. మనము చేయదగినది
ఒక్కటే. ప్రభుత్వమువారి సవాలయకొని శాంతముగా పూర్తిగ
అ సహాయోద్యమమును ఆపవలించవలెను. సగము
సహాయ నిరాకరణ మగు గాంధీదర్శిగాని, కొంతవరకు
రిస్పాన్సివ్ సహకారము చావు మహారాష్ట్ర పద్ధతి
గాని, కొన్నిపరతులపై సహకారముచేయు తిరుగు పద్ధతులు
గాని. కేవలము చెప్పినట్లు చేయ లాదునిట్లు పద్ధతి గాని,
యేమియు పనికిరావు. మనకు గావలసిన స్వరాజ్యమును
చేయవలెను. మన బానిసత్వపు శృంఖలను నింక నెక్కువ
విగించును. కావున ప్రత్యక్ష రాజకీయములందు రిస్పాన్సివ్ సహ
కారమునకు తావు లేదు. మధ్యరాష్ట్ర స్వరాజ్యములు ఉద్యో
గముల స్వీకరింపగలగని డా॥మాంజిగారు నూచించుచున్నారు.
ఇది జరిగినచో స్వరాజ్యపక్ష ములెరించు నని చెప్పవచ్చును.
ఉద్యోగములు స్వీకరించుట యనగా ద్వంద్వ ప్రభుత్వపద్ధతి
కిని, 1919 సంస్కరణల చట్టములోని అనుమానకరముగ(వియం
మును (సీరికను) అంగీకరించినట్లే. తాము నిబరల్నువలె
ప్రవర్తించుచు మాంజిగారు నమ్మకముగ పలుకవచ్చును. నిజమే
అయియుండును. నీవు వాకిన్న కార్యనిర్వాహక పద్ధతునందు
జేరి యెక్కువగా, నాదింపవచ్చు. చక్క పాటువాదముల
జానవచ్చును. బ్రాహ్మణ్య కాఖలకు యెక్కువ జెబ్బు సంపా
దింపవచ్చును. కాని యి చందయు గూడ ద్వంద్వ ప్రభుత్వ
విధానము నిర్వహించుట యే యగును. దానివలన
మనకు ఛాతికముగ కొంత లాభము కలుగవచ్చును.
కాని స్వరాజ్యము సాధించు మార్గమునం జేయు అనిష్ఠి
యుండదు. ఉద్యోగముల స్వీకరించుట నిరంకుశ ప్రభుత్వము
వారిని సంస్కరణముల మార్పునట్లు నిర్బంధించజాలదు ఉద్యో
గముల స్వీకరించినచో స్వరాజ్యములకును తిరుగు స్వం
తంత్రమునకు భేదముండదు. స్వరాజ్యపక్షమునకు రెండుముఖ్య
విషయములు గలవు. 1. నోచేంజరువలెనే కాలగ్రహయొక్క
నిర్మాణకార్యక్రమము కొనసాగించుట. 2. సానిక సంఘములు
కాసన పథలోనే ప్రతిష్ఠాభవనవిధాన మునంది ప్రభుత్వము
వాటి యత్నములను బయల్పెట్టుట. ఈ రీతి గా
స్వరాజ్యపక్షమువారు నిర్మాణవిధ్యంకార్యములు రెండును
తమలోనే యుముచ్చుకొని తమప్రత్యేకతను స్థిరపరచుకొను
చున్నారు. ఇప్పుడు నిరంకుశత్వముకొంద ఉద్యోగముల స్వీక
రించినచో ఈమనతపోవును. స్వరాజ్యములు భయపడి ఉద్యో
గముల స్వీకరింపలేదని పడనివారనవచ్చును. కాని అంతమాత్ర
మున సౌచమ్యమిచ్చి ఘోరావరాధ మొనర్పరారు. ఈ అప
రాధ మొనర్చిన చో పిదప మిగల దుఃఖింపవలసి వచ్చును.
నిర్ణయముగను, సంఘాలతడగ నన్న పరిపాలనావిధానము
సంగతి అందరిలోపముల సమరింప కీర్తి లేవును, పాట్లనుట

ఆంధ్రభారతీ తీర్థ

"డిప్లోమా పరీక్ష" లు (1925)
(నాట్యకోవిద, పురాతత్వకోవిద)

మొన్న వెయిలెలో ఆంధ్రభారతీ తీర్థము మొదటి
సభ్యుల ఉత్సవములో "ఆనరు డిప్లోమా" పరీక్షలు సంగీతములో
ను, నాట్యప్రయోగములోను, లఘులేఖనములోను చిత్రకళ
లోను జరుపబడినవి. ఇట్లే కవిత్వప్రచారములోను, వక్తృ
త్వములోను, పురాతత్వ విచారములోను జరుపబడవలయునని
యు, ఇట్టి డిప్లోమాలు పొందినవారిని వివక్షలు నిరుపపరీక్ష
(Bachelor Degree Examination) కు రా నధికారులుగా
జేయవలయుననియు మూడవలు మన్ననవి. వాటి నమూనెలని ఈ
"ఆనరు డిప్లోమా"లో రెండవతరగతి వాటిని పొందిన వారికి
ప్రవేశపరీక్షలో కొంతభాగమును, మొదటితరగతి వాటిని
పొందిన వారికి ప్రవేశపరీక్ష అంతయు మినహాచేయుదుము.
ఇట్లు నాట్యముందు రెండవతరగతి డిప్లోమా పొందినవారు ఈ
యూనివర్సిటీ 'విచక్షణ' చిగురకరీక్షకు నాట్యవేదముందు రాద
లచిన యెడల వ్రాతపూర్వమున పరీక్ష నీయవలసి యుండును.
1925 సంచి జూలై నుండి నాట్యవేదముందు "ఆనరు డిప్లోమా"
పరీక్షకు "నాట్యవేదకోవిద" డిప్లోమా పరీక్ష అని పేరుండును.
అది రెండుభాగములు (1) కాస్త్రము (2) ప్రయోగము. ఏ
భాగమున కాభాగము ప్రత్యేకముగా పరీక్షనిచ్చి డిప్లోమా
పూర్తిచేసుకోవచ్చును. 1925 సంచి జూలై నుండి మూత్రము రెండ
వభాగముందు మొదటితరగతి మార్కులు (60%) వచ్చినవారు
ను మొదటిభాగములో పరీక్ష నీయవలసి యుండును.

"నాట్యకోవిద" డిప్లోమా పరీక్ష (1925-26)

(ఈపరీక్ష 1925 సంచి నవంబరులోను, 1926 సంచి ఏప్రి
లులోను జరుగును) ఇట్లే ప్రతిసంవత్సరమున నవంబరు, ఏప్రి
లునెలలో జరుగు చుండును.)

భాగము 1 (మొదటిభాగము) కాస్త్రము.

1925-26 { (1) చిత్రనీరసము (బుద్ధి కృష్ణమాచార్యవరచిరము)
(2) భరతనాట్యకాస్త్రసంగ్రహము (ఆంధ్ర రిసర్చి
యూనివర్సిటీ శ్రీ జయముగళ ప్రచురణము)
(ఈరెండు గ్రంథములలో 80 గంటల పరిమితిగల ప్రశ్న
పత్రముండును)

ప్రయోగము.

రెండవభాగము. ఒకప్రసిద్ధ నాటకములోని ప్రధానకథా
భాగమున వచ్చు ధృమికను సేర్పూహిపి ఒకగంటకు మించకుండా
ప్రవర్ణించవలెను. ముగ్గురు పరీక్షాధికారులు విమర్శించి మార్కు
లు వేయుదురు. ఉత్తీర్ణతకు నాటికి వలక్షమార్కులు రావలె
ను. ఈవరకుమీది మార్కులు రాకపోతే తిరిగి ఈ భాగములో
పరీక్ష ఇచ్చి సరిఫీకేను పూర్తిచేసుకోవచ్చును. ఇట్లే మొదటి
భాగమునను, రెండుభాగములలోను పరీక్ష పూర్తియైన యె
డల డిప్లోమా చేయవచ్చును.

పరీక్ష రెండుభాగములకు కలిపి ప్రవేశమును గు. 2.

ఒక్కొక్కభాగమునకు ప్రత్యేకముగా గు. 1. ఒకమాసము దర
ఖాస్తు ఫారముతో ఆంధ్ర రిసర్చియూనివర్సిటీ లింకు లు
స్ట్రాసుగారికి నెట్టెంబరు మాసాంతము, ఫిబ్రవరి మాసాంతముల
లోగా చేరవలెను. దరఖాస్తులో ముఖ్యముగా ఏమరుపువద్ద
కాస్త్రమునుగొనించినది వ్రాయవలెను. కాస్త్రము గోధించినట్లు
ఆరకుపు తెలియపరచుచు వ్రాాలు చేయవలెను. దరఖాస్తువా
రుడేను, సహాగ్రామము, స్కూలపరీక్ష ఇవ్వవలసినది తెలియ
పరచవలెను. ఇతరపరీక్ష లేక ప్యాసుయి యుండవచ్చులేదు.

స్వరాజ్యయుల పని గారు. మన ఉద్యోగ ధర్మము నెరవేర్చు
కొన అధికారములేవపుడు ఉద్యోగమును స్వీకరింపరాదు.
నిరంకుశ ప్రభుత్వము ప్రతి వ్యంధన విధానము ద్వారా
బయలుపెట్టుటయే మన విధి. కాసన పథలలో విషయస్థితుల
దెచ్చిపెట్టి, సానిక సంఘములలో తీసుకొని పోరి. తద్వారా
సాధ్యమైంంతవరకు నిర్మాణ కార్యక్రమమును ఆభివృద్ధి
జేయవలెను. ఈ పని ఉద్యోగముల స్వీకరించు రాజీనామాకు
నిగతుండనే జేయవచ్చును. కావున మహారాష్ట్రమిత్రులు
తాముజేయదగ కార్యమునుగూర్చి ముందు గానాలోచించి, తమ
రాష్ట్రముయందు సంపది చ వలె పని కొనచున్నాము. నాగ
పూలలో నాపక్షమువారు పథ జేసి చర్చించవలెను. ఇది మధ్య
రాష్ట్రములకు మాత్రమే సంబంధించినదిగాదు. ఇతరరాష్ట్రము
లకు గూడ చెందును. కావున పూర్తిగా చచ్చించి నిర్మలాభి
ప్రచార మేర్పరచు కొనవలెను. డా॥ మాంజిగారిని ఇందు
విషయపై తగిన యోగ్యులులు చేయగోరుచున్నాము.

4. ఇతరపురం, బరంపురం, పల్లభిమిడి, శ్రీకాకుళం
(గంజాంజిల్లా) విజయనగరం, భీమునిపట్నం, విశాఖపట్నం,
అనకాపల్లి, యెలమంచిలి, తుని (విశాఖపట్నం జిల్లా); పితా
పురం, ఏలూరు, వెలపాడ (కృష్ణాజిల్లా), బండరీ, గుంటూరు,
తనాపి (గుంటూరుజిల్లా), కల్లూరు, కెన్నపట్నం, పెంగు
రూరు, గూడపాడ (కర్నూలు) గ్రామములలో నీపరీక్ష
జరుపుటకు నిశ్చయించడమయినది. ఇంకేగాక ఆరుగురు అధ్య
క్షులు సమావేశము కాగలనొట్ల నెల్ల నిందు కాస్త్రభాగము పరీ
క్ష యేర్పరచవలెను.

(2)

"పురాతత్వకోవిద" డిప్లోమా పరీక్ష

ఇది ఆంధ్రయువకులలో పురాతత్వ విచారణములను
ప్రోత్సహింపరచుట కేర్పరచవలసినది. ఈభాగముందు మన
దక్షిణదేశములలో నెచ్చటను ప్రోత్సహములేదు. ఏవిద్యాపీఠ
మునందును అవలంబనలేదు గాని చక్కనిదేశచరిత్ర సప్రమాణ
ముగ వ్రాయవలెనన్న పురాతత్వజ్ఞానము (Knowledge of
Indian Antiquities) ఎంతో అవసరములు. అందును ప్రాచీన
కాసనపరిశోధనము అత్యవశ్యకమై యున్నది. దేశచరిత్రలు
వ్రాయ నుత్సాహము గల యాంధ్రయువకు లీ యవకాశము
సాధారపరచుకొని కాసనవిమర్శనలయందు నిపుణులు గావలె
నని ప్రోత్సహించుచున్నాము.

నియమములు

1. అధ్యక్షి తానీపరీక్షకు రాదలచినట్లు తెలుపుచు ప్రతి
సంవత్సరము ఆగష్టు నెలఖరులోగా ఆంధ్ర రిసర్చియూనివర్సిటీ,
ఇంటర్నలు రిజిస్ట్రారుగారికి విజ్ఞాపనవ్రాసి, గు. 1. ప్రవేశ
రుసుము పంపవలెను.

2. దరఖాస్తుచేసిన నెలదినములలోగా (అనగా నెప్టెం
బరు మాసాంతములోగా) ఈక్రింద నుదాహరించిన పత్రములను
పరీక్షకై పంపవలెను.

1. తాను స్వయముగా కనిపెట్టిన 12 కాసనముల అచ్చులు
stampages వాటికి తెలుగునను, ఇంగ్లీషునను లేక దేవనాగరిని
(ఇప్పటి లిపులో) నకలు-అసలు కాసనములు సంస్కృతము,
ఫారసీ, అరబీ, పాలీ, బెరియా, మరాఠీ, గుజరాతీ భాషలలో
గాని ఏదాక్షిణ్య భాషనుగాని వ్రాయబడి యుండవచ్చును.
గవర్నమెంటు కాసన పరిశోధకులు కనిపెట్టి యుండినను బాధ
కములేదు గాని వాటినిగూర్చి యిదివరకు విమర్శక వ్యాసములు
ప్రచురమై యుండగూడదు. కాసనములు బ్రటిషు ప్రభుత్వ
మునకు మునుపటి నానెములమీదనై నా కావచ్చును.

(2) అని దొరికిన స్థలమునుగూర్చిన వర్ణనయును చూచు
పకముగాని లేక పెచ్చిపాట, ప్లానుగాని.

(3) ఈకాసనములకు కాలమును బట్టిగాని, స్థలమునుబట్టి
గాని, రాజ్యాంగమును బట్టిగాని, రాజవంశమును బట్టిగాని,
కాసనాంశములను బట్టిగాని, లిపిరచ్యమును బట్టిగాని పరస్పర
సంబంధము కలిపి సమన్వయముచేసి వ్రాసిన వ్యాసము.

ఈ కాలితులను బట్టి యధ్యక్షునికి గల యభినివేశము
విమర్శించి యోగ్యత నిర్ణయించవలెను.

3. యూనివర్సిటీవారు నిర్ణయించిన ముగ్గురు ప్రసిద్ధు
లకు పురాతత్వ విద్యలు పరిపూర్ణతలములను నిర్ణయించురు.

4. డిప్లోమాలో అధ్యక్షికి "పురాతత్వకోవిద" పట్టుము
(డిప్లోమా) ఈయబడినట్లు చాస్తులకు లేక ప్రోహాన్సులగుగాని
(ప్రధాని, రెక్కరు, రిజిస్ట్రారు, డిను (రాజవిద్యావిభాగాధికారి)
పరీక్షాధికార వర్గాధిపతియు దిక్కులు చేయుదురు.

ఈ పరీక్షలు 1925 సంచి ఆగష్టునుండి ఆరంభమొనరిక
వచ్చును.

జేపీ ప్రాసారము, } బుర్రా శేషగిరిరావు,
విజయనగరం, 22-6-25. } ప్రధాని.

తెంగుళూరు, జూన్ 23:— తెంగుళూరు డిప్రీట్టు
ట్రాఫిక్ నూపర్చెం డిట్లు తంతిచేయుచున్నాడు:-మార్గము సరి
చేయబడినది. నిన్న 22 తేదీ 12-30 నిమిషములనుండి బండ్లు
సరాసరిగా నడచుచున్నవి. (అ. వె.)

కావోలో రీడింగరూములో చిత్రరంజనుని మరణమును
గురించి విచారించుటకు సభజరిపెనాడు. తిరిగి జూలై 1వ తేదీకి
బబారులో బహిరంగసభ జరుగుటకు నియమించినారు. జన్న
వాడెక్కక్కర్త చిత్తుడు అని శేషయ్యగారు 2 నెలలకొందల
చనిపోయినారు. తిరిగి పడకొర్తవారు నివ్వగని ఏర్పాటు
చేయలేదు - అని సర్వేపల్లి పానుసంతరావుగారు వ్రాయు
చున్నారు

వీర ప్రతాప

ఒక విషాదాంత నాటకము

ఈ విషాదాంతనాటకము అంగ్లేయకవివరం దన మధ్య ఆర్షాల్ల ప్రాసిన "సాహారాబుగ్ నుము" నవవరించి వ్రాయబడినది. కవి బందరుపురవాసి. ఆంధ్రపత్రిక హామంకరావుగారు. కవి కీర్తి ప్రధాన ప్రయత్నమైనను అంగ్లేయకవి కథను మనకును కూలించునట్లు స్థలవాసులలో సహా మార్చి వీరుల నాంధ్ర వీరులుగా నొనర్చి కృంగార వీర కరుణాగమమును ప్రధాన రసములగా గైకొని ఆంధ్రలోకమున కాకర్షణీయముగ జేయుటలో తన బుద్ధిశక్తిలకు గపరచినాడు. ఇందు గవ్య పద్యముల శైలి మృదుమధురము ధారానిర్దుష్టము.

కథానాయకుడైన వీర సింహుడు తన కుమారుడైన ప్రతాప సింహుడు కనుగొనిన దున్నప్పుడే తన యాంధ్రరాష్ట్రమును క్రతువు లగు మాగధేయలబానిసండి రక్షించుటకై భార్యయగు జగన్మోహినీ వద్ద నెలవుదీసికొని ఆటవికపునపుడు భార్య కొక రక్ష నోసంగి జన్మించు శిశువు స్త్రీయైనచో కంఠంబునకును పురుషుడైనచో కంఠంబునకును గట్టుమనియు పురుష శిశువైనచో తనకు నంటనే కబురంపమనియు చెప్పి వెడలిపోవును. ప్రతాప సింహుడు జన్మించినపుడు పురుషశిశువని కబురంపినచో వానినిగూడ తనభర్త యుద్ధరంగముల కీడ్చుకొనిపోవునని భయపడి జగన్మోహినీ స్త్రీశిశువని కబురంపును. పిమ్మట ప్రతాపు సింహుడు వెదవాడై తన తల్లివలన తండ్రివృత్తాంత మెంగి యెట్లయిన నాతని కలిసికొనం గోర విజయయాత్రానెపంబున పేరుల నందరును జయించుచుబోయి తుదకు వీరసింహునితోనే యుద్ధమునకుగడంగును. వీరసింహుడుతండ్రియగుటచే కుమారుని జూచుచుకేతలుగ సహజమైన మమకారమునుపొందియు, తన కొక కుమారుడు కలదన జ్ఞానము లేక పోవుటంబట్టియు, ప్రతాపుని పోషి మాటల కలికియు వానిని కంటిపొయంబునబోడిచి వానిచేతికి గట్టుబడియు రక్షణజూచి వాడే తన కుమారుడని యెరిగి సమ్మోహముగ శూరాగ్రేపరుడగు పుత్రతత్వమును చేతులార జంపుకొంటినిని వా పోవును. ఇవియే యీ నాటకము లోని ప్రధానాంశములు.

అయినను కవి యీ కథనే పెంచి, కార్యములకు తగిన కారణములను గల్పించి నుభోధకముగ నొనర్చినాడు. వీరసింహుని హయము నపహరించి యావీరుని కళింగపురమునకు రప్పించి జగన్మోహినీతో సమాగమ మేర్పరచుటకై చతురకయను స్త్రీ పాత్రను కల్పించి సృష్టించినాడు. జగన్మోహినీని కలలో గాంచి నంతమాత్రముననే పరితపించుచున్నను తుదకు తనయెడటికి యింకొచ్చి నప్పుడు మితండ్రి యానతినిగైకొని పరిణయమాడెదనని వీర సింహునిచే జెప్పించి పాత్రాచితిని పోషించినాడు. కాని చతురకా జగన్మోహినీలు వీరసింహుని యెగుటికి వచ్చి తను మనోగత భావములను వెల్లడించుచువును, మాధవగృహ గాధేయలను శిక్షింపబోవునపుడు తటాలున చతురక ప్రవేశించి "మీ కుమార్తె యీవీరసింహుని వరించి వాని సంగమ మసంభవముననేని ప్రాణములైన బాయలుటకు సంసిద్ధురాలైయున్నది" అని చెప్పునపుడును కొంత యేవగింపు పుట్టకమానదు.

మరియొకమాట. ఈనాటకముయొక్క విషాదాంతరూపమును నాటకమందలి కథాధోరణియు ప్రాచ్య సాంప్రదాయ విరుద్ధములగుటచే దీనికి మూలమైన "సాహారాబు గుస్తుము" నెరింగి వారి కీర్తి దక్క యీ కథ యంతగా రుచింప దే మోయని సంగతి మనమున్నది. కథాంత మంత సంతృప్తి పీకరముగ లేదు. చతురక జగన్మోహినీ కొల్లెను వీరసింహునకు దెలుపునపుడు మా చెలి కృతార్థురాలు కాదేని విషయాని ప్రాణంబుల బాయ సంసిద్ధురాలై యున్నది. అని చెప్పుచు జగన్మోహినీయు ప్రతాపసింహుని విజయయాత్రకై కంట దడిచెట్టుమని మాదవనర్థ కృతనిశ్చయముడై చెప్పినపుడు తండ్రి మీయిష్టము ఎచ్చిన్నట్లు చేయుడు. నా కుమార్తె మీదుభిభాజనంబును మనుగడకున్న విషయాని ప్రాణంబులైన విధము టుచితము అని నిష్కర్షమించును. ఇట్టి వీర మాతీయు బడేసేంద్రునను వెనుదిరిగి మాడక భార్య యొకతె యున్నదిని యొన తలంపని వీరసింహుడును శూరాగ్రేపరుడై ఏకపుత్రుడై యున్న ప్రతాప సింహుని చెట్టంత వానిని చేతులార జంపుకొని చిరంజీవులుగా నున్నారన్న, వారి స్వభావములకు విరుద్ధముగా కనబడుచున్నది. ప్రతాపసింహుడు మరణ మానస్సుమగుచున్న సమయము

మన తన తుదికోల్లెగా తండ్రితో తన తల్లికోదాయుని యగుగ వీరసింహుడు "నాయనా! నాసిగ్గు జంపుకొనెయిన నీ కోల్లె నెంతవేరైనను" అని చెప్పును. వీరసింహునిపిండి వాని నోట యిట్టిమాటలు వెడలునా? ఇతి స్మరణము మా గృహస్థ నాటకరచయితలకు సర్వాధికారముగ గలవు గావున శ్రీరాజా విక్రమదేవరాయ గారినిట్లు "అవీకోదీశమాతంబు చేత నుతని జంపినందులకు వీరసింహుడును, చితిపుత్రులను వా సిండులకు జగన్మోహినీయును వాను నిజమును గప్పియుంచుటవలన మిత్రమురణము గలిగినందులకు వసంతుడు నాత్మవాత్మ్య జేసికొని మగిడించియుండు లేని యది సంతూర్ణ విషాదాంతమై యుండును.

అయినను విషాదాంతము లోపములని యెంచుటకు వలదు పడదు. సంతూర్ణ విషాదాంతమై యున్నచో నాటక మింకను బాగుండెడిదని యభిప్రాయము. కవికార్యములం బెంబు కొనుట కొక్క తుదియంకమే చాలును. కరుణరస మెల్లడలను తొండవిమాడుచున్నది. నీలాకాశమునందలి ప్రకాశింప తార కల పద్యరాజంబు లీయంకమం దంటలను విరాజిల్లుచున్నవి. కవి మున్నందు వ్రాయు నాటకము లెంతయో మెప్పుడుదయ ననుటకు మూలన లిం చెప్పియో గవ్యమగును.

డిక్రీపాండి యున్నట్లయిన అసిపైంటు సర్జను జీతమును జప్తు చేయవచ్చునా?

అల్లాబాదు హైకోర్టులో కూడదని శీర్ష్యచెప్పట అల్లాబాదు, జూన్ 28:— ఒక డొక నివాస డిక్రీపాండి యున్నప్పుడు ఇండియన్ మెడికల్ కాళిలో నున్న ఒక అసి పైంటు సర్జనుజీతమును జప్తుచేయవచ్చునా యను ఒక ముఖ్యమైన సలహా పాయింటును సేడు అల్లాబాదు హైకోర్టులో ప్రధాన న్యాయ మూర్తి సర్ గ్రెగోరీడ్డు విమర్శించుచు న్యాయమూర్తి ముఖ్యోగిగాయన తీర్మానించిరి. దరఖాస్తుదారుడు ప్రాస అనునొక అసిపైంటు సర్జను ఆగ్రాలో నిలిచియు నుండునపుడు మద్రాసు విమర్శి అనునామె యీసర్జనుపై ఆగ్రా స్థానికాజుకోర్టులో డిక్రీపాండి అయినజీతమును జప్తు చేయించెను. దరఖాస్తుదారు డింగాంతుగా చేర్చుకొనబడినచో డ్రెసు హింమాదేశములో చేర్చుకొనబడినచో డ్రెసు న్యాయమూర్తులు చెప్పి మరియు నిల్చిరి:—అసిపైంటు సర్జను అనగా వారంటు ఆఫీసు. కావున 1911 సంవత్సరపు 8 ఆక్టోబరు 120 నెక్సను క్రిందను సివిలు ప్రొసీజరు కోడ్డు 60 నెక్సనుక్రిందను వారి జీతమును జప్తు చేయుటకు మీసలేదు.

జప్తుయొక్క తక్షణ రద్దుచేయబడి రాబట్టుకొనబడిన డెబ్బు మిలిటరీ ఆక్టాంబుస్ కంట్రోలరుకు చెల్లింపవలసినదిగా ను త్తరు విముఖుడెను. (ఆ. (పె))

పూర్వపు టాటలను పునరుద్ధరించుట సిమ్లా, జూన్ 28:—పంజాబులో పూర్వపు టాటలను పునరుద్ధరించుట కొక యుద్ధమును బయలుదేరెను. ఆధికారఅనధికారులతో కలిసి సర్ ఫజల్ హుస్సేనుగారిచే నేర్పాటు చేయబడిన ఒక సభను నిన్న బార్నిస్ కొర్టులో సర్ మాల్ కాం హ్రోగారు ప్రారంభించి యిట్లనిరి:—పంజాబు భౌతికముగా నభివృద్ధి జేందుట మాత్రమే గాక పంజాబు రాష్ట్రముంతయు నెక్కువ ఆరోగ్యముగా నుండుటను మనము చూడవలెను.

గవర్నరుగారు వెల్లినతరువాత సర్ ఫజల్ హుస్సేన్ గారభ్యక్షత వహించిరి.

పూర్వము గ్రామములో జరుగుచుండిన యాటలనన్నింటిని జిల్లాబోర్డులవారు పునరుద్ధరింపవలెనని తీర్మానింపబడెను. డేరాలను కట్టుట విప్పట గట్టుపునం దెములు పెంచుట ఖరీదు గల ఆంగ్లేయపు టాటలనుగిరించి బోర్డువారి విచక్షణకే వదిలేయబడెను.

ఒక జిల్లాలో ఆటలను పునరుద్ధరించుటకు 5000 రూపాయలు చాలుననియు బోర్డు సభ్యుల నేగాక యితరులనుగూడ చేర్చుకొనేట్లు తీర్మానించేసి యీసంబంధ సమకమిటీపరముగా ఒప్పజెప్పవలెననియు తలంచిరి. ఈ యుద్ధమును ప్రజలవిరాళములవలనను జిల్లా బోర్డువారివలనను రాష్ట్రీయప్రభుత్వ విరాళములవలనను పోషింపబడవలెను. అంతరిల్లా పోటీల నేర్పరచుటకు డివిజనులు కమిటీ లుండును. రాష్ట్రములలో నీ యుద్ధమును నడిపి తనిఖీచేయుట కొక రాష్ట్రీయసంఘముండును. ఈసంఘముయొక్క పని యూరక సహజేచ్ఛటయే యని సర్ ఫజల్ హుస్సేను గారనిరి. పట్టణములయందు ఆటలను పునరుద్ధరించుటకు గూర్చి వేరు ఏర్పాట్లు చేయబడును.

(ఆ. (పె))

చెన్నైరి జ్ఞాపకధరలు

1925-వ సం॥ జూన్ 25-న తేది గురువారము

1. ధాన్యములు			
దనియాలు బా 1-8	రు 80 0 0	మొదలు	42 0 0 మొదలు
దియము బస్తాలు		మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలిది ,,	న 48 గలది రు	18 0 0	15 0 0
నల్లారిది ,,	డిటా ,,	15 8 0	17 0 0
డిల్లిది ,,	డిటా ,,	16 0 0	18 0 0
రాసులు రా. 164 బస్తా 1-8		8 12 0	9 0 0
నవ్వులు ,,		20 0 0	24 0 0
2. వస్తుధాన్యములు			
కంబులు బస్తా 1-8 ర 205		12 8 0	18 8 0
గలలు ,,	డిటా ,,	12 0 0	12 8 0
పెసలు ,,	డిటా ,,	14 8 0	15 0 0
విములు ,,	డిటా ,,	18 0 0	16 0 0
అలవలు న 164 ,,		8 8 0	9 0 0
3. నూనెవస్తువులు			
నవ్వులనూనె బా 1-8		154 0 0	155 0
నయ్యు మ 1-8		14 0 0	25 0 0
కొండాపురం నెరు నెరుగవ్వ బా 1-8		55 0 0	60 0 0
ఇతర ప్రదేశము ,,		50 0 0	58 0 0
నెరు నెరుగనూనె గానగ బా 1-8	రు 186	మొదలు	నూనె 182
అమాదము బా 1-8		188 0 0	184 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు			
చామపసుపు బా 1-8		185 0 0	
కునవకుపు ,,		55 0 0	60 0 0
మిరక నాయలు (గుంటూరు) బా 1-8		100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాడుకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-8	రు	50,55	
కాశానీహియకట్టు ,,		70,75	
తెలుము బా 1-8		85 0 0	45 8
చింతిండు బా 1-8		40 0 0	60 8 0
5. ఇనుము			
కట్టా నెం బా 1-8		82 0 0	88 0 0
చివరం ,,		88 0 0	88 0 0
రవుండు ,,		85 0 0	86 0 0
6. లోహములు			
చెండి 100 తులంక		71 0 0	74 8 0
బంగారము, కులము 1-8		21 10 0	21 12 0
నవరము 1-8		18 8 6	
ఇతడి బా 1-8		258 0 0	256 0 0
రాసి డిటా		285 0 0	288 0 0
అస్కాచక్కెర 226 బా 1 గలది		88 0 0	88 4 0
7. రంగులు అలిజరై ను			
ఆవుకృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు		64 0 0	70 0 0
కొట్టికృష్ణుడు డిటా			
సింహం డిటా			
గురం డిటా డిటా		67 0 0	68 0 0
8. దూది			
జోండానెట్టుబాయన 1-8		800 0 0	
పల్నాడు దూది ,,		240 0 0	
9. నూలు			
జోయంబత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-8		7 4 0	
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-8		4 12 0	
పుట్టూరు యెనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-8		7 4 0	
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-8		7 4 0	
నూగయెనుగ నెం 20		9 8 0	
జపాన్ నెం 20		9 8 0	
,, నెం 40 ఏ తేదిలు అయినను		12 0 0	
నడ్యాక్ నెం 24 1/2		10 0 0	
14 1/2 క్విలక్ పక్షి		7 6 0	
నెం 20 తెన్ని సింహం యీటె		10 8 0	
నెం 22 ,,		10 12 0	
నెం 12 1/2 తెన్ని పర్కాను		8 8 0	
నెం 14 1/2 ,,		8 12 0	
12 1/2 అలై ను		7 6 0	
12 1/2 కోయిలపట్టి		7 6 0	
22 1/2 రంగులూస		10 0 0	

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబు శెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వము (The Telugu Encyclopaedia.)

ఇందు చరిత్రలు, ప్రకృతిశాస్త్రములు జీవితములు, నీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాది విషయములు, భూగోళము, న్యాయము, శిల్పము, జ్యోతిషము మొదలగు సమస్త విషయములు చర్చింపబడును.

ప్రతిసంపుటమును, ఆరుసంచికలుగ పంపబడును. ఒక్కొక్కసంచికయందును రమారమి 100 పుటలుండును. ఆరు సంచికలకు చందా రూ. 5-0-0. అంచెకూలి అ. 0-8-0. మొదటిసంచికను వి. పి. గా పంపి రూ. 5-8-0. వసూలుచేసికొని మిగత ఐదును క్రమముగ బుక్కుపోస్టుగ పంపుచుండుము. ఆరుసంచికలు ఒక్క సంపుటముగచేసి బైండుచేయబడును. ఒక్కొక్కసంపుటమునకు అంచెకూలి 0.12-0 ప్రస్తుతము మేలు (సగముతోలు) బైండు చేసినవి మూడుసంపుటములు సిద్ధముగనున్నవి.

ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రూ. 6-8-0.

ఆంధ్రవిజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము

7, తంబు శెట్టివీధి, జి. టి., మద్రాసు.

కమలాక్రి

(విచిత్ర కథ)

గంధక రత్న:—నెల్లూరు వెంకటగిరి మహా రాజాకాలేజీ ప్రధానాచార్యులు మ - రా - శ్రీ, రాయసం వెంకటేశ్వరుగారు ఎం. ఏ. ఎల్. టి.

సాంఘికనవల:—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువునంధ్యలు, పిల్లల యాటసాటలు, ప్రతాచారవ్యవహారములు, గుణ శీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

120 పేజీలు. ఫెదరైట్టు కాగితము. మంచి అచ్చు. 0.8-0. విలీనము:—

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

నెం.7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

తో కామయహార కస్తూరిమాత్రలు విజ్ఞాన

మహాభాగా, 25 సం॥ లనుండి నేను లోకనేప చేయుచుండునంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥ రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నారు. ఇండియావారుమాత్రలను గాక బర్మా, సిలీన్, మలయాష్ట్రలు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందఱు నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడు నన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, భారీలెలు, వదుచు వారు, ముసలివారు, వారు పిరననేల సమస్త మానవజాతియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తశిశువులు, పకలజ్వరములు, మాందము, శీతవాతము, ప్రక్కలకుడు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదలు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు (క్వాసకోసము, పల్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇన్ ఫ్లూఎంజా, ప్లేగుజ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అపహవత్రకలోనున్న ప్రకారము వాదిన తప్పక గుణమును, నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రములు వేసకునేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహముచేసిన వారు మరెవ్వరు నన్ను మరచరు.

594

300 మాత్రలుగల బుడ్డి 1 కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు 5 బుడ్డు వెల పోస్టుఖర్చుతో రు 1-8-0. 12 బుడ్డు రు 3-18-0 25 బుడ్డు రు 5-8-0. కావలసినవాగ 5 దిగున విలీనమునకు వాయును.

ఆయుర్వేద వైద్యసామ్రాజ్యపు కేం - 7, తంబు శెట్టివీధి, జి. టి., మద్రాసు.

బారిష్టరు సార్వత్రికం (భాగము ౧)

గ్రంథకర్త: శ్రీ మొక్కపాటి నరసింహశాస్త్రిగారు (సాహితీసమితి) క్రొనుసైజు. మేలుకాగితము. పుస్తకము క్రొత్త పోకడలతో ముచ్చట గూర్చున్నది. పార్వతీశ మను కుజ్జవాడు ఇంగ్లాండుకు ప్రయాణముచేయు కథ. హాస్యరసభరితము. నవ్వు - కడుపు చెక్కలగును. వాడుకమాటలలో వ్రాయబడినది. సాహితీసమితి వారి కథల రుచి దాదాపు ఆంధ్రులందఱు నెఱిగినదే. ప్రతి యాంధ్రుండును చదువదగినది.

వెల రు 1-4-0 మాత్రమే.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

పోస్టుబాక్సు 212 మద్రాసు.

శ్రీకృష్ణ జ్యోతిష మార్గదర్శిని

ఈపుస్తకమును చదివినవో ఎవరికివారు క్రొధన సం॥ రములో గణితముతో నిమిత్తములేకుండా ప్రతిగంట, రోజు, మాసము, దశ, సం॥ర ఫలితములు కాంచును తెలిసికొనగలరు. తగ్గింపు వెల పోస్టుఖర్చుతో 1-4-0 అణాలు.

శ్రీరాంప్రసాద్ జ్యోతిషమందిరము, భీమవరంపేట, భీమవరంకాలాకా, కృష్ణాజిల్లా.

మోహనీ తైలము

5 తులినూనెగల సీసా 1-కి రు 0-12-0

స్త్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

ఇదిమనోహరము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శు, ఉద్యోగిగనుండు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, వి శాంతినిచ్చును. మందల మొహాలావణ్యములకు ప్రావగు కురులను మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందుల రమణీయకమగు మహా సనచెప్పనలవిగాదు. తలకురాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగు పొరుగు వారలకుకూడ పరిమళమువ్యాపించును. తలలోమండును పుట్టు నివ్వదు. దీనియందు మనోహరముగు సువాసన ద్రవ్యములను జేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పుబడసియున్నాము. వేయేల ఒకసారి పరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు.

రోమహరి డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషలలో మొదలంట రాలిపోవును. దేనివలన చర్మము నలుపెక్కదు, మంటయొండదు. రోమములు రాలిపోవును.

చుండుకునూనె సీసా 1-కి రు 0-6-0

ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాజుట, జిల గోరుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలహాని గలుగక చక్కగ బెరుగ గలవు.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మద్రాసు